

Aluebarometri

Regionbarometern
2/1996

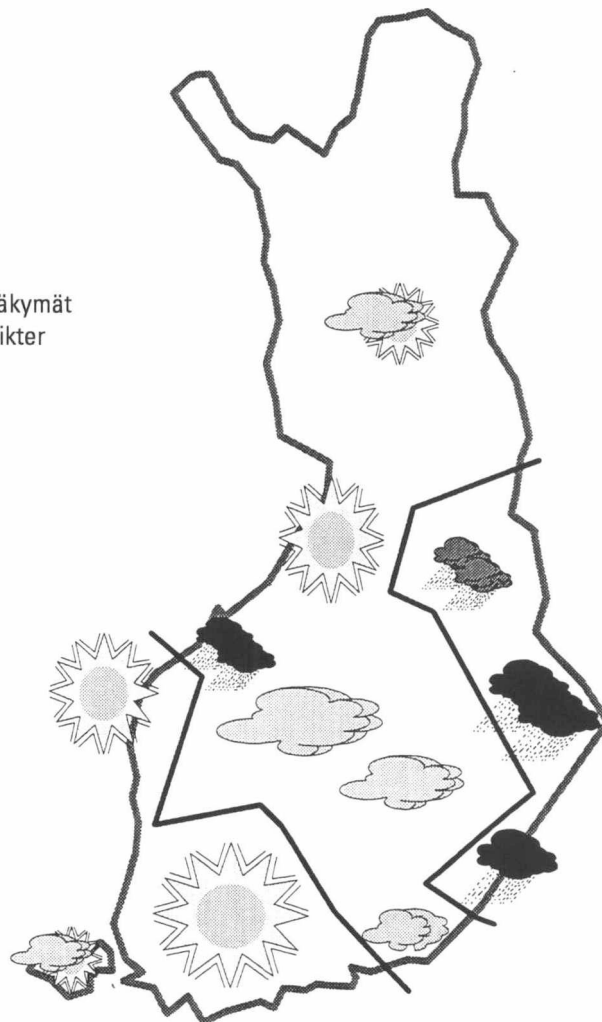
2.12.1996

Kehitysnäkymät eri alueilla Utsikter för utvecklingen i olika regioner

Hyvät näkymät
Goda utsikter

Keskinkertaiset näkymät
Medelmåttiga utsikter

Huonot näkymät
Dåliga utsikter

© 1996 Tilastokeskus

Helsinki 1996

Tietoja lainattaessa lähteenä on mainittava Tilastokeskus.

Sisällysluettelo

Alkusanat	2
Alueelliset kehitysnäkymät Suomessa syksyllä 1996	3
Uusimaa	10
Varsinais-Suomi	12
Satakunta	14
Häme	16
Pirkanmaa	18
Päijät-Häme	20
Kymenlaakso	22
Etelä-Karjala	24
Etelä-Savo	26
Pohjois-Savo	28
Pohjois-Karjala	30
Keski-Suomi	32
Etelä-Pohjanmaa	34
Vaasan rannikkoseutu	36
Keski-Pohjanmaa	38
Pohjois-Pohjanmaa	40
Kainuu	42
Lappi	44
Ahvenanmaa	46
Sammandrag landskapsvis	48
Lomake	56

Innehållsförteckning

Förord	2
Utsikter för utvecklingen inom olika regioner i Finland hösten 1996	3
Nyland	10
Egentliga Finland	12
Satakunta	14
Tavastland	16
Birkaland	18
Päijät-Häme	20
Kymmenedalen	22
Södra Karelen	24
Södra Savolax	26
Norra Savolax	28
Norra Karelen	30
Mellersta Finland	32
Södra Österbotten	34
Vasa kustregion	36
Mellersta Österbotten	38
Norra Österbotten	40
Kajanaland	42
Lapland	44
Åland	46
Sammandrag landskapsvis	48
Frågeformulär	56

Kuviot ja taulukot: Tilastokeskus
Raportin tekstiosuus: Sisäasiainministeriö,
Markku Nissinen

Figurer och tabeller: Statistikcentralen
Text: Inrikesministeriet,
Markku Nissinen

Alkusanat

Aluebarometri 2:1996 on sisäasiainministeriön ja Suomen Kuntaliiton kaksi kertaa vuodessa tehtävä kysely. Maakuntaliitot analysoivat aineistoa omalta osaltaan. Kyselyn suorittaa Tilastokeskus.

Aluebarometri mittaa maan eri osien kehityksessä odotettavissa olevia muutoksia – 'paineen' vaihtelua. Vastaukset perustuvat kuntien virka- ja luottamushenkilöiden henkilökohtaisiin näkemyksiin ja tietoihin. Aluebarometrin mittauskertoja on kertynyt 11 syksystä 1991 syksyyn 1996. Aluebarometrissa on saatavissa erillinen **taulukko-raportti** ja **otantamenetelmäraportti**.

Tutkimusmenetelmä

Kyselyyn vastaajat on valittu otantamenetelmällä. Perusjoukon muodostavat kaikki Suomen **kunnanjohtajat, kunnanvaltuuston puheenjohtajat, kunnanhallituksen puheenjohtajat, elinkeinoasiamiehet ja suunnittelusih-teerit**. Suurimmissa kaupungeissa (20 kpl) perusjoukkoon kuuluvat edellisten lisäksi myös **apulaiskaupunginjohtajat, kunnanvaltuuston I ja II varapuheenjohtajat sekä kunnanhallituksen I ja II varapuheenjohtajat**. Otanta ottaa huomioon niin alueelliset kuin kunnan sisäiset mielihetket. Kaksiasteisella (kunta/virkamies) ryväsotannalla molemmilla tasoilla yksinkertaista satunnaisotantaa käyttäen kysely lähetettiin 875 em. nimikkeen haltijalle. Kyselyn vastausprosentti oli 77,8.

Kaikilla kunnilla on korostuskertoimet, joilla vastausmäärien vaihtelu kuntien välillä on eliminoitu. Jokainen kunta on täten samanarvoinen barometrissa.

Alueluokitukset

Maan eri osien kehityksessä odotettavissa olevia muutoksia tarkastellaan **7-luokkaisella kuntatyypittelyllä ja maakuntajaolla**. Maakuntatasolla kunnat jaetaan raportissa **keskusaluekuntiin ja muihin** kuntiin (ks. maakuntakartat).

Kysymykset ja saldoluovut

Aluebarometrissa 2:1996 tiedustellaan kunnan kehitystä yleensä ulottuvuudella **suurempi – yhtä suuri – pienempi**, jolloin kyse on oleellisista muutoksista. Kysymykset koskevat **kuluvaa vuotta edelliseen vuoteen verrattuna tai seuraavaa vuotta kuluvaan vuoteen verrattuna**. Kuviot esittävät **saldolukuja**, jotka lasketaan **suurempi ja pienempi** – vastausten prosentiosuuksien **erotuksena**. Kysymykset luokitukseen löytyvät aluebarometrin viimeistä edelliseltä sivulta.

Aluetaso eli otannan ositusmuuttuja Aluebarometrissa vaihtui keväällä 1994 läänistä maakunnaksi. Samalla otoskoko on kasvatettu. Saldoluovut ennen kevättä 1994 on läänirajoja noudattavia maakuntia lukuunottamatta tehty jälkiosituksella ja nykyistä pienemmällä otoksella, joka on tulosten tulkinnassa huomioitava.

Förord

Regionbarometern 2:1996 är en förfrågan som inrikesministeriet och Finlands Kommunförbund gör tillsammans två gånger om året. Landskapsförbunden analyserar sitt eget material. Förfrågan utförs av Statistikcentralen.

Regionbarometern mäter de förändringar i utvecklingen som väntas i olika delar av landet. Svaren bygger på kommunala tjänstemäns och förtroendevaldas personliga uppfattningar och kännedom om sin kommun. Mätningar för Regionbarometern har hittills gjorts 11 gånger från hösten 1991 till hösten 1996. En separat **tabellrapport** och en **rapport om urvalsmetoden** finns också att få över barometern.

Undersökningsmetod

De som svarat i Regionbarometern har valts genom ett urval. Populationen består av samtliga **kommundirektörer, ordföranden i kommunfullmäktige, ordföranden i kommunstyrelserna, näringsombudsmän och planeringssekreterare** i Finland. I de största städerna (20 st.) omfattar populationen också **biträdande stadsdirektörer, första och andra vice ordförande i kommunfullmäktige samt första och andra vice ordförande i kommunstyrelserna**. Urvalsmetoden tar hänsyn till såväl regionala skillnader som olika åsikter inom kommunerna. En förfrågan skickades till sammanlagt 875 urvalspersoner som togs ut genom ett två stegs (kommun/tjänsteman) klusterurval, på vardera nivån med ett obundet slumpmässigt urval. Av de tillfrågade svarade 77,8 procent.

För samtliga kommuner beräknades korrigeringskoefficienter som eliminerar lokala variationer i svarsbenägenheten. Alla kommuner är således jämbördiga i barometern.

Områdesindelningar

De förändringar i utvecklingen som väntas på olika håll i landet redovisas i **en 7-klassig typindelning av kommunerna i landet och i en landskapsindelning**. På **landskapsnivå** indelas kommunerna i **centralorter med omnejd och övriga kommuner** (se landskapskartorna).

Frågorna och saldona

Regionbarometern 2:1996 pejar helt allmänt utvecklingen i kommunen på skalan **större - lika stor - mindre** och avser således betydande förändringar. Frågorna gäller **innevarande år jämfört med föregående år**, eller **följande år jämfört med innevarande år**. Figurerna anger de **saldon** som uträknats som **skillnaden** mellan **större** och **mindre** angivna i procent. Frågorna och klassificeringarna publiceras på det nästsista uppslaget.

Regionnivån eller urvalets stratifieringsvariabel ändrades våren 1994 från län till landskap. Samtidigt förstora-des urvalet. Saldona för tiden före våren 1994 har räknats genom en efterstratifiering för de landskap som inte följer länsgränserna och ett mindre urval än det nuvarande har använts. Detta bör beaktas då resultaten tolkas.

Alueelliset kehitysnäkymät Suomessa syksyllä 1996

Alueiden yleiset kehitysnäkymät ovat samansuuntaiset kuin keväällä. Parhaimmat odotukset ovat suurissa keskuksissa ja teollisuuskeskuksissa. Myönteisintä kehityksen odotetaan olevan pääkaupunkiseudulla ja Maarianhaminan seudulla. Kainuussa näkymät ovat oleellisesti huonontuneet viime keväästä. Kuntien rahoitusvaikeudet lisääntyvät lähitulevaisuudessa. Kuntien tulot vähentyvät koko maassa ensi vuonna. Terveystieteiden palveluiden järjestämismahdollisuudet heikentyvät, varsinkin keskusalueilla ongelmien uskotaan lisääntyvän. Työttömyys alenee tänä ja ensi vuonna, eniten lisääntyvät teollisuuden ja yksityisten palveluiden työpaikat. Erityisesti asuntorakentamisen investoinnit vilkastuvat vuonna 1997. Teollisuuden panostukset näyttävät lisääntyvän hieman nopeammin kuin keväällä arvioitiin. Myönteisyys Suomen EU-jäsenyyttä kohtaan on kasvanut keväästä, varsinkin elinkeinoelämän kehittymiselle arvioidaan aiheutuvan hyötyä jäsenyydestä.

Myönteisimmät näkymät suurissa keskuksissa ja teollisuuskeskuksissa

Kuntatyyppittäin kuntien kehitysnäkymät eivät ole juuriin muuttuneet viime keväästä. Keskusalueiden ulkopuolella toiveet paremmasta ovat kuitenkin hieman kasvaneet. Alkutuotantokunnissa odotukset ovat selvästi keväistä valoisammat, tosin näiden kuntien näkymät ovat edelleen muita huonommat. Suurissa keskuksissa ja teollisuuskeskuksissa tulevaisuuteen suhtaudutaan luottavaisesti, noin 80 prosenttia vastaajista arvioi kuntansa kehityksen paranevan lähivuosina.

Maakunnittaiset kehitysnäkymät vaihtelevat tässä kyselyssä keväistä enemmän. Kainuussa tulevaisuudenodotukset ovat heikentyneet selvästi. Kajaanin seudulla keväällä lähes kaikki vastaajat arvioivat kehityksen paranevan, nyt vastaavaa odottaa enää alle puolet. Etelä-Karjalassa ja Keski-Pohjanmaalla näkymät ovat keväistä huonommat, varsinkin keskusalueiden ulkopuolella toiveet ovat laskeutuneet.

De regionala utvecklingsutsikterna i Finland hösten 1996

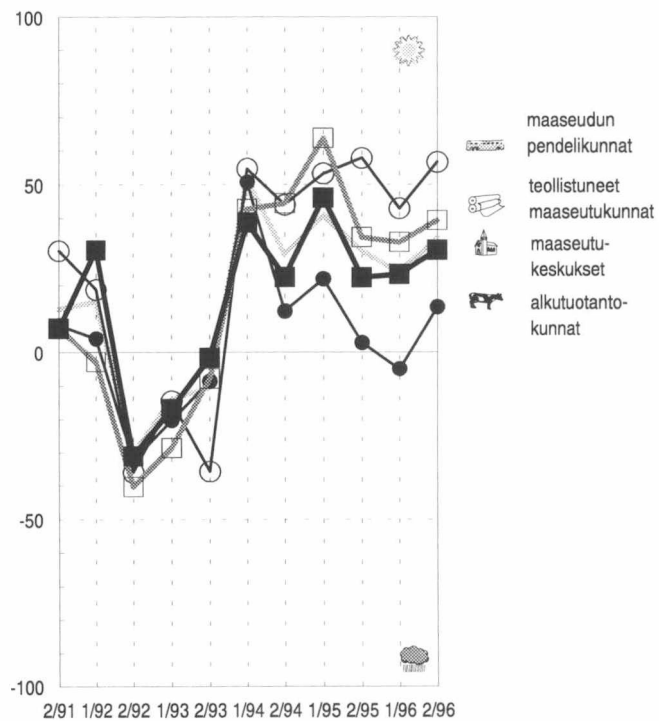
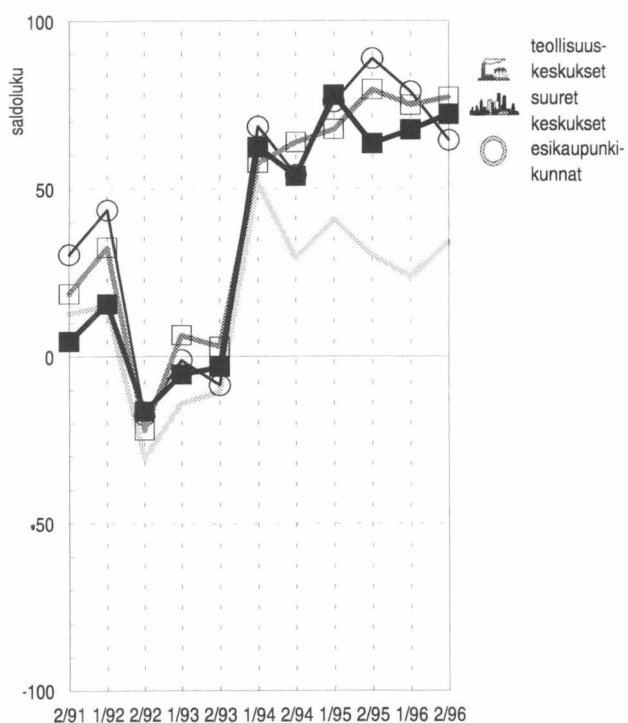
De allmänna utvecklingsutsikterna i regionerna är i stort sett likadana som i våras. Förväntningarna är störst i stora centra och industrialiserade centra. Utvecklingen väntas vara positivast i huvudstadsregionen och Mariehamnsregionen. I Kajanaland har utsikterna försämrats betydligt sedan våren. Finansieringssvårigheterna i kommunerna ökar inom den närmaste framtiden; kommunernas inkomster minskar i hela landet under nästa år. Möjligheterna att arrangera hälsovårdstjänsterna blir sämre, framför allt inom centralorterna antas problemen öka. Arbetslösheten minskar i år och nästa år; mest ökar antalet arbetsplatser inom industrin och de privata tjänsterna. Speciellt investeringarna i bostadsbyggande tar fart år 1997. Satsningarna inom industrin verkar öka en aning snabbare än vad som uppskattades i våras. Inställningen till EU-medlemskapet har blivit positivare sedan våren. Framför allt bedöms medlemskapet vara till nytta för utvecklingen inom näringslivet.

Utsikterna ljusast i stora centra och industrialiserade centra

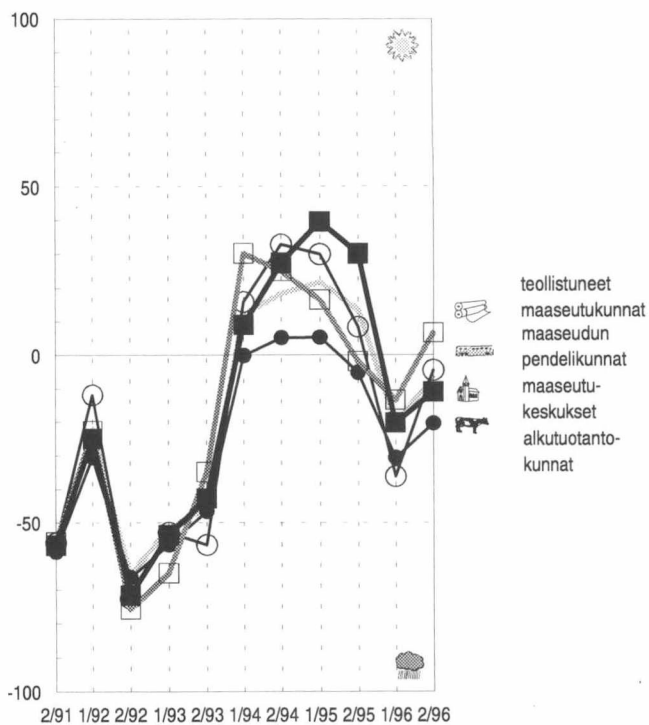
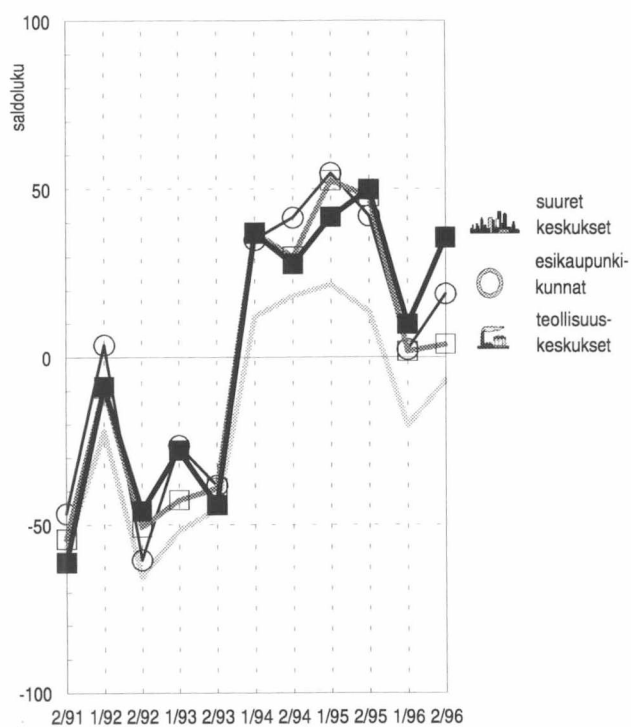
Om man ser på de olika kommuntyperna har utvecklingsutsikterna inte förändrats i någon nämnvärd grad sedan våren. Utanför centralorterna har förhoppningarna på en bättre framtid emellertid ökat en aning. I kommuner med stor primärproduktion är förväntningarna betydligt ljusare än i våras, även om utsikterna i dessa kommuner fortfarande är sämre än i övriga kommuntyper. I stora centra och industrialiserade centra förhåller man sig med tillförsikt till framtiden. Ungefär 80 procent av uppgiftslämnarna uppskattar att utvecklingen inom den egna kommunen blir bättre under de närmaste åren.

Utvecklingsutsikterna i de olika landskapen varierar nu mera än i våras. I Kajanaland har förväntningarna på framtiden blivit betydligt mindre. I våras bedömde nästan alla uppgiftslämnare i Kajanaregionen att utvecklingen går mot det bättre. Nu var under hälften av uppgiftslämnarna av denna åsikt. I Södra Karelen och Mellersta Österbotten är utsikterna sämre än i våras. Framför allt utanför centralorterna har förhoppningarna minskat.

Tulevaisuudennäkymät (Kys. 10)

Veroäyrimäärän kehitysnäkymät (Kys. 2b)

..... koko maa keskimäärin

Myönteisimmin tulevaisuuteen suhtaudutaan Maarianhaminan seudulla ja pääkaupunkiseudulla sekä Hämeenlinnan seudun ulkopuolella. Viimeksi mainituissa kunnissa näkymät ovat oleellisesti aikaisempaa valoisammat. Myönteinen käänne on tapahtumassa myös Lahden seudulla, missä yli 2/3 vastaajista näkee kehityksen paranevan.

Kuntien rahoitusasema heikentyy

Kuntien rahoitustilanne arvioidaan keväisiä arvioita huonommaksi. Näkymät ovat synkimmät syksystä 1993. Kuntien tulot kasvavat vielä tänä vuonna, mutta vuoden 1997 aikana niiden arvioidaan pienentyvän koko maassa. Huonoin tulokehitys on alkutuotantokunnissa ja maaseutukeskuksissa. Suurissa keskuksissa tulot kasvavat nopeasti molempina vuosina. Paineet veroäyrin hinnan korotuksille lisääntyvät vuonna 1998, eniten alkutuotantokunnissa. Kunnat vähentävät velkaansa selvästi vielä tänä vuonna. Tämän jälkeen tilanteen arvioidaan muuttuvan jonkin verran. Keskusseuduilla neljännes vastaajista uskoo kuntansa ottavan lisää velkaa vuonna 1997. Muissa kunnissa velanottoon suhtaudutaan kielteisemmin. Alkutuotantokunnissa ja maaseudun pendelikunnissa velkamäärään pyritään pienentämään selvästi myös ensi vuonna.

Terveydenhoidossa ongelmia keskusseuduilla

Terveydenhoitopalveluiden järjestämismahdollisuudet ovat heikentyneet varsinkin keskusseuduilla. Suurimmat ongelmat ovat suurissa keskuksissa ja maaseutukeskuksissa. Esikaupunkikunnissa tilanne on kuitenkin huonontunut eniten koko maassa, näkymät ovat synkimmät syksystä 1993. Vanhusten hoidon ongelmat lisääntyvät suurissa keskuksissa ja maaseutukeskuksissa, muissa kunnissa palvelut pystytään järjestämään helpommin. Lasten päivähoidon tuottaa ongelmia erityisesti teollistuneissa maaseutukunnissa.

Elinkeinoelämän kehittämismahdollisuudet poikkeavat eri tyyppisissä kunnissa. Varsinkin teollisuuskeskuksissa, mutta myös suurissa keskuksissa ja esikaupunkikunnissa elinkeinotoimen näkymät arvioidaan varsin hyviksi. Muissa kunnissa ongelmien arvioidaan lisääntyvän. Heikoin tilanne on alkutuotantokunnissa.

Teollistuneissa maaseutukunnissa kunnallistekniikkaa koskevat vaikeudet lisääntyvät lähitulevaisuudessa. Koulu-toimen tilanne heikentyy erityisesti teollistuneissa maaseutukunnissa. Myös alkutuotantokunnissa ongelmien arvioidaan lisääntyvän. Näissä kunnissa myös kulttuuriasioiden näkymät ovat maan huonoimmat.

Inställningen till framtiden är positivast i Mariehamnsregionen och huvudstadsregionen samt utanför Tavastehusregionen. I de sistnämnda kommunerna är utsikterna avsevärt ljusare än tidigare. Det håller också på att ske en positiv vändning i Lahtisregionen, där mer än två tredjedelar av uppgiftslämnarna väntar sig en positiv utveckling.

Finansieringsläget i kommunerna försämras

Finansieringsläget i kommunerna bedöms vara sämre än vad som väntades i våras. Utsikterna är sämre än de har varit sedan hösten 1993. Kommunernas inkomster ökar ännu i år, men under år 1997 minskar de enligt uppskattningarna i hela landet. Inkomstutvecklingen är sämst i kommuner med stor primärproduktion och i centra på landsbygden. I stora centra ökar inkomsterna snabbt åren 1996–1997. Kraven på höjt skatteöre ökar år 1998, framför allt i kommuner med stor primärproduktion. Kommunerna minskar sina skulder betydligt i år, men efter det väntas situationen förändras något. Inom centralorterna tror en fjärdedel av uppgiftslämnarna att kommunen upptar ytterligare skuld år 1997. I övriga kommuner är inställningen till upplåning negativare. I kommuner med stor primärproduktion och i utpendlingskommuner på landsbygden strävar man efter att minska skuldbeloppet betydligt också nästa år.

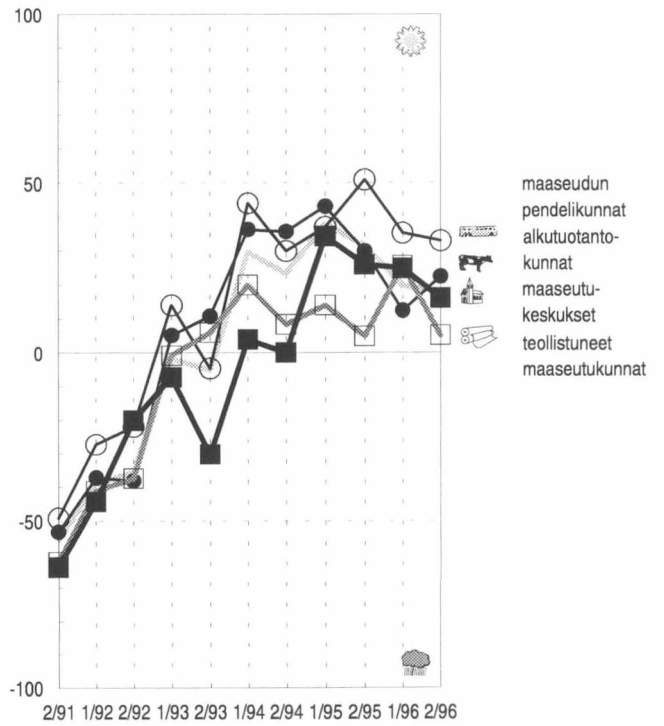
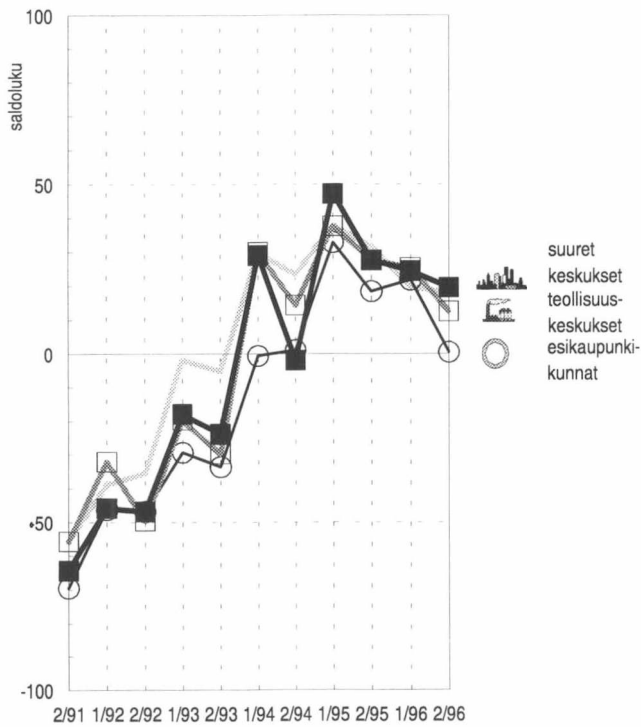
Problem med hälsovården inom centralorterna

Möjligheterna att arrangera hälsovårdstjänsterna har försämrats speciellt inom centralorterna. Problemen är störst i stora centra och centra på landsbygden. I förortskommunerna har läget emellertid försämrats mer än på något annat håll i landet och utsikterna är dystrare än de varit sedan hösten 1993. Problemen i fråga om åldringsvården ökar i stora centra och centra på landsbygden. I övriga kommuner klarar man bättre av att arrangera tjänsterna. Barndagvården bereder problem speciellt i industrialiserade landsbygdskommuner.

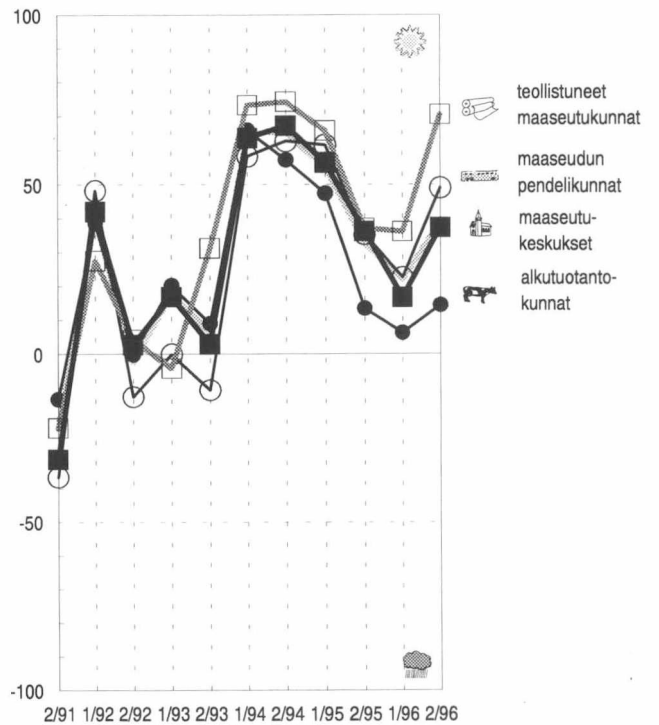
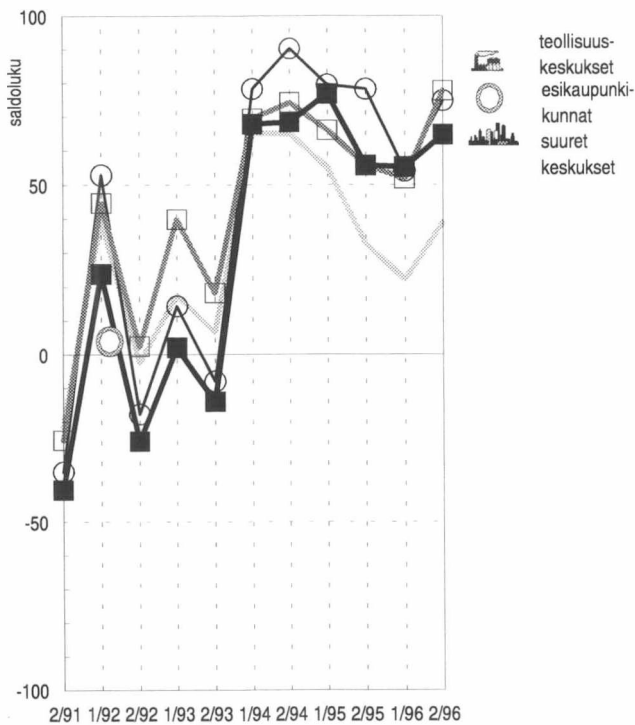
Möjligheterna att utveckla näringslivet är olika i olika kommuner. Framför allt i industrialiserade centra, men också i stora centra och förortskommuner bedöms utsikterna inom näringsverksamheten vara ganska goda. I övriga kommuner väntas problemen öka. Svårast är situationen i kommuner med stor primärproduktion.

I industrialiserade landsbygdskommuner ökar svårigheterna i anslutning till kommunal teknik inom den närmaste framtiden. Läget inom skolväsendet försämras speciellt i industrialiserade landsbygdskommuner. Också i kommuner med stor primärproduktion väntas problemen öka. I dessa kommuner är också utsikterna inom kulturväsendet sämst i landet.

Velkamäärän kehitysnäkymät (Kys. 3b)

Työttömyyden kehitysnäkymät (Kys. 4b)

..... koko maa keskimäärin

Työttömyys alenee vuosina 1996–1997 – eniten työpaikat lisääntyvät teollisuudessa ja yksityisissä palveluissa

Työllisyyskehityksen arvioidaan paranevan koko maassa tänä ja ensi vuonna. Keskusseuduilla odotukset ovat muita kuntia valoisammat. Erityisesti teollisuuskeskuksissa ja esikaupunkikunnissa työttömyyden uskotaan helpottavan molempina vuosina. Voimakkaimmin näissä kunnissa arvioidaan kasvavan teollisuuden ja yksityisten palveluiden työpaikkojen. Alkutuotantokunnissa työllisyyskehitys on maan huonoin. Ongelmat näyttävät varsin suurilta, mikä johtuu ensi sijaisesta maatalouden ja julkisten palveluiden työpaikkojen supistumisesta lähivuosina.

Koko maan myönteinen työllisyyskehitys perustuu pääasiassa teollisuuden ja yksityisten palveluiden työpaikkakasvuun. Mutta varsinkin keskusseuduilla myös rakentamisen uskotaan lisääntyvän lähitulevaisuudessa.

Seutukunnallinen yhteistyö koetaan kunnissa keskeisimmäksi

Kuntien yhteistyönäkymissä ei ole tapahtunut suuria muutoksia viime vuosina. Syksyn arviot ovat pitkälti samanlaiset kuin viime keväänä, tosin keskusseuduilla yhteistyöodotukset ovat hieman heikentyneet. Parhaiten yhteistyö sujuu teollisuuskeskuksissa ja esikaupunkikunnissa. Maaseudun pendelikunnissa ja alkutuotantokunnissa kuntayhteistyöhön suhtaudutaan varauksellisimmin.

Kunnissa painotetaan erityisesti seutukunnallista yhteistyötä. Myös kansainvälistä yhteistoimintaa ja suhteita elinkeinoelämän kanssa pidetään tärkeinä. Maaseudun pendelikunnissa edellisen suhteen ollaan muita kuntia varovaisempia. Kielteisimmin suhtaudutaan yhteistyöhön valtionhallinnon kanssa. Varsinkin teollisuuskeskuksissa ja teollistuneissa maaseutukunnissa epäilyt ovat varsin suuria.

Asuntorakentaminen vilkastuu vuonna 1997

Investointiodotukset ovat kasvaneet hieman keväästä. Teollisuuden ja asuntorakentamisen investointien arvioidaan elpyvän vähitellen tänä vuonna. Nopeinta kasvu on suurissa keskuksissa, teollisuuskeskuksissa ja esikaupunkikunnissa. Asuntorakentamisen odotetaan lisääntyvän nopeasti myös teollistuneissa maaseutukunnissa. Suurissa keskuksissa kaupan ja palveluiden investoinnit lisääntyvät selvästi, kasvuodotukset ovat suurimmat syksystä

Arbetslösheten minskar åren 1996–1997 – mest ökar antalet arbetsplatser inom industrin och de privata tjänsterna

Sysselsättningen väntas utvecklas i positiv riktning i hela landet under det här året och nästa år. Inom centralorterna är förväntningarna ljusare än i övriga kommuner. Speciellt inom industrialiserade centra och förortskommuner antas arbetslösheten minska betydligt under 1996 och 1997. Enligt uppskattningarna ökar antalet arbetsplatser kraftigast inom industrin och de privata tjänsterna. I kommuner med stor primärproduktion utvecklas sysselsättningen sämst i landet. Problemen verkar vara ganska stora, vilket i första hand beror på att antalet arbetsplatser inom lantbruket och de offentliga tjänsterna kommer att minska under de närmaste åren.

Den positiva sysselsättningsutvecklingen i hela landet bygger huvudsakligen på att antalet arbetsplatser inom industrin och de privata tjänsterna ökar. Men framför allt inom centralorterna väntas också byggandet öka inom den närmaste framtiden.

Samarbetet mellan de ekonomiska regionerna centralast i kommunerna

Det har inte under de senaste åren skett några stora förändringar i utsikterna för det kommunala samarbetet. Uppskattningarna denna höst är i stort sett likadana som i våras, även om förväntningarna har minskat något inom centralorterna. Bäst fungerar samarbetet i industrialiserade centra och förortskommuner. I utpendlingskommuner på landsbygden och i kommuner med stor primärproduktion förhåller man sig försiktigast till det kommunala samarbetet.

I kommunerna betonas speciellt samarbetet mellan de ekonomiska regionerna. Också det internationella samarbetet och relationerna till näringslivet betraktas som viktiga. I utpendlingskommunerna på landsbygden är inställningen till det internationella samarbetet försiktigare än i andra kommuner. Negativast förhåller man sig till samarbetet med statsförvaltningen. Speciellt i industrialiserade centra och industrialiserade landsbygdskommuner är tveksamheten rätt så stor.

Bostadsbyggandet livligare år 1997

Investeringsförväntningarna har ökat en aning sedan våren. Investeringarna i industri och bostadsbyggande uppskattas småningom ta fart under det här året. Snabbast är ökningen i stora centra, industrialiserade centra och förortskommuner. Bostadsbyggandet väntas öka snabbt också i industrialiserade landsbygdskommuner. I stora centra ökar investeringarna i handel och tjänster betydligt; tillväxtförväntningarna har inte varit så här stora sedan höst

Teollisuuden, maatalouden ja asuntorakentamisen sekä kaupan ja palveluiden investointinäykymät seuraavalle vuodelle saldolukuina (kys. 5b).

	Syksy 1991	Kevät 1992	Syksy 1992	Kevät 1993	Syksy 1993	Kevät 1994	Syksy 1994	Kevät 1995	Syksy 1995	Kevät 1996	Syksy 1996
Teollisuus											
Suuret keskusukset	-44,3	18,1	-3,4	6,3	28,0	61,3	60,4	52,0	28,4	15,7	36,0
Teollisuuskeskusukset	-26,0	33,8	-9,4	21,9	31,7	64,6	67,8	50,9	24,1	22,4	15,9
Esikaupunkikunnat	-23,5	21,4	-12,7	3,5	16,1	48,8	59,8	51,2	52,4	20,8	39,3
Maaseutukeskusukset	-31,3	11,8	-16,1	7,3	20,7	48,2	53,9	21,1	12,4	4,8	27,7
Teollistuneet maaseutukunnat	-8,3	5,0	-6,3	-1,3	-8,3	37,3	45,4	39,2	9,3	25,0	18,2
Maaseudun pendelikunnat	-11,6	1,9	-19,7	10,1	-8,2	45,4	36,5	36,9	11,3	18,3	9,7
Alkutuotantokunnat	-24,9	0,6	-13,8	1,2	2,7	36,3	30,2	21,6	-2,6	-6,4	10,5
Yhteensä	-24,4	5,8	-13,3	5,3	5,6	41,2	40,5	30,5	10,0	4,8	17,8
Maatalous											
Suuret keskusukset	-52,2	-43,0	-46,3	-35,0	-30,8	-19,6	-34,2	-37,4	-52,3	-39,1	-38,6
Teollisuuskeskusukset	-49,0	-39,6	-48,5	-35,9	-27,7	-20,2	-30,5	-41,2	-35,1	-36,3	-19,8
Esikaupunkikunnat	-54,1	-52,4	-50,0	-49,4	-41,1	-22,0	-31,6	-34,5	-42,8	-42,3	-44,0
Maaseutukeskusukset	-69,4	-63,2	-71,5	-54,2	-48,6	-27,2	-43,3	-30,8	-57,8	-39,9	-44,5
Teollistuneet maaseutukunnat	-52,4	-60,5	-57,9	-45,9	-35,8	-24,8	-35,7	-30,1	-65,3	-43,4	-38,9
Maaseudun pendelikunnat	-53,3	-59,9	-76,8	-38,1	-43,7	-23,7	-41,2	-34,5	-69,4	-44,5	-10,6
Alkutuotantokunnat	-63,2	-60,4	-57,9	-44,5	-35,1	-18,2	-49,2	-35,3	-57,0	-37,1	-29,7
Yhteensä	-59,9	-57,4	-60,3	-42,8	-38,7	-21,4	-42,8	-35,9	-57,8	-38,4	-30,6
Asuntorakentaminen											
Suuret keskusukset	-2,8	23,4	-10,1	2,2	-2,1	41,0	37,2	43,5	18,1	37,2	53,9
Teollisuuskeskusukset	-18,1	22,5	-12,4	-1,8	13,2	21,5	17,8	29,6	21,8	24,1	38,6
Esikaupunkikunnat	-8,3	24,6	-5,0	23,0	8,7	56,9	36,3	51,7	46,0	27,0	44,2
Maaseutukeskusukset	-39,2	4,9	-27,1	-6,7	4,6	35,5	46,1	26,2	6,7	11,7	34,1
Teollistuneet maaseutukunnat	6,3	8,7	-16,3	8,5	15,8	52,3	58,5	33,1	24,6	20,9	42,4
Maaseudun pendelikunnat	-3,1	21,3	-15,3	5,5	3,5	30,9	46,6	37,6	32,8	27,0	49,3
Alkutuotantokunnat	-9,2	10,2	-13,2	6,6	0,1	35,5	18,7	24,1	4,7	4,9	16,0
Yhteensä	-11,8	13,0	-14,5	5,6	3,7	36,6	31,6	28,9	14,4	14,6	31,5
Kauppa ja palvelut											
Suuret keskusukset	-14,8	7,1	-18,9	0,7	-1,2	29,9	21,6	31,3	10,5	10,3	32,4
Teollisuuskeskusukset	-17,4	19,3	-29,4	-13,3	2,9	35,7	26,4	21,0	14,9	8,6	24,7
Esikaupunkikunnat	-5,6	12,4	-20,5	-8,0	-16,3	17,8	24,2	38,6	36,8	14,4	20,7
Maaseutukeskusukset	-31,0	-10,7	-36,5	-36,2	-35,3	15,9	8,1	-1,2	-6,4	-19,7	-0,9
Teollistuneet maaseutukunnat	-38,3	-15,0	-49,1	-12,4	6,3	3,6	1,2	-3,6	9,2	-10,1	11,3
Maaseudun pendelikunnat	-27,2	-11,0	-36,4	-25,8	-27,0	-0,6	7,9	3,5	-4,1	-11,4	-3,4
Alkutuotantokunnat	-28,5	-3,7	-27,6	-10,9	-9,3	16,2	2,0	0,5	-11,2	-23,5	-10,1
Yhteensä	-27,6	-3,0	-30,8	-13,0	-13,8	13,3	7,5	6,4	-0,9	-13,3	2,2

1991. Alkutuotantokunnissa investoidaan vähiten koko maassa.

Vuonna 1997 asuntorakentamisen arvioidaan elpyvän koko maassa alkutuotantokuntia lukuunottamatta, vaikkasielläkin investoinnit lisääntyvät jonkin verran tämän vuotisesta. Muissa kunnissa kehitysnäkymät eivät juurikaan poikkea toisistaan. Keskeistä on se, että selvä käänne parempaan on näkyvissä. Panostukset teollisuuteen kasvavat kaikissa kunnissa, nopeimmin kuitenkin suurissa keskuksissa ja esikaupunkikunnissa. Kaupan ja palveluiden investoinnit kasvavat erityisesti suurissa keskuksissa, teollisuuskeskuksissa sekä esikaupunkikunnissa.

Nyt näyttää siltä, että investointien aallonpohja on si-
vuutettu ja perusta investointien kasvulle on vahvistunut.

EU-jäsenyyteen suhtaudutaan aikaisempaa myönteisemmin

Suhtautuminen Suomen EU-jäsenyyteen on keväistä myönteisempää. Alkutuotantokunnissa sen hyötyjä on pidetty vähäisinä, nyt näissäkin kunnissa odotukset ovat valoisammat. Eniten jäsenyydestä on hyötyä elinkeinoelämän kehittymiselle. Varsinkin keskusseutujen ulkopuolella uskotaan aikaisempaa enemmän sen myönteisiin vaikutuksiin myös kunnan omaan toimintaan.

EU-jäsenyydestä hyötyvät eniten suuret keskuksiset ja teollisuuskeskuksiset. Näissä kunnissa jäsenyys edistää sekä kunnan omaa toimintaa että elinkeinoelämän kehittämistä.

ten 1991. I kommuner med stor primärproduktion investeras det minst i hela landet.

År 1997 bedöms bostadsbyggandet stimuleras i hela landet, med undantag för kommuner med stor primärproduktion. Också i dessa ökar investeringarna något jämfört med i år. I övriga kommuner avviker utvecklingsutsiktterna inte i någon nämnvärd grad från varandra. Det viktiga är att man kan skönja en tydlig vändning mot det bättre. Satsningarna inom industrin ökar i alla kommuner, men tillväxten är snabbast i stora centra och förortskommuner. Investeringarna i handel och tjänster ökar speciellt i stora centra, industrialiserade centra och förortskommuner. Det verkar som om dalbotten i fråga om investeringar var passerad och som om grunden för en investeringsökning blivit stadigare.

Inställningen till EU-medlemskapet positivare

Inställningen till Finlands medlemskap i EU är positivare än i våras. I kommuner med stor primärproduktion har fördelarna ansetts vara små. Nu är förväntningarna större också i dessa kommuner. Nyttan av medlemskapet är störst för utvecklingen inom näringslivet. Framför allt utanför centralorterna tror man mer än tidigare på dess positiva inverkan också på kommunens egen verksamhet.

Stora centra och industrialiserade centra har mest nytta av EU-medlemskapet. I dessa kommuner främjar medlemskapet både kommunens egen verksamhet och utvecklingen av näringslivet.

Pääkaupunkiseudulla suhtaudutaan luottavaisesti tulevaisuuteen. Kuntien talouden odotetaan kuitenkin heikentyvän vaikka varsinkin pääkaupunkiseudulla tulot kasvavat tänä ja ensi vuonna. Työllisyys paranee koko maakunnassa ja investoinnit vilkastuvat. Erityisesti asuntorakentaminen vilkastuu varsin nopeasti. Elinkeinoelämän kehittäminen sujuu aikaisempaa paremmin pääkaupunkiseudulla. Kuntayhteistyöhön on tullut kitkaa pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Pääkaupunkiseudulla Suomen EU-jäsenyys pystytään hyödyntämään muuta maakuntaa paremmin.

Pääkaupunkiseudulla myönteiset kehitysnäkymät

Pääkaupunkiseudun kuntien kehitysnäkymät ovat maan valoisimpia, noin 80 prosenttia vastaajista uskoo kehityksen paranevan lähivuosina. Muissa kunnissa tulevaisuudentoiveet ovat heikentyneet keväästä.

Kuntien talouskehitys heikentyy lähitulevaisuudessa

Kuntien rahoitustilanteen arvioidaan kiristyvän lähivuosina. Pääkaupunkiseudun kunnissa näkymät ovat huonoimmat syksystä 1993, vaikka kuntien tulojen arvioidaan kasvavan tänä ja ensi vuonna. Muissa kunnissa tulot kasvavat tänä vuonna selvästi pääkaupunkiseudun kuntia hitaammin, vuonna 1997 niiden odotetaan vähenevän. Pääkaupunkiseudulla kuudennes vastaajista arvioi kuntansa alentavan veroäyrin hintaa ensi vuonna, muissa kunnissa äyrin hinta pysyy ennallaan vuosina 1997–1998. Kuntien velkamäärä pienentyy selvästi tänä vuonna koko maakunnassa. Pääkaupunkiseudulla velanotto supistuu myös vuonna 1997, sen sijaan sen ulkopuolella useissa kunnissa velkaa joudutaan ottamaan lisää.

Elinkeinoelämän kehittämismahdollisuudet paranevat pääkaupunkiseudulla

Terveystoimien järjestäminen on vaikeutunut koko maakunnassa. Pääkaupunkiseudulla vastaajia huolestuttaa myös vanhusten huollon tilanne. Ympäristöasiat huolettavat vastaajia aikaisempaa enemmän pää-

kaupunkiseudulla, näkymät ovat huonoimmat syksystä 1991.

Elinkeinoelämän kehittämismahdollisuuksista on eriäviä näkemyksiä. Pääkaupunkiseudulla näkymät ovat myönteiset. Muissa kunnissa ongelmia on vielä runsaasti, vaikka tilanne on parantunut koko ajan keväästä 1995.

Koulutoimen vaikeuksien arvioidaan lisääntyvän koko maakunnassa. Pääkaupunkiseudulla näkymät ovat kuitenkin selvästi muita kuntia synkemmät. Viimeksi yhtä huonoa kehitystä ennakoitiin syksyllä 1994.

Työllisyys paranee Uudellamaalla

Uudenmaan työllisyyskehitys näyttää varsin valoisalta. Työttömyyden arvioidaan pienentyvän koko maakunnassa tänä ja ensi vuonna. Pääkaupunkiseudulla lähes kaikki vastaajat odottavat työttömien määrän pienentyvän vuonna 1997. Eniten työpaikkojen odotetaan kasvavan yksityisissä palveluissa ja teollisuudessa, mutta varsinkin pääkaupunkiseudulla myös rakentamisen työpaikkamäärän uskotaan lisääntyvän nopeasti. Useimmista muista maakunnista poiketen myös julkisten palveluiden työpaikkojen uskotaan lisääntyvän, näkymät ovat samanlaiset sekä pääkaupunkiseudulla että sen ulkopuolella.

Kuntien yhteistyö kangertelee pääkaupunkiseudun ulkopuolella

Kuntien yhteistyöhön suhtaudutaan aikaisempaa varovaisemmin koko maakunnassa. Pääkaupunkiseudun ulkopuolella odotukset ovat selvästi varovaisemmat kuin vielä vuosi sitten.

Seutukunnallisen yhteistyön merkitystä painotetaan koko maakunnassa. Pääkaupunkiseudulla tätä tärkeämpänä pidetään kuitenkin kansainvälisiä yhteyksiä ja yhteistoimintaa elinkeinoelämän kanssa.

Kaupan ja palveluiden investoinnit kasvavat ripeästi pääkaupunkiseudulla

Asuntorakentamisen arvioidaan lisääntyvän selvästi tänä vuonna pääkaupunkiseudulla. Tätä enemmän kasvavat kuitenkin kaupan ja palveluiden investoinnit. Sen sijaan teollisuudessa investointitoiminta näyttää jäävän vähäisemmäksi kuin keväällä odotettiin. Muissa kunnissa lähinnä vain teollisuuden investoinnit kasvavat tänä vuonna.

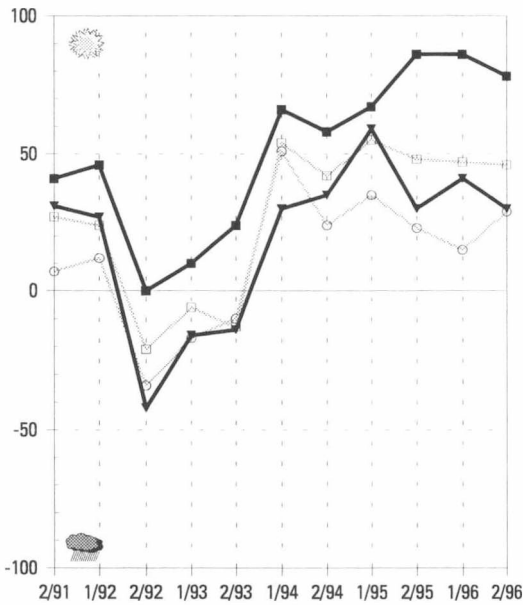
Vuonna 1997 asuntorakentaminen lisääntyy myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Myös kaupan ja palveluiden investoinnit kasvavat. Pääkaupunkiseudulla investointiodotukset ovat pitkälti samanlaiset kuin tänä vuonna. Teollisuuden panostukset saattavat kuitenkin jonkin verran kasvaa tämän vuotisesta.

EU-jäsenyydestä etua etenkin pääkaupunkiseudulle

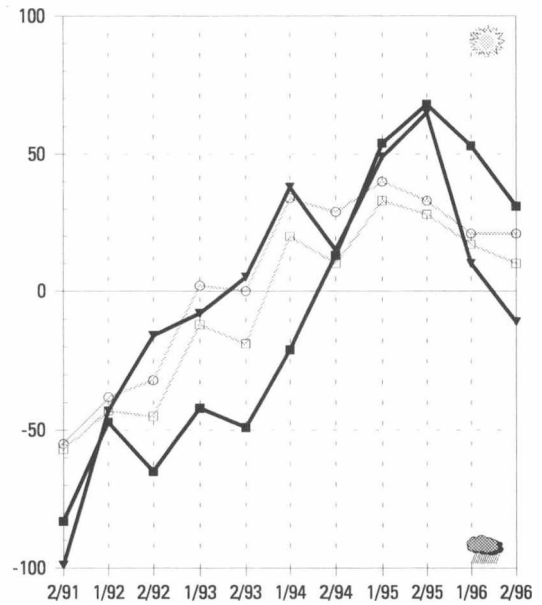
EU-jäsenyyden merkitys nähdään edelleen eri tavoin Uudellamaalla. Pääkaupunkiseudulla sen hyödyt arvioidaan selvästi suuremmiksi kuin muissa kunnissa, tosin EU-jäsenyyden arvioidaan hyödyttävän elinkeinoelämän kehittämistä ja kunnan omaa toimintaa koko maakunnassa.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

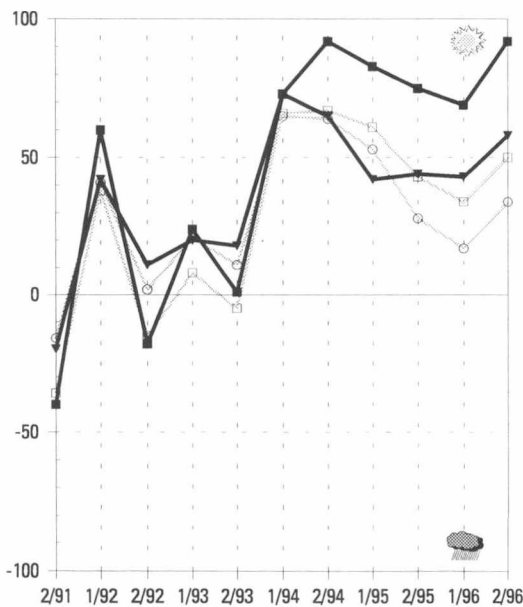
Kunnan tuleva kehitys

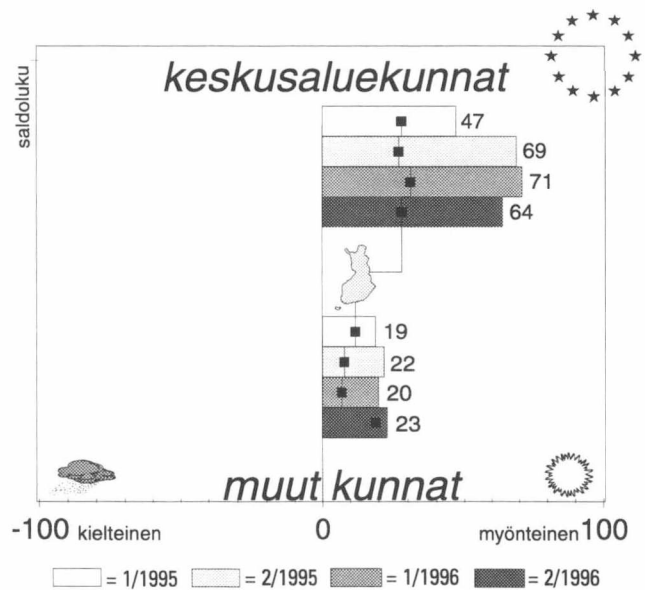
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▲ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldolukuina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Maakunnan yleiset näkymät ovat valoisammat kuin keväällä, parannusta odotetaan varsinkin Turun seudun ulkopuolella. Kuntien tulokehitys heikentyy selvästi ensi vuonna, siitä huolimatta kunnat pyrkivät vähentämään velanottoaan. Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen vaikeutuu lähitulevaisuudessa, näkymät ovat maan huonoimpia. Työllisyyskehitys jatkuu myönteisenä, erityisesti yksityisten palveluiden työpaikkojen kasvu vaikuttaa työttömyyden alentumiseen. Investoinnit eivät oleennaisesti vilkastu, vain asuntorakentamisen investoinnit kasvavat selvästi. Kuntien yhteistyönäkymät ovat heikentyneet Turun seudun ulkopuolella. Myönteisyys Suomen EU-jäsenyyttä kohtaan on kasvanut koko maakunnassa.

Yleiset kehitysnäkymät parantuneet

Vastaaajien näkemykset tulevasta ovat keväisiä arvioita valoisammat. Erityisesti Turun seudun ulkopuolella odotukset myönteisestä kehityksestä ovat kasvaneet, näkemysero keskusseudun ja muiden kuntien välillä on tasoittunut kevästä.

Kuntien velka vähenee

Kuntien rahoitusasema näyttää edelleen vaikealta. Erityisesti Turun seudun ulkopuolella tilanne on varsin huolestuttava, yli 60 prosenttia vastaa- jista arvioi ongelmien kasvavan lähivuosina. Kuntien tulot pienentyvät ensi vuonna. Tiukentuvasta taloustilanteesta huolimatta kunnat suhtautuvat kielteisesti lainanottoon. Varsinkin Turun seudun ulkopuolella pyritään velkaa pienentämään selvästi tänä ja ensi vuonna. Veroäyrin hinnan korotuspaineet kasvavat jonkin verran vuonna 1998 koko maakunnassa.

Vaikeuksia tulossa sosiaali- ja terveyspalveluihin

Turun seudulla sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisessä nähdään enemmän uhkia kuin muissa kunnissa. Kuntien palvelutuotannossa suurimmat vaikeudet koettelevat koko maakunnassa lasten päivähoitoa. Turun seudulla myös terveydenhoidon tilanne huolestuttaa, muissa kunnissa nä-

kymät ovat parantuneet viime kevästä. Turun seudun ulkopuolella ympäristöasioiden hoito aiheuttaa entistä enemmän huomiota.

Turun seudulla elinkeinoelämän kehittämässä ei ole suuria ongelmia lähitulevaisuudessa. Muissa kunnissa elinkeinoelämän kehittämisellätykset ovat heikentyneet, näkymät ovat huonoimmat kevästä 1993.

Yksityisten palveluiden työpaikat lisääntyvät nopeimmin

Varsinais-Suomen työllisyystilanne näyttää hyvältä. Odotukset työttömyyden nopeasta vähentymisestä ovat kasvaneet koko maakunnassa. Suurimmat toiveet kohdistuvat yksityisten palveluiden työpaikkojen kasvuun, mutta myös rakentamisen elpymiseen uskotaan aikaisempaa voimakkaammin. Teollisuustyöpaikkojen kasvu saattaa olla keväisiä arvioita nopeampaa erityisesti Turun seudun ulkopuolella. Maatalouden työpaikkamenetykset ovat edelleen huomattavia koko maakunnassa. Turun seudun ulkopuolella myös julkisten palveluiden työpaikat vähentyvät selvästi.

Kuntien yhteistyö heikentyy Turun seudun ulkopuolella

Turun seudun ulkopuolella kuntien yhteistyö on vastatulessa, näkymät ovat huonoimmat syksystä 1991. Turun seudulla odotukset ovat parantuneet viime kevästä, siellä painotetaan

erityisesti seutukunnallista yhteistyötä. Muissa kunnissa pidetään myös maakunnallista yhteistoimintaa keskeisenä. Yhteydet valtionhallintoon vähentävät lähivuosina varsinkin Turun seudun kunnissa, tässä suhteessa mielipiteet ovat muuttuneet kielteisemmiksi aikaisempiin kyselyihin nähden.

Investointien ei odoteta elpyvän

Investointien ei odoteta elpyvän vielä tänä vuonna, vaikka Turun seudun ulkopuolella asuntorakentamisen arvioidaan lisääntyvän. Lisäksi teollisuuden investoinnit kasvavat jonkin verran tänä vuonna.

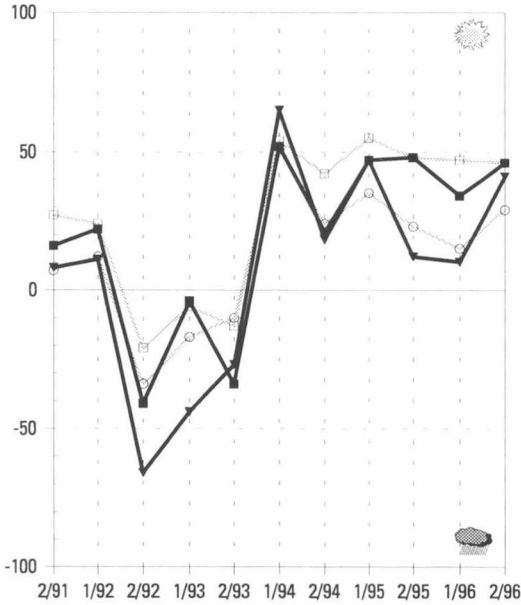
Investointien ei uskota muuttuvan ratkaisevasti vielä ensi vuonnakaan. Tosin asuntorakentamisen arvioidaan elpyvän selvästi myös Turun seudulla. Teollisuusinvestointien kasvu jää vielä varsin hitaaksi. Arviot kaupan ja palveluiden investoinneista näyttävät jonkin verran tämän vuotista paremmilta.

EU-jäsenyyteen suhtaudutaan myönteisesti

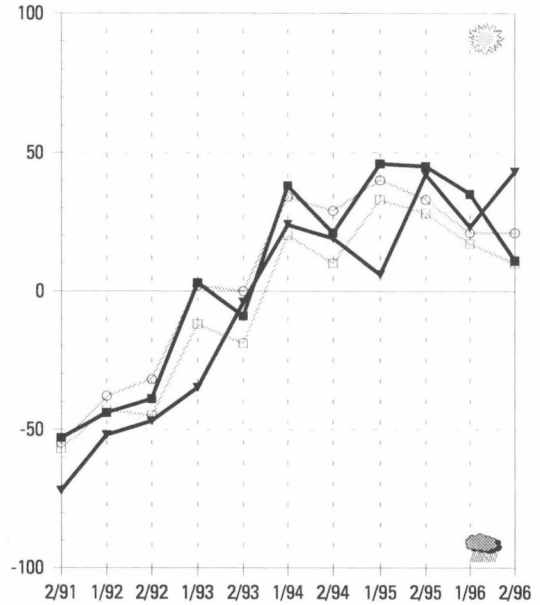
Turun seudun ulkopuolella EU-jäsenyyden merkitystä painotetaan keväistä enemmän. Varsinkin sen hyödyt elinkeinoelämän kehittymiselle arvioidaan aikaisempaa suuremmiksi. Myös Turun seudulla jäsenyyden nähdään vaikuttavan myönteisemmin elinkeinoelämän kehittämiseen kuin kunnan omaan toimintaan.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

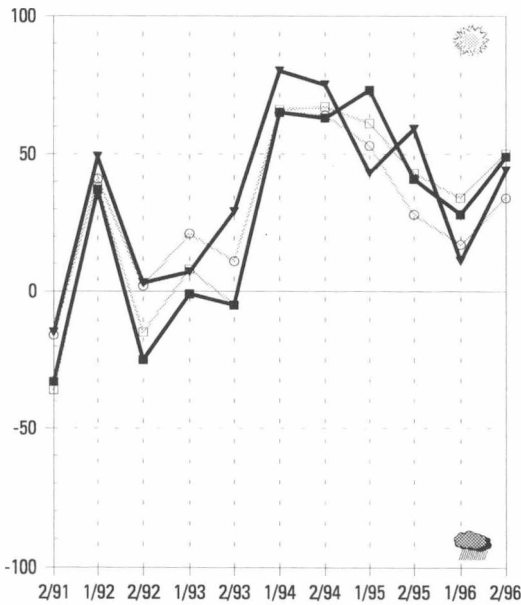
Kunnan tuleva kehitys

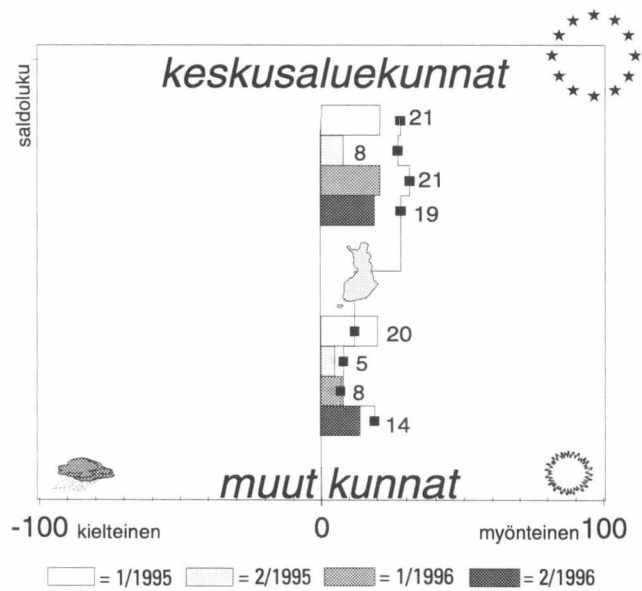
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldolukuina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Porin seudun kuntien kehitysnäkymät ovat heikentyneet viime keväästä, muiden kuntien näkymät ovat parantuneet. Merkit kuntien talouden kiristymisestä ovat aikaisempaa selvemmät, näkymät ovat synkimmät syksystä 1992. Edellytykset elinkeinoelämän kehittämiseen paranevat Porin seudulla. Sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen on Satakunnassa helpompaa kuin useimmissa muissa maakunnissa. Työllisyyskehitys paranee ensi vuonna Porin seudun ulkopuolella. Kuntien yhteistyöedellytykset heikentyvät Porin seudulla. Investointien kasvu nopeutuu ensi vuonna, suurimmat kasvuodotukset ovat asuntorakentamisessa. Satakunnan kunnat arvioivat hyötyvänsä Suomen EU-jäsenyydestä. Elinkeinoelämän kehittämisen ohella jäsenyydellä on myönteisiä vaikutuksia myös kunnan omaan toimintaan.

Maakunnan sisäiset erot pienentyneet

Satakunnan kehitysnäkymistä on varsin yhdensuuntaiset näkemykset Porin seudulla ja sen ulkopuolella, maakunnan sisäiset erot ovat pienentyneet viime keväästä. Porin seudulla tulevaisuuteen suhtaudutaan varovaisemmin kuin keväällä. Muissa kunnissa odotukset paremmasta ovat kasvaneet selvästi. Porin seudun näkymät ovat kuitenkin edelleen muita kuntia valoisammat.

Kuntien talousnäkymät synkimmät moneen vuoteen

Satakunnan kuntien rahoitusasema on maan huonoimpia. Näkymät ovat synkimmät syksystä 1992. Porin seudulla kuntien tulot pienentyvät ensi vuonna, lisäksi tämän vuoden tulokehitys on tänä vuonna huonompi kuin keväällä arvioitiin. Tästä huolimatta Porin seudun kunnissa noin kuudennes vastaajista arvioi kuntansa alentavan veroäyrin hintaa ensi vuonna. Lisäksi kunnat vähentävät velkaansa huomattavasti vielä tänä vuonna. Porin seudun ulkopuolella verotulot kasvavat tänä vuonna, mutta kehitys heikentyy selvästi vuonna 1997. Kuntien velanotto vähentyy erityisesti tänä vuonna.

Elinkeinoelämän kehittämisen vauhtia Porin seudulla

Edellytykset elinkeinoelämän kehittämiseen poikkeavat maakunnan sisällä. Porin seudulla tilanne näyttää aikaisempaa valoisammalta, ongelmien uskotaan pienentyvän lähitulevaisuudessa. Muiden kuntien edellytykset ovat huonommat, vaikka tilanne on parempi kuin keväällä.

Porin seudun ulkopuolella lasten päivähoidon on vaikeutumassa. Sen sijaan terveydenhoidon järjestämisen ongelmat ovat pienentyneet, näkymät ovat parhaat keväästä 1992. Porin seudun kunnissa sosiaali- ja terveystalouden järjestämisessä ei tällä hetkellä nähdä olevan suuria ongelmia.

Kuntien kaavoitustilanne on edelleen hyvä koko maakunnassa. Sen sijaan kunnallistekniikasta on eriäviä näkemyksiä. Porin seudulla kunnallistekniikan ylläpito hoituu aikaisempaa paremmin, muissa kunnissa tilanteen odotetaan heikentyvän selvästi lähivuosina. Asumisen ongelmat kasvavat erityisesti Porin seudun ulkopuolella.

Koulutoimen näkymät heikentyvät lähitulevaisuudessa Porin seudulla. Kulttuuritoimen kehityksestä on eriäviä näkemyksiä. Porin seudulla tilanteen uskotaan paranevan, muissa kunnissa näkymät ovat synkemmät.

Työttömyys alenee vuonna 1997

Satakunnan työllisyyskehitys on tänä vuonna maan huonoimpia. Porin seudulla työttömyys saattaa vielä kasvaa. Vuonna 1997 kehityksen odotetaan muuttuvan oleellisesti koko maakunnassa. Porin seudulla noin 2/3 ja muissa kunnissa lähes puolet vastaajista arvioi työttömyyden alenevan.

Työpaikkojen kasvu keskittyy yksityisiin palveluihin. Myös teollisuuteen odotetaan syntyvän uusia työpaikkoja. Sen sijaan rakentamisen ei uskota vielä elpyvän, vaikka Porin seudulla rakentamisen työpaikkojen arvioidaankin lisääntyvän viime vuodesta. Julkisten palveluiden työpaikkojen vähentyminen jatkuu varsin suurena koko maakunnassa.

Kuntien yhteistyö sujuu huonosti Porin seudun ulkopuolella

Kuntien yhteistyön merkitys nähdään maakunnassa eri tavoin. Porin seudulla kunnallista yhteistoimintaa pidetään tärkeänä, muissa kunnissa yhteistyönäkymät ovat huonoimmat koko maassa. Varsinkin yhteistyöhön valtionhallinnon kanssa suhtaudutaan epäilevästi.

Seutukunnallista yhteistoimintaa korostetaan eniten koko maakunnassa. Maakunnallisen yhteistyön merkitys on vähentynyt aikaisempiin kyselyihin verrattuna.

Investoinnit vilkastuvat ensi vuonna Porin seudulla

Asuntorakentaminen vilkastuu tänä vuonna koko maakunnassa. Sen sijaan teollisuuden panostukset lisääntyvät vain Porin seudun ulkopuolella. Näissä kunnissa saattavat jopa maatalouden investoinnit kasvaa, vastaavia odotuksia muualla maassa on vain Kokkolan seudun ulkopuolisissa kunnissa.

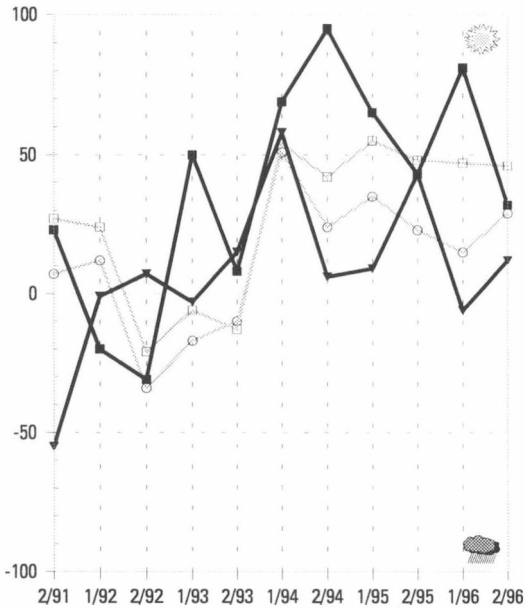
Vuonna 1997 investoinnit kasvavat ripeästi Porin seudulla. Asuntorakentamisen ohella teollisuuden sekä kaupan ja palveluiden investoinnit kehittyvät myönteisesti. Muissa kunnissa teollisuudessa ja asuntorakentamisessa on pieniä kasvuodotuksia.

EU-jäsenyydestä hyötyä myös kunnan toimintaan

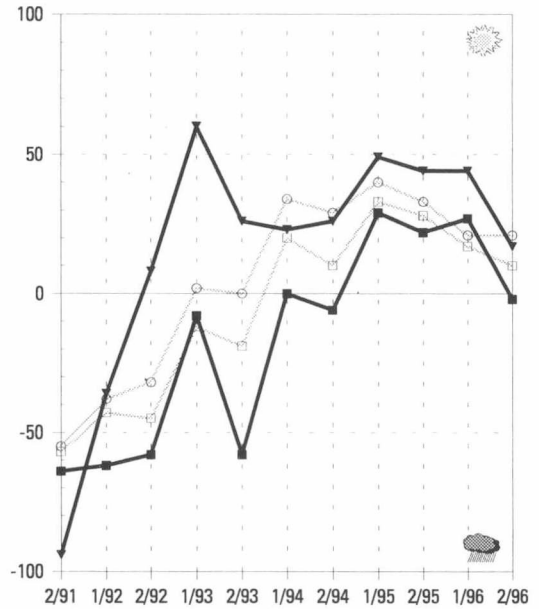
Satakunnassa korostetaan varsin vahvasti Suomen EU-jäsenyyden merkitystä. Sen uskotaan hyödyttävän eniten elinkeinoelämän kehittymistä, mutta varsinkin Porin seudun ulkopuolella painotetaan entistä enemmän myös jäsenyyden myönteistä vaikutusta kunnan omaan toimintaan.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

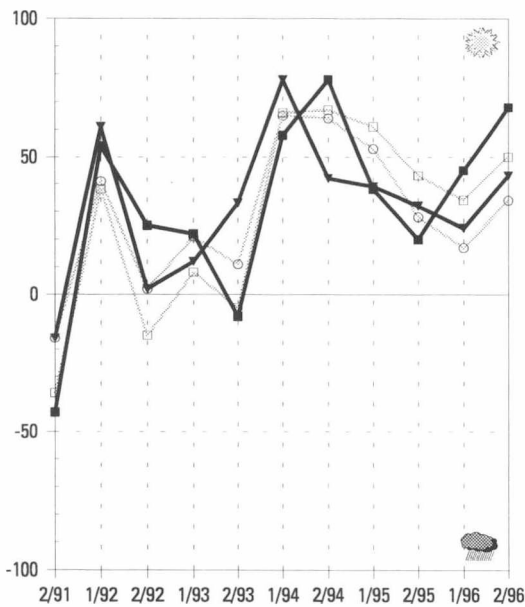
Kunnan tuleva kehitys

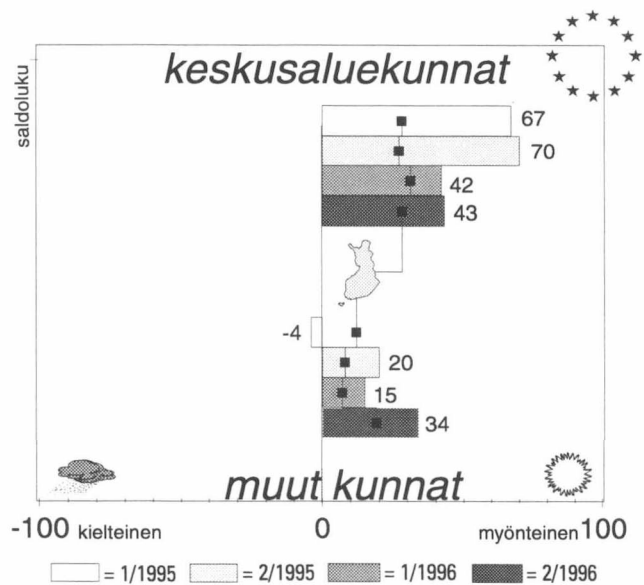
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

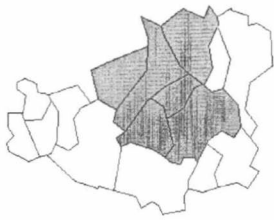
maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldolukuina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Hämeen yleiset kehitysnäkymät ovat maan parhaat. Erityisesti Hämeenlinnan seudun ulkopuolella toiveet paremmasta ovat aikaisempaa yleisempiä. Tästä huolimatta Hämeenlinnan seudun ulkopuolella kuntien rahoitustilanne arvioidaan heikoksi. Kuntien verotulot vähentyvät tänä ja ensi vuonna. Päivähoito- ja terveydenhoitopalveluiden ongelmat lisääntyvät lähivuosina koko maakunnassa. Hämeenlinnan seudun ulkopuolella myös koulutoimen näkymät ovat heikentyneet. Hämeen työllisyystilanne paranee, yksityisten palveluiden ja teollisuuden työpaikkojen kasvun myötä työttömyyden odotetaan laskevan vuosina 1996-1997. Kuntien yhteistyönäkymät ovat heikentyneet. Investoinnit vilkastuvat, eniten teollisuudessa ja asuntorakentamisessa. Hämeenlinnan seutu hyötyy muuta maakuntaa enemmän EU-jäsenyydestä.

Myönteiset kehitysnäkymät Hämeenlinnan seudun ulkopuolella

Hämeen yleiset kehitysnäkymät ovat maan parhaat. Hämeenlinnan seudun ulkopuolella odotukset ovat kasvaneet oleellisesti viime keväästä. Tuolloin noin kolmannes vastaajista arvioi kuntansa kehityksen paranevan lähitulevaisuudessa, nyt vastaavaa odottaa jo noin 80 prosenttia vastaajista.

Kuntien rahoitustilanne heikentyy

Kuntien rahoitusaseman arvioidaan heikentyvän selvästi lähivuosina. Eriytyisen synkältä tilanne näyttää Hämeenlinnan seudun ulkopuolella. Näissä kunnissa verotulojen arvioidaan vähentyvän vuosina 1996-1997. Veroäyrin hinnan korotuksiin ei kuitenkaan haluta ryhtyä, joten useat kunnat joutuvat ottamaan entistä enemmän lainaa toimintojensa rahoittamiseksi. Hämeenlinnan seudun ulkopuolella lainat lisääntyvät vuonna 1997.

Hämeenlinnan seudun kunnissa verotulot kasvavat voimakkaasti tänä vuonna, vuonna 1997 kehitys hidastuu selvästi. Kunnat vähentävät velkaansa molempina vuosina. Kuudennes vastaajista odottaa kuntansa alentavan veroäyrin hintaa ensi vuonna.

Kunnallisten palveluiden järjestämisessä pulmia

Päivähoidon ja terveydenhoidon järjestäminen huolestuttaa aikaisempaa enemmän koko maakunnassa. Hämeenlinnan seudun ulkopuolella varsinkin terveydenhoitopalveluissa odotetaan olevan suuria ongelmia lähivuosina.

Elinkeinoelämän kehittäminen sujuu edelleen varsin hyvin Hämeenlinnan seudulla, vaikka näkymät ovat huonontuneetkin syksystä 1995. Muissa kunnissa olosuhteiden ei uskota juurikaan muuttuvan lähivuosina.

Kuntien kaavoitustilanne on parantunut viime keväästä koko maakunnassa. Hämeenlinnan seudun ulkopuolella koulutoimen näkymät huolestuttavat aikaisempaa enemmän, odotukset ovat synkimmät syksystä 1993. Myös kulttuuritoimen ongelmien arvioidaan olevan kasvamassa.

Työllisyystilanne paranee, yksityisten palveluiden ja teollisuuden työpaikat lisääntyvät

Maakunnan työllisyystilanne paranee tänä ja ensi vuonna. Hämeenlinnan seudulla työttömyyden alentuminen on kuitenkin muuta maakuntaa nopeampaa molempina vuosina. Siellä etenkin rakentamisen työpaikkojen odotetaan lisääntyvän, mutta myös teollisuuden ja yksityisten palveluiden työpaikat kasvavat nopeasti. Muissa kunnissa lähes kaikki vastaajat arvioivat yksityisten palveluiden työpaikkamäärän kasvavan tänä vuonna. Myös teollisuudessa on suuria kasvuodotuksia. Rakentamisen työpaikkojen lisääntyminen jää hitaammaksi kuin Hämeenlinnan seudulla.

Kitkaa kuntien yhteistyöhön

Kuntien yhteistyö on heikentynyt viime keväästä. Erityisesti Hämeenlinnan seudun ulkopuolella siihen suhtaudutaan aikaisempaa varauksellisemmin.

Hämeenlinnan seudulla keskitytään seutukuntien ja maakunnan yhteistyöhön. Lisäksi kansainvälisten yhteyksi-

en merkitystä korostetaan. Muissa kunnissa maakunnalliseen yhteistoimintaan suhtaudutaan epäilevästi. Sen sijaan yhteyksiä elinkeinoelämän kanssa pidetään tärkeinä. Useimmista muista maakunnista poiketen yhteistoiminta valtionhallinnon kanssa lisääntyy lähitulevaisuudessa.

Teollisuuden ja asuntorakentamisen investoinnit lisääntyvät

Investointiodotukset ovat kasvaneet viime keväästä. Teollisuuden ja asuntorakentamisen investoinnit lisääntyvät eniten. Hämeenlinnan seudulla asuntorakentaminen kasvaa nopeasti. Muissa kunnissa teollisuuden sekä kaupan ja palveluiden investointien uskotaan lisääntyvän keväisiä arvioita nopeammin.

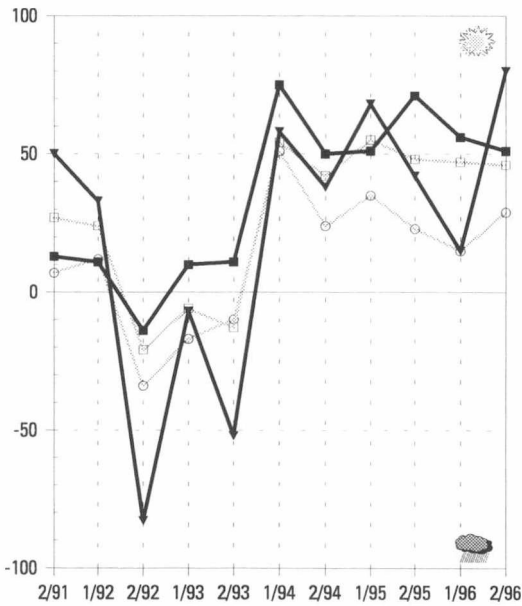
Vuonna 1997 investointikehityksen ei uskota juurikaan muuttuvan tämän vuotisesta. Investointien kasvu on nopeinta koko maakunnassa asuntorakentamisessa. Hämeenlinnan seudulla kaupan ja palveluiden investoinnit vähentyvät.

EU-jäsenyydellä myönteisiä vaikutuksia Hämeenlinnan seudulla

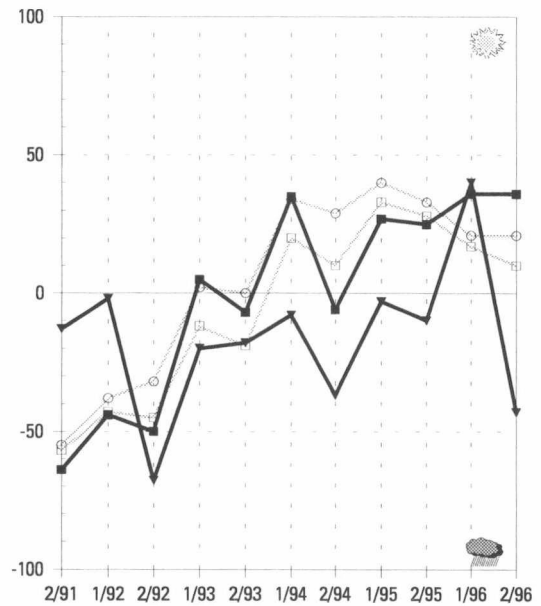
Hämeenlinnan seudulla suhtaudutaan myönteisesti Suomen EU-jäsenyyteen. Sen uskotaan vaikuttavan myönteisesti sekä kunnan omaan toimintaan että elinkeinoelämän kehittämiseen. Muissa kunnissa näkemykset ovat hieman varovaisemmat. Hyödyt elinkeinoelämän kehittämiseen arvioidaan suuriksi, mutta kunnan omaan toimintaan jäsenyydellä uskotaan olevan enemmän kielteisiä kuin myönteisiä vaikutuksia.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

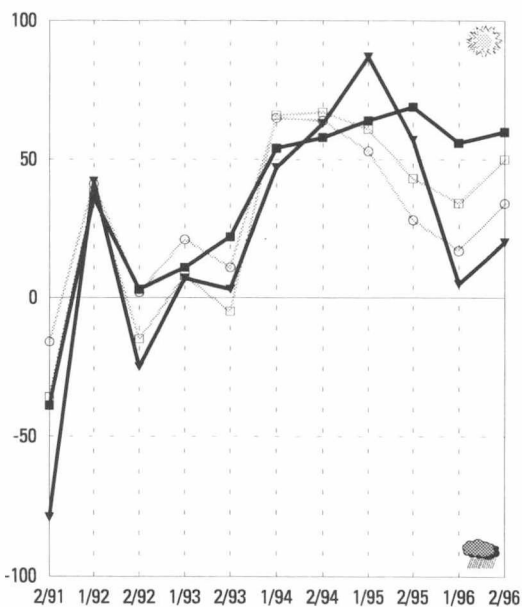
Kunnan tuleva kehitys

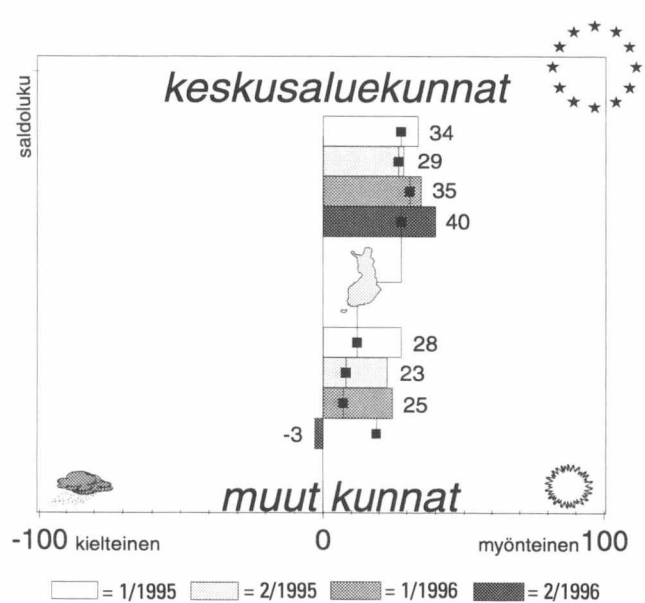
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldolukuina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Pirkanmaan yleiset kehitysnäkymät ovat maan parhaimpia, vaikka varsinkin Tampereen seudulla kuntien rahoitusongelmat lisääntyvät nopeasti. Myös elinkeinoelämän kehittämisedellytykset heikentävät lähivuosina. Työllisyys paranee, työttömyyden arvioidaan pienentyvän koko maakunnassa. Kuntien yhteistyönäkymät ovat myönteiset, Pirkanmaalla korostetaan erityisesti seutukunnallisen yhteistyön merkitystä. Investoinnit elpyvät tänä vuonna, etenkin asuntotuotanto kasvaa. Suhtautuminen EU-jäsenyyteen on muuttunut myönteisemmäksi.

Lähivuosien kehitys arvioidaan myönteiseksi

Pirkanmaan yleiset kehitysnäkymät ovat Hämeen ohella parhaimmat koko maassa. Tampereen seudun ulkopuolella odotukset ovat parantuneet selvästi viime keväästä.

Rahoitushuolet painavat Tampereen seudun kuntia

Tampereen seudun kuntien rahoitusaseman arvioidaan heikentyvän lähivuosina, näkymät ovat synkimät syksystä 1993. Muissa kunnissa tilanne on maan parhaimpia, vaikka näissäkin ongelmien odotetaan sielläkin hieman lisääntyvän. Kuntien tulot kasvavat tänä vuonna koko maakunnassa. Ensi vuonna kasvu pysähtyy. Kuntien velanotto vähentyy huomattavasti viime vuodesta, mutta supistuu selvästi hitaammin vuonna 1997. Useat kunnat alentavat veroäyrin hintaa vuonna 1997, näin odottaa 40 prosenttia Tampereen seudun ja 30 prosenttia muiden kuntien vastaajista.

Elinkeinoelämän kehittämisessä pilvistyvää Tampereen seudulla

Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisessä ei nähdä suuria ongelmalanteita lähitulevaisuudessa. Tampe-

reen seudun ulkopuolella pientä huolta aiheuttaa kuitenkin terveyspalveluiden järjestäminen. Tampereen seudulla ympäristöasioiden näkymät ovat paremmat kuin aikaisemmissa kyselyissä.

Elinkeinoelämän kehittämismahdollisuudet nähdään eri tavoin Pirkanmaan kunnissa. Tampereen seudulla ongelmien arvioidaan lisääntyvän lähitulevaisuudessa, muissa kunnissa tilanne on hiljalleen kohentumassa.

Työttömyys vähentyy koko maakunnassa

Maakunnan työllisyysnäkymät ovat erinomaiset. Työttömyyden odotetaan vähentyvän selvästi tänä ja ensi vuonna. Työpaikkojen uskotaan kasvavan varsin tasaisesti rakentamisessa, teollisuudessa ja yksityisissä palveluissa. Tampereen seudun ulkopuolella rakentamisen ja teollisuuden kasvu on oleellisesti keväistä nopeampaa. Tampereen seudulla myös julkisten palveluiden työpaikkojen ennakoidaan lisääntyvän viime vuodesta, muissa kunnissa ne vähentyvät edelleen.

Seutukunnallista yhteistyötä korostetaan Pirkanmaalla

Pirkanmaan kunnissa luotetaan kuntien yhteistyöhön. Tampereen seudun

ulkopuolella näkemykset ovat selvästi keväisiä myönteisemmät. Lähes kaikki vastaajat painottavat seutukunnallisen yhteistyön merkitystä. Varsinkin Tampereen seudulla yhteydet elinkeinoelämän kanssa lisääntyvät lähivuosina. Kansainvälisiä yhteyksiä pidetään yllä entistä enemmän koko maakunnassa.

Investoinnit elpyvät tänä vuonna

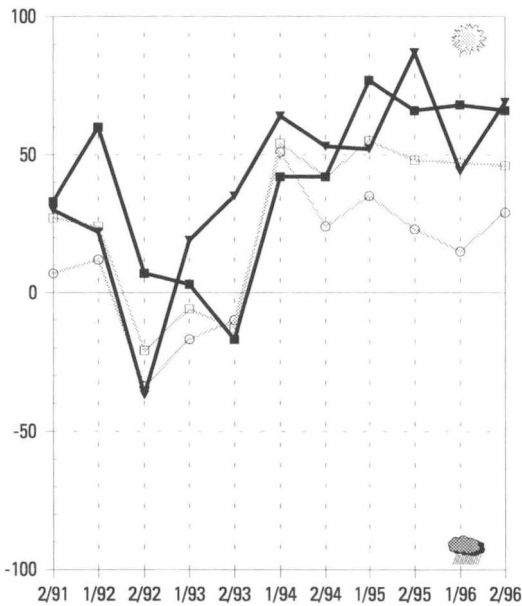
Investoinnit elpyvät tänä vuonna koko maakunnassa. Varsinkin teollisuuden ja asuntorakentamisen investoinnit lisääntyvät nopeasti, mutta myös kaupan ja palveluiden näkymät ovat myönteiset. Vuonna 1997 tilanteen ei odoteta muuttuvan suuresti, tosin kaupan ja palveluiden investoinnit vähentyvät Tampereen seudulla. Nopeinta investointien kasvu on asuntorakentamisessa.

Myönteisyys EU-jäsenyyteen lisääntynyt

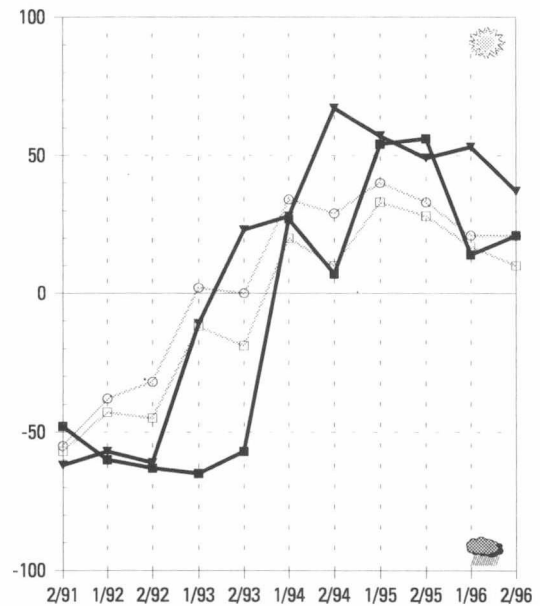
Pirkanmaalla EU-jäsenyyden uskotaan vaikuttavan myönteisesti sekä kunnan omaan toimintaan että elinkeinoelämän kehittämiseen. Myönteisyys on lisääntynyt viime keväästä.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

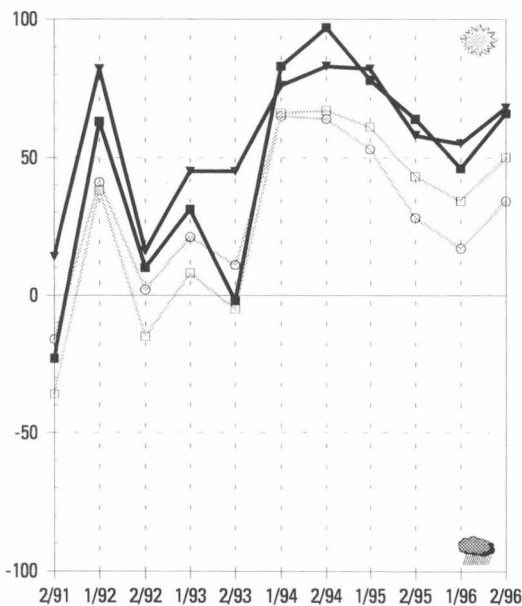
Kunnan tuleva kehitys

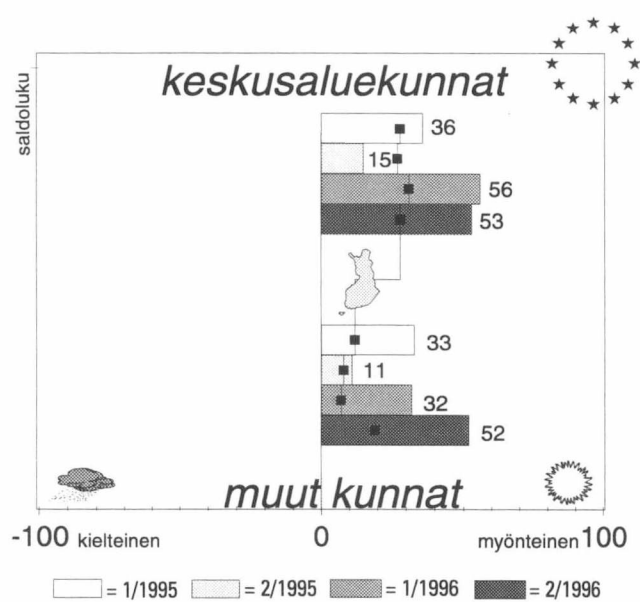
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldolukuina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Päijät-Hämeen yleiset kehitysnäkymät ovat valoisat. Lahden seudulla näkymät ovat parantuneet keväästä, vaikka kuntien taloustilanteen arvioidaan kiristyvän lähitulevaisuudessa. Lahden seudun ulkopuolella elinkeinoelämän kehittäminen sujuu aikaisempaa paremmin. Sen sijaan koulutoimen näkymät ovat synkentyneet koko maakunnassa. Työllisyys kohentuu koko maakunnassa, Lahden seudulla näkymät ovat parantuneet keväästä. Eniten lisääntyvät rakentamisen ja yksityisten palveluiden työpaikat. Lahden seudun kuntien yhteistyö sujuu hyvin, Päijät-Hämeessä korostetaan erityisesti seutukunnallista yhteistyötä. Investoinnit elpyvät ensimmäisenä Lahden seudulla, muissa kunnissa investointien kasvu alkaa vasta ensi vuonna. EU-jäsenyydestä arvioidaan olevan hyötyä elinkeinoelämän kehittymisen ohella myös kunnan omalle toiminnalle.

Kehitysnäkymät parantuneet Lahden seudulla

Päijät-Hämeen yleiset kehitysnäkymät ovat valoisat. Lahden seudulla tulevaisuuteen suhtaudutaan keväistä myönteisemmin, siellä näkymät ovat nyt paremmat kuin muissa kunnissa.

Kuntien velanotto pienenty

Näkemykset kuntien taloustilanteesta ovat ristiriitaiset. Lahden seudulla rahoitusnäkymät ovat synkät, kuntien tulot kasvavat selvästi vuoden takaisia arvioita hitaammin. Muissa kunnissa rahoitusongelmat koetaan vähäisemmiksi, vaikka tulojen odotetaan pienenevän ensi vuonna. Sen sijaan vuoden 1996 tulokehitys arvioidaan myönteiseksi. Kunnat lyhentävät velkojaan tänä ja ensi vuonna, Lahden seudulla velkamäärä pienenty selvästi muita kuntia enemmän.

Koulutoimen ongelmat kasvavat

Lahden seudulla vanhusten hoitopalvelut pystytään järjestämään aikaisempaa helpommin, sen sijaan terveydenhoidon tilanne on huonontunut. Ympäristöasiat huolestuttavat vastaajia entistä enemmän, varsinkin Lahden seudun ulkopuolella tilanne näyttää vaikealta. Keskusalueiden ulkopuolel-

la mahdollisuudet elinkeinoelämän kehittämiseen paranevat lähivuosina, Lahden seudullakin ongelmia nähdään vähemmän kuin vielä vuosi sitten.

Koulutoimen järjestämisen ongelmat lisääntyvät koko maakunnassa. Lahden seudun ulkopuolella näkymät ovat edelleen selvästi keskusseutua synkemmät. Siellä myös kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen tilanne huolestuttaa aikaisempaa enemmän.

Työllisyys elpyy Lahden seudulla

Päijät-Hämeen työllisyys kohentuu keväisiä arvioita nopeammin. Varsinkin Lahden seudulla työllisyyden hoidon edellytykset paranevat oleellisesti tänä ja ensi vuonna, suurimmat toiveet kohdistuvat rakentamisen ja yksityisten palveluiden kasvuun. Muissa kunnissa työpaikkojen uskotaan kasvavan yksityisten palveluiden lisäksi myös teollisuudessa.

Kuntien yhteistyö paranee

Kuntien yhteistoiminta kehittyi varsin myönteisesti Päijät-Hämeessä. Lahden seudulla yhteistyön odotetaan paranevan keväästä, muissa kunnissa näkymät ovat hieman huonontuneet. Seutukunnallinen yhteistyö koetaan keskeiseksi koko maakunnassa, tosin Lahden seudun ulkopuolella maakun-

nallisia yhteyksiä painotetaan vielä enemmän. Lahden seudun ulkopuolella suhteita elinkeinoelämän pyritään tiivistämään lähitulevaisuudessa.

Investoinnit käynnistyvät tänä vuonna Lahden seudulla, muissa kunnissa vasta vuonna 1997

Investoinnit elpyvät tänä vuonna Lahden seudulla. Suurimmat kasvuodotukset ovat teollisuudessa ja asuntorakentamisessa, mutta myös kaupan ja palveluiden investoinnit lisääntyvät hitaasti. Muissa kunnissa kasvu jää vähäisemmäksi.

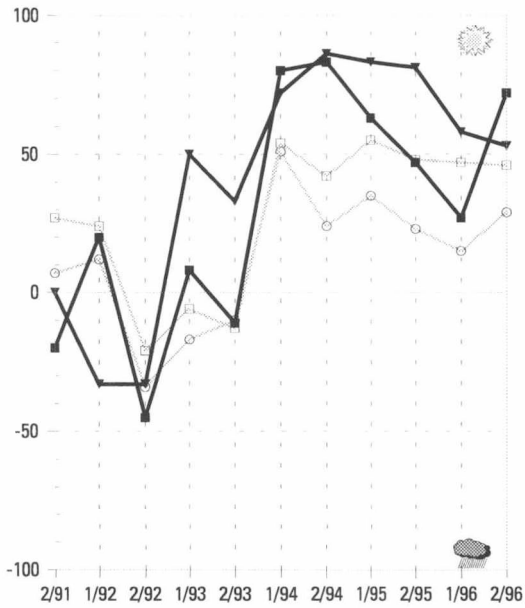
Ensi vuonna investointitahti jatkuu samanlaisena Lahden seudulla, kasvu on nopeinta asuntorakentamisessa. Muissa kunnissa näkymät paranevat oleellisesti tästä vuodesta, maataloutta lukuunottamatta investoinnit lisääntyvät ripeästi.

EU-jäsenyydestä hyötyä myös kunnille

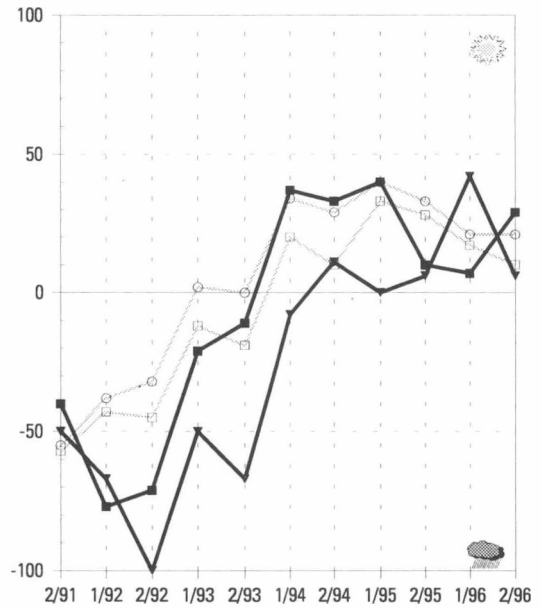
Päijät-Hämeessä suhtaudutaan myönteisesti Suomen EU-jäsenyyteen. Sen arvioidaan hyödyttävän erityisesti alueen elinkeinoelämän kehittymistä. Lahden seudun ulkopuolella käsitykset ovat vahvistuneet keväästä. Myös kunnan omaan toimintaan jäsenyyden arvioidaan vaikuttavan myönteisesti.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

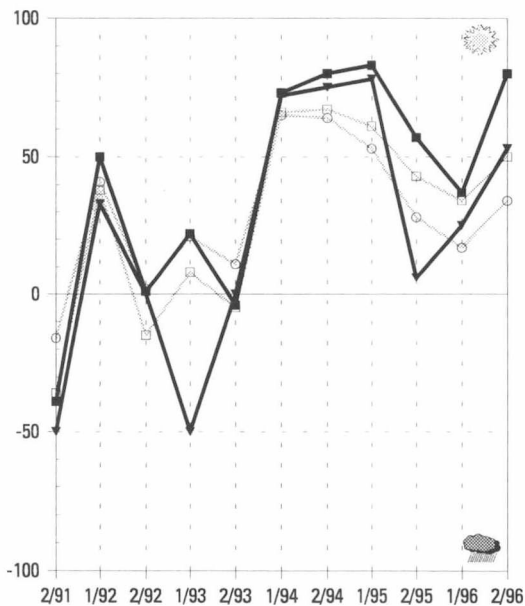
Kunnan tuleva kehitys

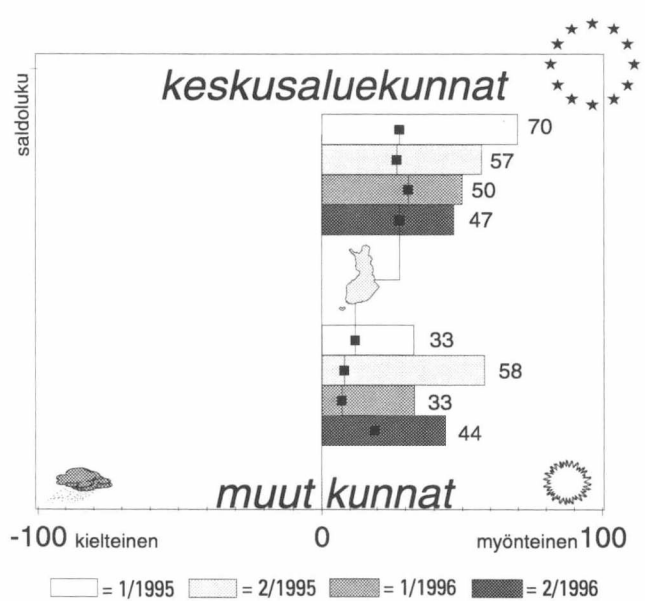
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldolukuina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Kymenlaakso

Keskusseutujen ulkopuolella kuntien kehitysnäkymät ovat parantuneet vuoden 1994 syksystä alkaen. Keskusseuduilla näkemykset ovat aikaisempaa varovaisemmat vaikka kuntien taloustilanne näyttää tällä hetkellä varsin vakaalta. Terveystien järjestäminen vaikeutuu lähivuosina, varsinkin keskusseuduilla ongelmat lisääntyvät. Työttömyys vähentyy tänä vuonna koko maakunnassa, keskusseuduilla tämä kehitys jatkaa myös ensi vuonna. Kuntien yhteistyö sujuu hyvin erityisesti keskusseutujen ulkopuolella, eniten korostetaan kansainvälistä yhteistoimintaa sekä yhteyksiä elinkeinoelämän kanssa. Investoinnit lisääntyvät viime vuodesta selvästi, eniten kasvavat teollisuuden ja asuntorakentamisen investoinnit.

Myönteinen kehitys jatkaa keskusseutujen ulkopuolella

Keskusseutujen ulkopuolella odotukset ovat parantuneet koko ajan syksystä 1994. Tuolloin lähes kaikki vastaajat arvioivat kuntansa kehityksen huonontuvan, nyt vastaavaa odottaa enää neljännes. Keskusseuduilla näkemykset tulevaisuudesta ovat hieman keväistä varovaisemmat, mutta sielläkin kehityksen odotetaan kohentuvan lähitulevaisuudessa.

Keskusseuduilla kuntien taloustilanne muita kuntia vakaampaa

Keskusseutujen ulkopuolisten kuntien rahoitusnäkymät ovat synkät. Rahoitusongelmien arvioidaan kasvavan tulevaisuudessa, vaikka tänä ja ensi vuonna tilanne näyttää vielä varsin hyvältä. Kuntien tulot kasvavat nopeasti varsinkin vuonna 1996. Keskusseutujen ulkopuolisten kuntien velat pienentyvät selvästi tänä vuonna.

Keskusaluekunnissa rahoitustilanne näyttää vakaalta. Ongelmia arvioidaan olevan vähemmän kuin muissa kunnissa. Kuntien tulot lisääntyvät tänä vuonna, ensi vuonna kasvu hidastuu. Muutama kunta alentaa äyrin hintaa ensi vuonna, korotuspaineita ei uskota olevan lähivuosina. Keskusaluekunnat vähentävät velkojaan tänä vuonna.

Terveystien järjestäminen vaikeuksia lähivuosina

Terveystien järjestäminen tuottaa hankaluuksia lähitulevaisuudessa

varsinkin keskusseuduilla. Näissä kunnissa näkymät ovat huonoimmat syksystä 1993. Muissa kunnissa lasten päivähoiton tilanne huolestuttaa aikaisempaa enemmän. Näkemykset elinkeinoelämän kehittämisedellytyksistä vaihtelevat huomattavasti koko maakunnassa. Kolmannes vastaajista arvioi tilanteen paranevan ja lähes yhtä moni huononevan.

Kymenlaakson kunnissa kaavoitus-tilanne näyttää valoisimmalta koko maassa. Varsinkin keskusseutujen ulkopuolella asiat sujuvat erinomaisesti. Näissä kunnissa yhtä hyvät näkymät ovat myös kunnallistekniikan ja asumisen kehityksestä.

Työttömyys vähentyy selvästi keskusseuduilla

Kymenlaakson työllisyystilanne paranee huomattavasti tänä vuonna. Keskusseuduilla työttömyyden arvioidaan alenevan nopeasti myös vuonna 1997. Keskusseuduilla työpaikat kasvavat erityisesti yksityisissä palveluissa. Rakentamisen odotetaan myös hiljalleen elpyvän. Muissa kunnissa rakentamisen vaikeudet jatkuvat edelleen, työpaikkojen uskotaan vähentyvän selvästi tänä vuonna. Työpaikat lisääntyvät lähinnä teollisuudessa ja yksityisissä palveluissa.

Kuntien yhteistyö paranee keskusseutujen ulkopuolella

Kuntien yhteistyönäkymät ovat parantuneet oleellisesti keskusseutujen ulkopuolella. Myös keskusseuduilla yhteistoiminta sujuu hyvin, vaikka näke-

mykset ovat hieman varovaisemmat kuin keväällä. Keskusseutujen ulkopuolella korostetaan erityisesti kansainvälisen yhteistyön merkitystä sekä yhteyksiä elinkeinoelämän kanssa. Kaikki vastaajat arvioivat näiden yhteyksien lisääntyvän. Keskusseuduilla panostetaan erityisesti seutukunnalliseen yhteistyöhön.

Investoinnit vilkastuvat tänä vuonna

Investoinnit kasvavat selvästi tänä vuonna. Keskusseuduilla investoinnit lisääntyvät kaikilla tarkasteltavilla toimialoilla maataloutta lukuunottamatta. Kasvu kohdistuu etenkin asuntorakentamiseen. Muissa kunnissa teollisuuden sekä kaupan ja palveluiden panostukset ovat oleellisesti edellisvuosia suuremmat. Asuntorakentamisen ei uskota elpyvän vielä tänä vuonna.

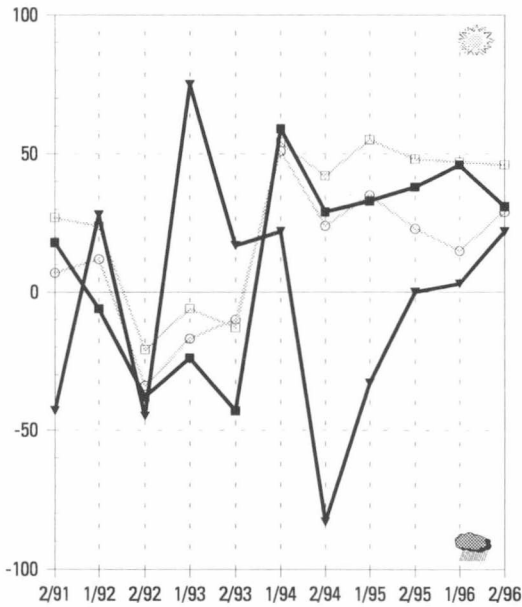
Ensi vuonna teollisuusinvestointien kasvu hidastuu selvästi keskusseutujen ulkopuolella. Lisäksi kaupan ja palveluiden kasvu pysähtyy. Sen sijaan asuntorakentaminen vilkastuu oleellisesti tästä vuodesta. Keskusseuduilla investoinnit lisääntyvät teollisuudessa ja asuntorakentamisessa.

EU-jäsenyydestä hyötyä myös kunnille

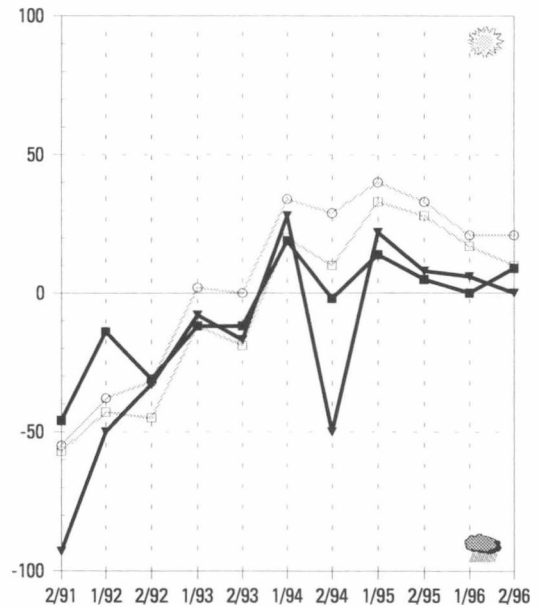
Kymenlaaksossa suhtaudutaan myönteisesti EU-jäsenyyteen. Muista maakunnista poiketen jäsenyyden arvioidaan hyödyttävän enemmän kunnan omaa toimintaa kuin elinkeinoelämän kehittämistä.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

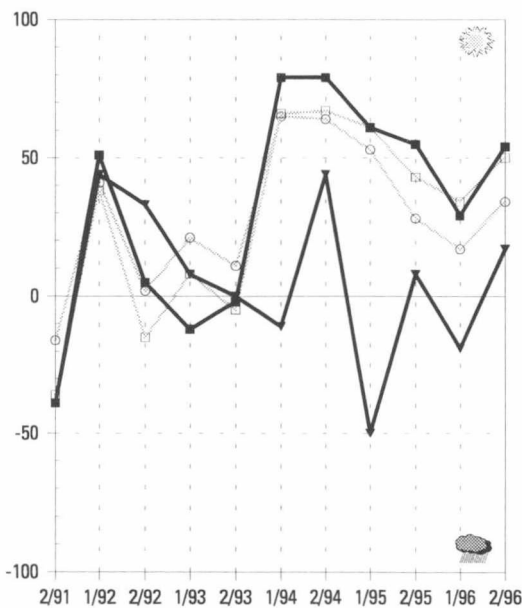
Kunnan tuleva kehitys

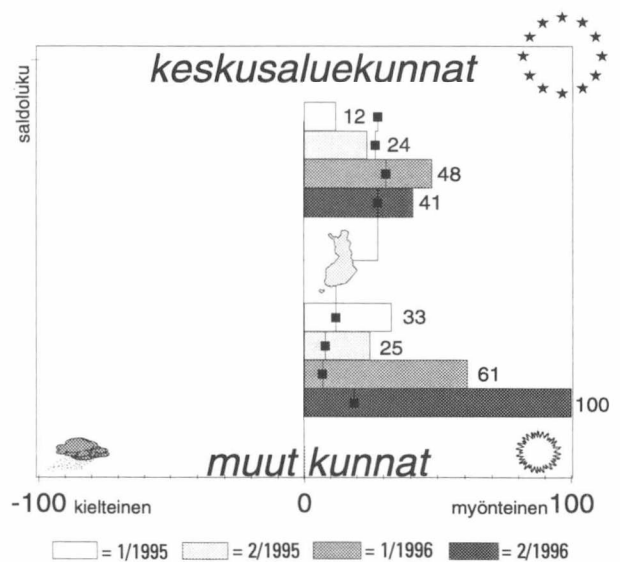
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldoluina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Etelä-Karjalan yleiset kehitysnäkymät ovat maan huonoimmat. Varsinkin Lappeenrannan seudun ulkopuolella näkemykset ovat synkentyneet aikaisemmasta. Lappeenrannan seudun kuntien rahoitus-tilanne on maan parhaimpia. Kuntien tulot kasvavat ja samalla velanotto vähentyy. Terveystieteiden ongelmat lisääntyvät koko maakunnassa, varsinkin Lappeenrannan seudulla tilanteen arvioidaan heikentyvän nopeasti. Työttömyys alentuu tänä ja ensi vuonna koko maakunnassa. Kuntien yhteistyö sujuu erinomaisesti, eniten painotetaan seutukunnallista yhteistoimintaa. Investointikehitys jää vai- suksi vielä ensi vuonnakin, Lappeenrannan seudulla investoinnit vähentyvät tänä vuonna. Lappeen- rannan seudulla suhtaudutaan myönteisesti EU-jäsenyyteen, muissa kunnissa näkemykset ovat varo- vaisemmat erityisesti kunnan oman toiminnan kannalta.

Maakunnan kehitys näyttää synkältä

Etelä-Karjalan yleiset kehitysnäkymät ovat maan huonoimmat. Lappeenran- nan seudun ulkopuolella odotukset ovat oleellisesti synkemmät kuin ke- vällä, noin puolet vastaajista arvioi kuntansa kehityksen heikentyvän lähi- tulevaisuudessa. Lappeenrannan seu- dulla näkymät ovat paremmat, siellä odotukset eivät ole muuttuneet aikai- semmasta.

Lappeenrannan seudun kuntien tulot kasvavat ja velat vähenevät

Lappeenrannan seudulla kuntien ra- hoitus-tilanne näyttää valoisimmalta koko maassa, odotukset rahoi- tusaseman paranemisesta ovat kasva- neet viime keväästä. Kuntien tulot kasvavat tänä vuonna, velkamäärä pie- nentyy selvästi tänä ja ensi vuonna. Tulokehitys heikentyy ensi vuonna, tämän myötä veroäyrin hinnan koro- tuspaineet kasvavat vuonna 1998.

Lappeenrannan seudun ulkopuolella kuntien rahoitusasema on heikko, on- gelmien uskotaan lisääntyvän lähi- vuosina. Kuntien tulot pienentyvät eri- tyisesti ensi vuonna useimmissa kun- nissa. Tästä huolimatta kuntien ve- lanotto vähentyy selvästi vuosina 1996–1997. Sen sijaan useat kunnat joutuvat turvautumaan veroäyrin hin- nan nostamiseen vuonna 1998.

Terveystieteiden ongelmat kasvavat

Kuntien palveluiden suurimmat ongel- mat koetaan olevan terveystieteiden osalta. Varsinkin Lappeenrannan seudulla näkymät ovat edelleen varsin synkät.

Ympäristöasioiden hoitamisessa näky- mät ovat parantuneet selvästi viime syksystä lähtien, nyt tilanne arvioi- daan hyväksi koko maakunnassa.

Elinkeinoelämän kehittämisedelly- tykset ovat parantuneet koko maakun- nassa, Lappeenrannan seudulla näky- mät ovat parhaimmat syksystä 1994. Sen sijaan kaavoitus ja kunnallistek- niikka huolestuttavat aikaisempaa enemmän, myös asumisen ongelmat kasvavat lähivuosina. Lappeenrannan seudun ulkopuolella koulutoimen ti- lanne on edelleen varsin vaikea, vai- keuksien arvioidaan vielä kasvavan tu- levina vuosina.

Työllisyys paranee koko maakunnassa

Etelä-Karjalan työllisyysnäkymät eivät ole muuttuneet keväästä, työttömyy- den arvioidaan helpottavan tänä ja ensi vuonna koko maakunnassa. Lap- peenrannan seudulla yksityisten palve- luiden ja rakentamisen työpaikat li- sääntyvät nopeasti. Muissa kunnissa kasvuodotuksia on lähinnä teollisuus- dessa, sen sijaan rakentamisen ja jul- kisten palveluiden työpaikat vähenty- vät selvästi tänä vuonna.

Kansainvälisen yhteistyön merkitys kasvaa

Kuntien yhteistyön arvioidaan sujuvan erittäin hyvin, näkymät ovat maan parhaimmat. Varsinkin Lappeenrannan seudun ulkopuolella tilanne on paran- tunut selvästi viime keväästä. Lap- peenrannan seudulla korostetaan sekä kansainvälistä että seutukunnallista yhteistoimintaa. Lähes kaikki vastaajat arvioivat yhteyksien valtionhallinnon

suuntaan vähentyvän lähivuosina. Lappeenrannan seudun ulkopuolella tärkeimpinä pidetään yhteistyötä lähi- kuntien kanssa seutukunnallisesti ja maakunnallisesti. Julkiseen hallintoon pidetään tiiviimmin yhteyttä kuin kes- kuseuduilla.

Investointien käynnistymisessä vaikeuksia

Lappeenrannan seudulla investoin- tinäkymät ovat maan synkimpiä, in- vestoinnit vähentyvät tänä vuonna kai- killa tarkasteltavilla toimialoilla. Ensi vuonna kasvuodotuksia on asuntora- kentamisessa sekä kaupan ja palvelui- den aloilla. Teollisuusinvestoinnit pie- nentyvät myös vuonna 1997.

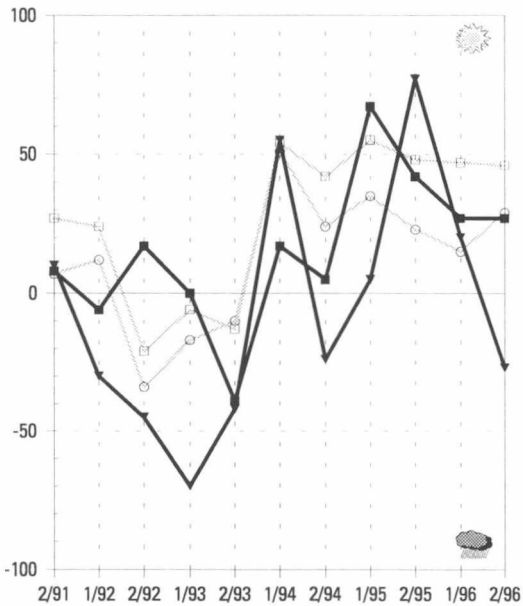
Lappeenrannan seudun ulkopuolel- la näkymät eivät ole keskus-etuutta pa- remmat. Tosin asuntorakentamisen in- vestoinnit kasvavat nopeasti tänä vuonna, mutta kasvu hidastuu selvästi vuonna 1997. Teollisuuden panostuk- set vähentyvät erityisesti ensi vuonna, lisäksi kaupan ja palveluiden inves- toinnit pysyvät suunnilleen viime vuo- den tasossa.

EU-jäsenyydestä ristiriitaisia näkemyksiä

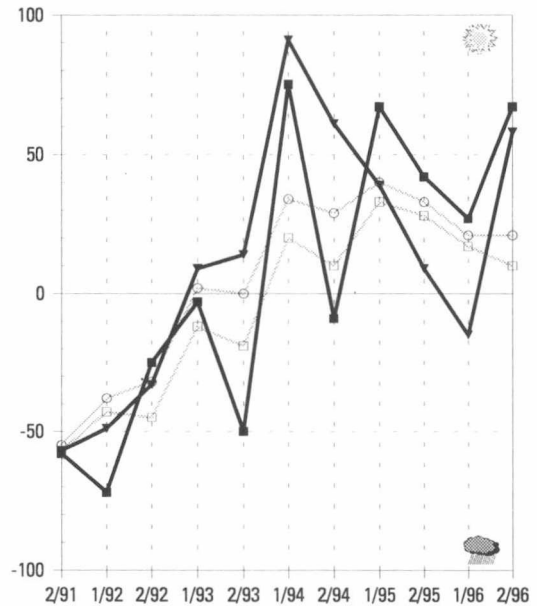
Näkemykset Suomen EU-jäsenyyden hyödyistä poikkeavat Etelä-Karjalan kunnissa. Lappeenrannan seudulla sii- tä arvioidaan olevan hyötyä sekä kun- nan omaan toimintaa että elinkei- noelämän kehittämiseen. Muissa kun- nissa jäsenyyden uskotaan vaikuttavan myönteisesti elinkeinoelämän kehittä- miseen, sen sijaan siitä arvioidaan ole- van enemmän haittaa kuin hyötyä kunnan omalle toiminnalle.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

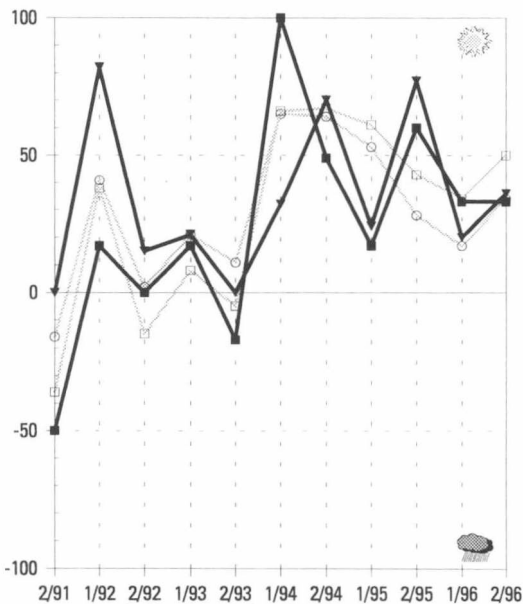
Kunnan tuleva kehitys

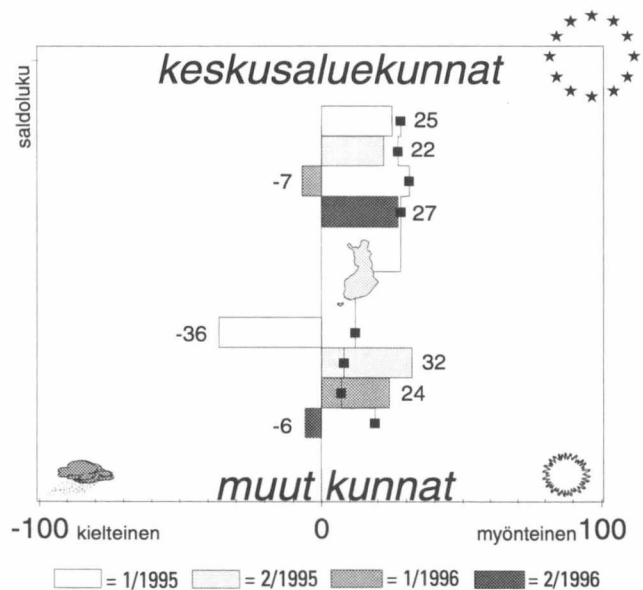
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldolukuina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Etelä-Savon yleiset kehitysnäkymät ovat parantuneet viime keväästä. Kuntien talous kiristyy koko maakunnassa. Kuntien velkaa pyritään kuitenkin pienentämään tänä ja ensi vuonna. Sosiaali- ja terveyspalveluiden nykyisen palvelutason ylläpitäminen näyttää aikaisempaa vaikeammalta. Myös elinkeinoelämän kehittämisedellytykset kaventuvat tulevaisuudessa. Mikkelin seudun ulkopuolella työttömyys alentuu tänä ja ensi vuonna. Mikkelin seudulla työttömyys kasvaa vielä tänä vuonna. Mikkelin seudulla kuntien yhteistyö sujuu huonosti, muissa kunnissa näkymät ovat paremmat. Näissä kunnissa pyritään ylläpitämään varsinkin seutukunnallista yhteistoimintaa. Mikkelin seudun ulkopuolella investoinnit elpyvät ensi vuonna.

Yleiset kehitysnäkymät keväistä valoisimmat

Etelä-Savon kuntien yleiset kehitysnäkymät ovat keväistä valoisimmat. Erityisesti Mikkelin seudun ulkopuolella tilanne on parantunut.

Kuntien talous heikentyy

Kuntien talouden arvioidaan kiristyvän lähitulevaisuudessa koko maakunnassa, mutta varsinkin Mikkelin seudulla näkymät ovat selvästi keväistä huonommat. Kuntien tulot kasvavat hitaasti, Mikkelin seudun ulkopuolella tulot saattavat jopa pienentyä ensi vuonna. Velanottoa vähennetään selvästi koko maakunnassa tänä vuonna. Mikkelin seudulla velkaa joudutaan ottamaan kuitenkin lisää jo vuonna 1997, lisäksi useat kunnat joutuvat rahoitusaseman turvaamiseksi nostamaan veroäyrin hintaa vuonna 1998.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen vaikeutuu

Mikkelin seudulla sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen tuottaa suuria vaikeuksia lähitulevaisuudessa. Näkymät ovat Pohjois-Savon ohella synkimmät koko maassa. Erityisesti vanhusten huollon ja terveydenhoidon tilanne näyttää heikolta. Mikkelin seudun ulkopuolella odotukset ovat oleellisesti valoisimmat. Sosiaali- ja terveyspalveluiden ongelmien arvioidaan vähentyvän.

Näkemykset ympäristöasioiden tulevaisuudesta eroavat maakunnan sisällä. Mikkelin seudulla ongelmat lisääntyvät, muissa kunnissa ne vähentyvät lähivuosina. Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset ovat heikot koko maakunnassa, vaikka näkymät ovatkin selvästi paremmat kuin keväällä. Koulutoimen vaikeudet jatkuvat koko maakunnassa.

Mikkelin seudulla työttömyys kasvaa tänä vuonna

Mikkelin seudulla työttömyys kasvaa tänä vuonna. Ensi vuonna työttömien määrän arvioidaan vähentyvän. Työttömyyden arvioidaan alentuvan tänä ja ensi vuonna Mikkelin seudun ulkopuolella, odotukset ovat selvästi valoisimmat kuin keväällä. Siellä työpaikkojen arvioidaan lisääntyvän lähinnä teollisuudessa ja yksityisissä palveluissa. Julkisissa palveluissa menetetään runsaasti työpaikkoja. Mikkelin seudulla kasvuodotuksia on tasaisesti teollisuudessa, rakentamisessa ja yksityisissä palveluissa.

Kuntien yhteistyö heikentyy Mikkelin seudulla

Mikkelin seudulla kuntien yhteistyö sujuu huonosti, koko maassa yhtä heikot näkymät ovat vain Satakunnassa. Sen sijaan Mikkelin seudun ulkopuolella yhteistyönäkymät ovat parantuneet, varsinkin seutukunnallisen yh-

teistoiminnan arvioidaan sujuvan erittäin hyvin. Myös yhteyksiä elinkeinoelämän kanssa pyritään lisäämään lähivuosina. Mikkelin seudulla keskeisimpänä pidetään seutukunnallista ja maakunnallista yhteistyötä.

Investoinnit viriävät ensi vuonna Mikkelin seudun ulkopuolella

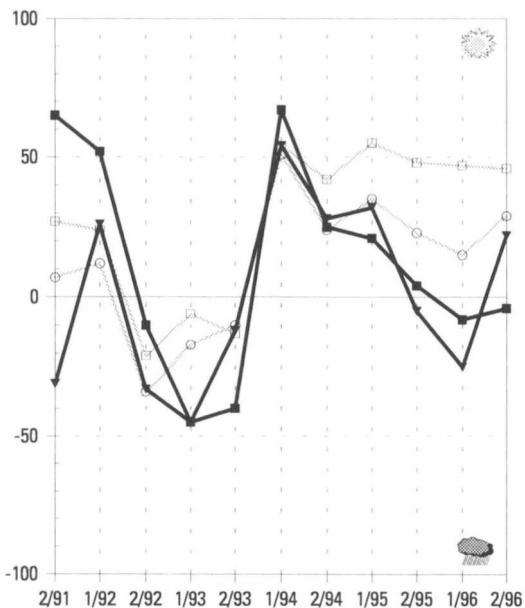
Investointien ei uskota viriävän vielä tänä vuonna. Mikkelin seudulla kasvuodotuksia on vain asuntorakentamisessa, muissa kunnissa teollisuudessa. Ensi vuonna tilanne muuttuu lähinnä Mikkelin seudun ulkopuolisissa kunnissa. Siellä investoinnit kasvavat kaikilla tarkasteltavilla toimialoilla paitsi maataloudessa, eniten lisääntyvät teollisuusinvestoinnit. Mikkelin seudulla tilanne näyttää tämän vuotistakin huonommalta, investoinnit vähentyvät kaikilla toimialoilla.

EU-jäsenyyden hyödyt suurimmat elinkeinoelämälle

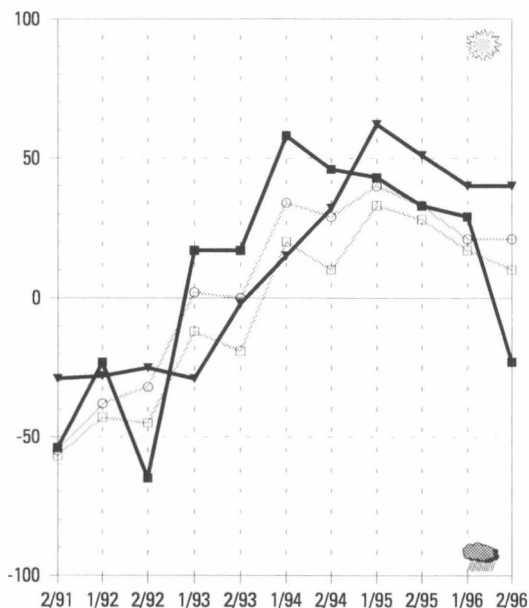
Suomen EU-jäsenyyden arvioidaan vaikuttavan myönteisesti elinkeinoelämän kehittämiseen koko maakunnassa. Jäsenyyden hyödyistä kunnan omaan toimintaan on eriäviä näkemyksiä. Mikkelin seudulla jäsenyyden uskotaan vaikuttavan kielteisesti, muissa kunnissa siitä katsotaan olevan hyötyä kunnan toiminnalle.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

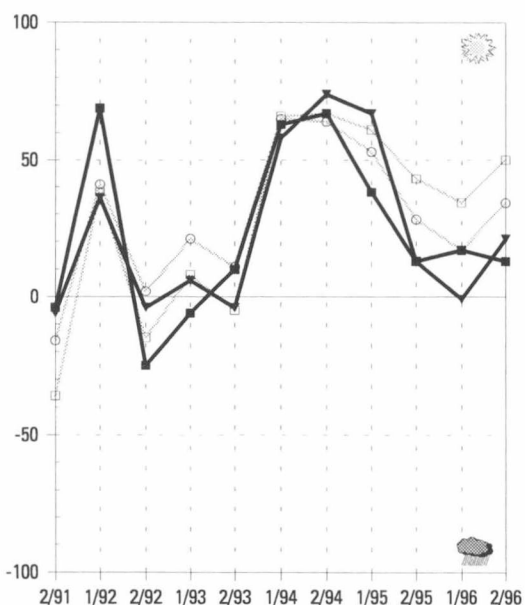
Kunnan tuleva kehitys

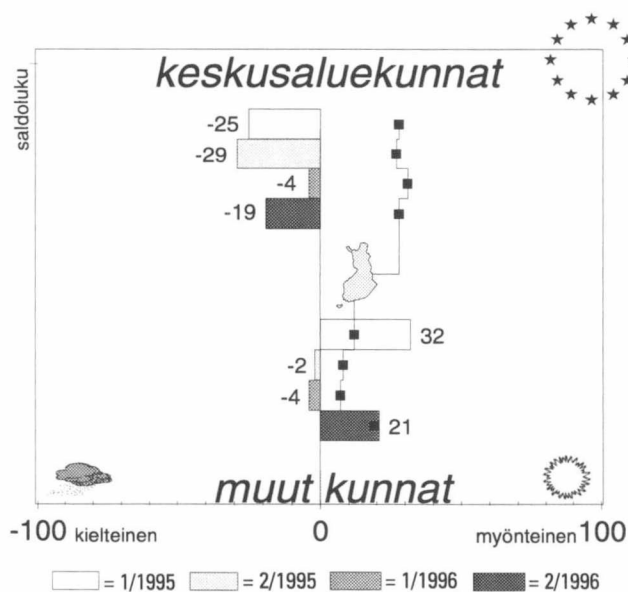
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▲ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldoluina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Pohjois-Savon kehitys näyttää kääntyvän parempaan, toiveet ovat kasvaneet viime keväästä. Kuntien talous on edelleen kireä. Kuntien tulot kasvavat tänä vuonna koko maakunnassa, ensi vuonna kehitys heikentyy erityisesti Kuopion seudun ulkopuolella. Samalla veroäyrin hinnan korotuspaineet kasvavat. Sosiaali- ja terveystalouden tilanne huononee Pohjois-Savon kunnissa. Varsinkin Kuopion seudun kunnissa näkymät ovat synkät, suurimmat ongelmat ovat vanhusten huollon ja terveydenhoidon järjestämisessä. Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset arvioidaan maan heikoimmiksi. Pohjois-Savon työllisyys kohentuu tänä ja ensi vuonna. Eniten lisääntyvät teollisuuden ja yksityisten palveluiden työpaikat. Kuntien yhteistyö sujuu hyvin koko maakunnassa. Investoinnit vilkastuvat tänä vuonna, eniten teollisuudessa ja asuntorakentamisessa. Kuopion seutu hyötyy muuta maakuntaa laajemmin EU-jäsenyydestä, vaikutukset ovat myönteiset sekä kuntien toimintaan että elinkeinoelämän kehittämiseen.

Kehitysnäkymät keväistä valoisamat

Pohjois-Savon yleiset kehitysnäkymät ovat oleellisesti paremmat kuin keväällä. Kuopion seudulla näkymät ovat muita kuntia valoisamat, tosin näissäkin kunnissa toiveet paremmasta ovat palautuneet kevään synkkien arvioiden jälkeen.

Kuntien tulot laskevat Kuopion seudun ulkopuolella

Kuntien talous on edelleen kireällä. Kuopion seudulla rahoitusongelmat kasvavat muita kuntia nopeammin. Kuntien verotulot kasvavat vielä tänä vuonna myönteisesti. Ensi vuonna Kuopion seudun ulkopuolella tulojen arvioidaan pienentyvän, Kuopion seudullakin kasvu on tämän vuotista hitaampaa. Paineet veroäyrin hinnan korottamiseen lisääntyvät, heikentyneen rahoitusaseman vuoksi useissa Kuopion seudun kunnissa veroäyrin hintaa joudutaan korottamaan. Lisäksi velanoton odotetaan lisääntyvän uudelleen.

Sosiaali- ja terveystalouksissa vaikeuksia

Kuntien sosiaali- ja terveystalouden järjestämisessä on ongelmia lähitulevaisuudessa. Varsinkin Kuopion seudulla näkymät ovat synkät. Siellä lähes kaikki vastaajat arvioivat vanhusten huollon ongelmien kasvavan,

myös terveydenhuollon tilanne on maan huonoin. Kuopion seudun ulkopuolella palveluiden järjestämisedellytykset ovat hieman paremmat.

Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset ovat maan heikoimpia, vain Kainuussa ja Keski-Pohjanmaalla näkymät ovat synkemmät. Erityisesti Kuopion seudun ulkopuolella elinkeinoelämän kehittämismahdollisuudet kaventuvat lähivuosina. Koulutoimen ongelmat kasvavat tulevaisuudessa koko maakunnassa, sen sijaan kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen tilanne parane.

Teollisuuden ja yksityisten palveluiden työpaikat lisääntyvät

Maakunnan työllisyysnäkymät ovat selvästi keväisiä arvioita valoisamat. Varsinkin Kuopion seudulla työttömyyden uskotaan helpottavan nopeasti tänä ja ensi vuonna. Muissa kunnissa työllisyys kohentuu lähinnä ensi vuonna.

Uusia työpaikkoja arvioidaan syntyvän lähinnä teollisuudessa ja yksityisissä palveluissa. Rakentamisen työpaikat lisääntyvät Kuopion seudulla. Sen sijaan julkisten palveluiden ja erityisesti maatalouden työpaikat vähentyvät selvästi koko maakunnassa.

Kuntien yhteistyö sujuu hyvin

Kuntien yhteistyönäkymät eivät ole muuttuneet kevästä. Yhteistyön odo-

tetaan sujuvan hyvin koko maakunnassa. Kuopion seudulla kaikki vastaajat uskovat seutukunnallisen yhteistyön lisääntyvän lähitulevaisuudessa, myös muissa kunnissa näitä yhteyksiä pidetään keskeisimpinä. Tämän ohella Kuopion seudun ulkopuolella korostetaan voimakkaasti yhteistoimintaa elinkeinoelämän kanssa, sen sijaan yhteistyöhön valtionhallinnon kanssa suhtaudutaan varauksellisemmin.

Asuntorakentaminen vilkastuu tänä vuonna

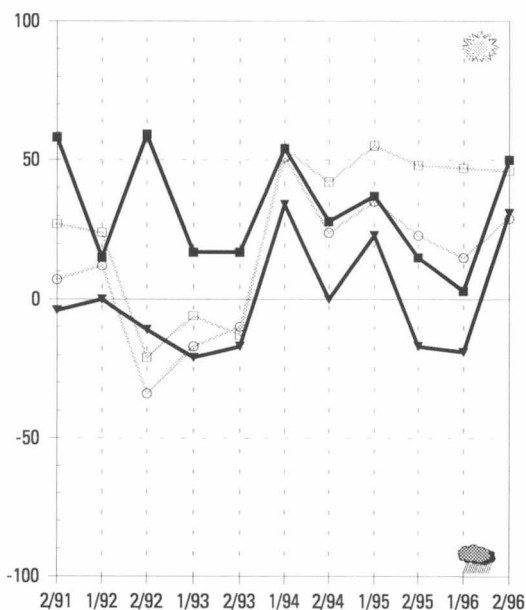
Tänä vuonna kasvavat lähinnä teollisuuden ja asuntorakentamisen investoinnit. Erityisesti Kuopion seudulla asuntorakentaminen vilkastuu oleellisesti viime vuodesta. Ensi vuonna kehityksen odotetaan jatkuvan samansuuntaisena. Lisäksi Kuopion seudulla kaupan ja palveluiden investoinnit saattavat kasvaa edelleen.

Kuopion seutu hyötyy EU-jäsenyydestä

Kuopion seudulla EU-jäsenyydestä arvioidaan olevan hyötyä sekä kunnan omalle toiminnalle että elinkeinoelämän kehittämiseksi. Muissa kunnissa sen vaikutus arvioidaan myönteiseksi lähinnä elinkeinoelämän kehittämiseen.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

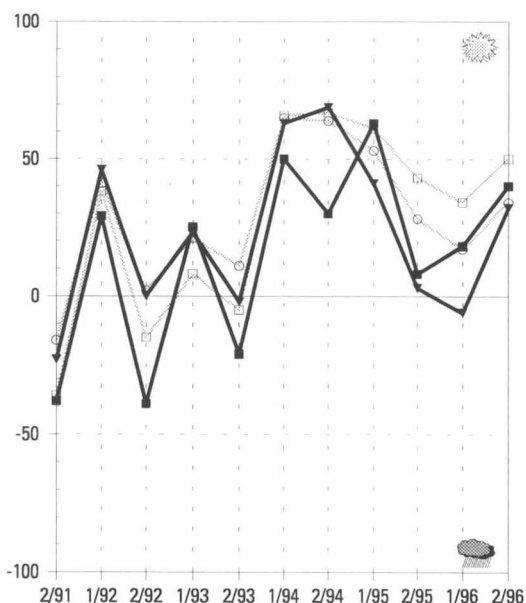
Kunnan tuleva kehitys

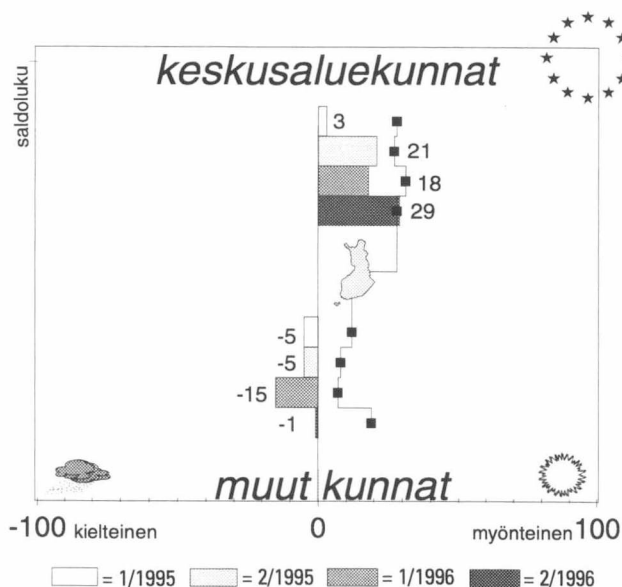
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldolukuina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Pohjois-Karjala

Joensuun seudulla tulevaisuudennäkymät ovat parantuneet keväästä. Tästä huolimatta Pohjois-Karjalan arviot tulevasta kehityksestä ovat edelleen maan huonoimpia. Kuntien talous kiristyy, tulot kasvavat hitaasti. Joensuun seudun ulkopuolella ne saattavat jopa pienentyä. Sosiaali- ja terveyspalvelut huolestuttavat vastaajia aikaisempaa enemmän, ongelmien odotetaan kasvavan nopeasti. Maakunnan työllisyyskehitys on heikko. Työttömyys kasvaa tänä vuonna, Joensuun seudun ulkopuolella se saattaa lisääntyä vielä ensi vuonnakin. Kuntien yhteistyö sujuu hyvin koko maakunnassa, eniten korostetaan seutukunnallista yhteistoimintaa. Investoinnit elpyvät ensi vuonna Joensuun seudulla. EU-jäsenyydeltä odotetaan hyötyä sekä kunnan omalle toiminnalle että elinkeinoelämän kehittymiselle.

Joensuun seudulla parantuvaa kehitystä

Pohjois-Karjalan yleiset kehitysnäkymät ovat edelleen maan huonoimpia. Joensuun seudulla odotukset ovat kuitenkin parantuneet keväästä. Muiden kuntien tilanne on hieman heikentynyt.

Kuntien tulot kasvavat

Kuntien rahoitustilanne on heikentynyt viime keväästä, odotukset ovat samanlaiset koko maakunnassa. Kuntien tulot kasvavat hitaasti, Joensuun seudun ulkopuolella ne saattavat jopa pienentyä vuonna 1997. Kuntien velka supistuu nopeasti koko maakunnassa, ensi vuonna vähentymisen odotetaan hidastuvan. Veroäyrin hinnan korotuspaineet kasvavat vuonna 1998.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden ongelmat kasvavat

Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen vaikeutuu tulevaisuudessa koko maakunnassa. Joensuun seudulla näkymät ovat heikot koko palvelusektorilla, muissa kunnissa ongelmat kasvavat vanhusten huoltoon ja terveydenhoitoon. Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset ovat edelleen var-

sin huonot koko maakunnassa, vaikka varsinkin Joensuun seudulla odotukset ovat paremmat kuin viime keväänä.

Koulutoimen ongelmat kasvavat lähivuosina koko maakunnassa. Myös kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen toimintaedellytykset ovat hiljalleen heikentymässä.

Työttömyys kasvaa tänä vuonna koko maakunnassa

Pohjois-Karjalan työllisyysnäkymät ovat heikentyneet selvästi viime kevään arvioista. Nyt näkemykset ovat Kainuun ohella synkimmät koko maassa. Työttömyyden uskotaan kasvavan selvästi tänä vuonna. Vuonna 1997 työttömyyden kasvu saattaa jatkua vielä Joensuun seudun ulkopuolella. Joensuun seudulla työttömyys alentuu hitaasti. Siellä työpaikkojen odotetaan lisääntyvän erityisesti teollisuudessa ja yksityisissä palveluissa, mutta myös rakentamisen arvioidaan lisääntyvän. Muissa kunnissa kasvuodotuksia on lähinnä teollisuudessa.

Seutukunnallisen yhteistyön merkitys korostuu

Kuntien yhteistyönäkymät eivät ole muuttuneet keväästä. Yhteistoiminta sujuu varsin hyvin koko maakunnassa.

Eniten painotetaan seutukunnallista yhteistyötä. Sen sijaan maakuntatasoista yhteydenpitoa pidetään varsinkin Joensuun seudulla merkitykseltään vähäisenä. Kansainväliset yhteydet lisääntyvät lähivuosina koko maakunnassa.

Investoinnit elpyvät ensi vuonna Joensuun seudulla

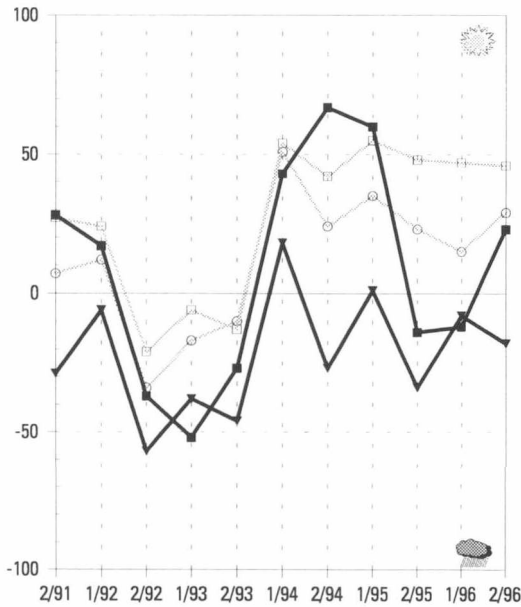
Investointien kasvu kohdistuu tänä vuonna lähinnä asuntorakentamiseen. Ensi vuonna investointien odotetaan elpyvän Joensuun seudulla. Suurimmat kasvuodotukset ovat teollisuudessa ja asuntorakentamisessa, mutta myös kaupan ja palveluiden investoinnit lisääntyvät. Muissa kunnissa vain asuntorakentaminen lisääntyy tästä vuodesta.

Pohjois-Karjala hyötyy Suomen EU-jäsenyydestä

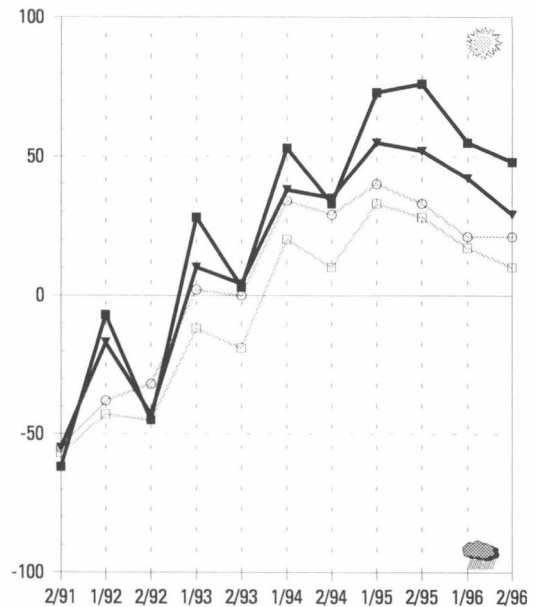
EU-jäsenyyden nähdään tuovan etuja maakunnalle. Sen vaikutus koetaan myönteiseksi sekä kunnan omalle toiminnalle että elinkeinoelämän kehittämiseksi. Näkemykset ovat yhdenmukaiset koko maakunnassa.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

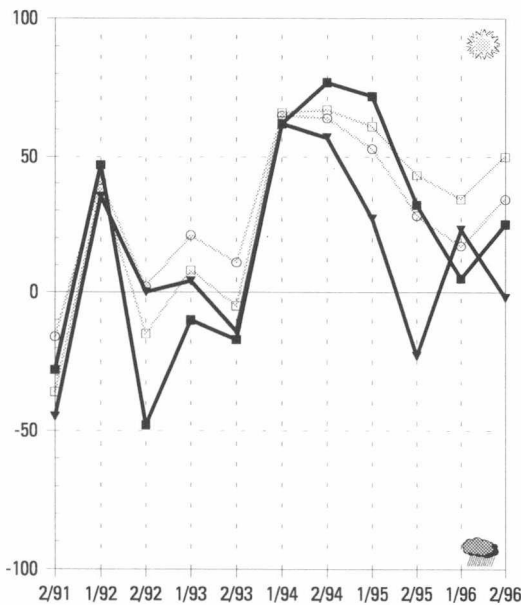
Kunnan tuleva kehitys

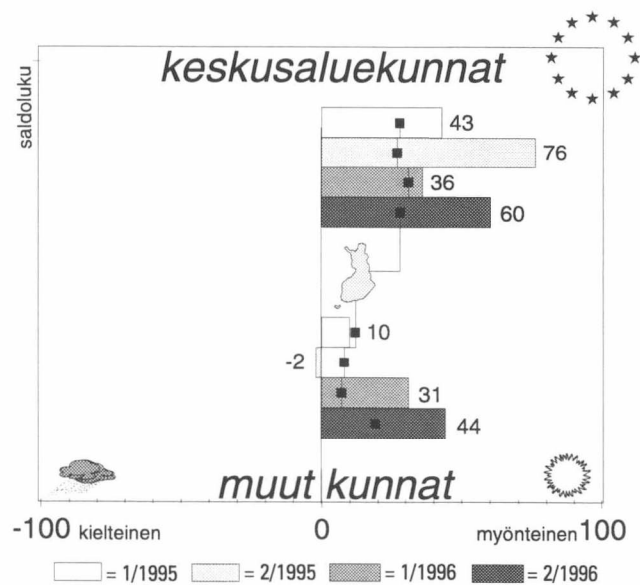
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldolukuina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Jyväskylän seudun ulkopuolella tulevaisuudennäkymät ovat parantuneet viime keväästä. Jyväskylän seudun kuntien tulot lisääntyvät. Kunnat vähentävät velkojaan tänä ja ensivuonna. Kuntien tehtävät pystytään lähivuosina hoitamaan ilman suurempia ongelmia. Työttömyys vähenee tänä ja ensi vuonna koko maakunnassa. Eniten työpaikat lisääntyvät yksityisissä palveluissa. Kuntien yhteistyönäkymät ovat edelleen hyvät. Eniten painotetaan seutukunnallista yhteistoimintaa, mutta Jyväskylän seudulla myös yhteydet elinkeinoelämään tiivistyvät lähivuosina. Investointikehitys jää vaisuksi tänä ja ensi vuonna, kasvua on odotettavissa vain asuntorakentamisessa. EU-jäsenyyden hyödyt arvioidaan vähäisiksi.

Jyväskylän seudun ulkopuolella kehitysnäkymät parantuneet keväästä

Maakunnan kehityksen arvioidaan paranevan, vaikka Jyväskylän seudulla näkemykset ovatkin aikaisempaa varovaisemmat. Muissa kunnissa tulevaisuudennäkymät ovat selvästi vaivaisempia kuin keväällä.

Kuntien velka pienentyy

Kuntien rahoitusasema heikentyy koko maakunnassa lähitulevaisuudessa, vaikka Jyväskylän seudulla kuntien tulot kasvavatkin ainakin tänä ja ensi vuonna. Muissa kunnissa tulojen arvioidaan alenevan ensi vuonna. Tiukentuvasta rahoitustilanteesta huolimatta kunnat eivät aio juurikaan nostaa veroäyriä hintaa kahden seuraavan vuoden aikana. Myöskään velkaa lisäämällä rahoitustarvetta ei haluta kattaa tänä ja ensi vuonna. Velkojen arvioidaan vähentyvän selvästi viime vuodesta.

Kunnat selviytyvät tehtävistään ilman suuria ongelmia

Sosiaali- ja terveystalouden järjestämisessä ei odoteta ongelmia Keski-Suomen kunnissa. Myöskään elinkeinoelämän kehittämisessä ei tapahdu suuria muutoksia. Koulu-, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimissa on tulossa vaikeuksia varsinkin Jyväskylän seudun ulkopuolella.

Työllisyyskehitys paranee

Työllisyyskehitys paranee tänä ja ensi vuonna koko maakunnassa. Jyväskylän seudulla työttömyys vähentyy hieman muita kuntia nopeammin. Eniten työpaikat lisääntyvät yksityisissä palveluissa, teollisuuden kasvuodotukset ovat hieman varovaisemmat. Jyväskylän seudulla keväällä arvioitu rakentamisen työpaikkalisäys ei näytä toteutuvan vielä tänä vuonna.

Jyväskylän seudulla kuntien ja elinkeinoelämän yhteistyö tiivistyy

Kuntien yhteistyönäkymät ovat hieman huonommat kuin keväällä, vaikka

yhteistoiminnan uskotaan sujuvan vielä varsin hyvin. Erityisesti korostetaan seutukunnallisen yhteistyön merkitystä, maakunnalliseen toimintaan suhtaudutaan selvästi varauksellisemmin. Jyväskylän seudulla yhteydet elinkeinoelämään kanssa vahvistuvat lähivuosina.

Investointikehitys jää vaisuksi

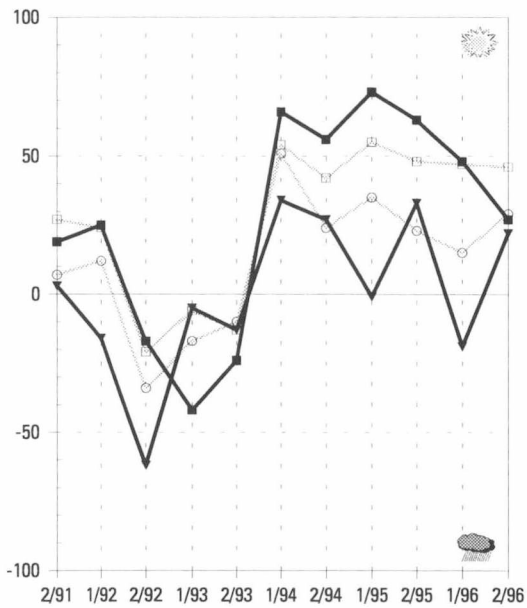
Investointien kasvu jää vähäiseksi tänä ja ensi vuonna. Eniten lisääntyvät asuntorakentamisen investoinnit. Teollisuudessa investoinnit pysyvät suunnilleen viime vuotisella tasolla, kaupan ja palveluiden panostukset kasvavat tänä vuonna mutta vähentyvät taas vuonna 1997.

EU-jäsenyyden hyötyihin suhtaudutaan varauksellisesti

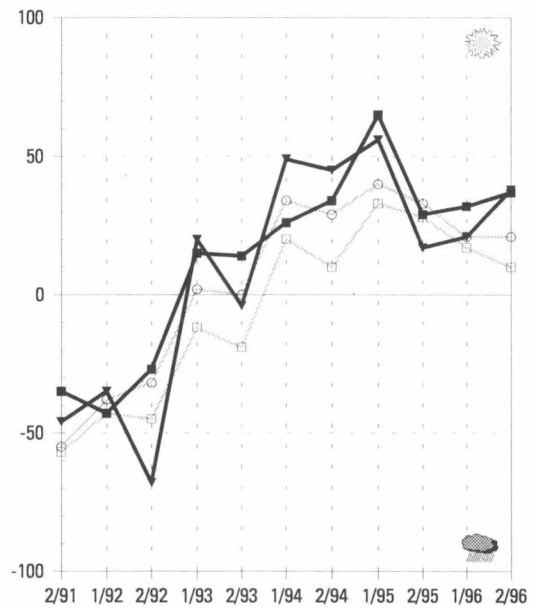
Keski-Suomessa suhtaudutaan varsin varovaisesti Suomen EU-jäsenyyteen. Kunnille sen hyödyt arvioidaan vähäisiksi. Suurempi merkitys jäsenyydellä on elinkeinoelämän kehittymiselle. Jyväskylän seudulla tältäkin osin toiveet ovat pienentyneet aikaisemmasta.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

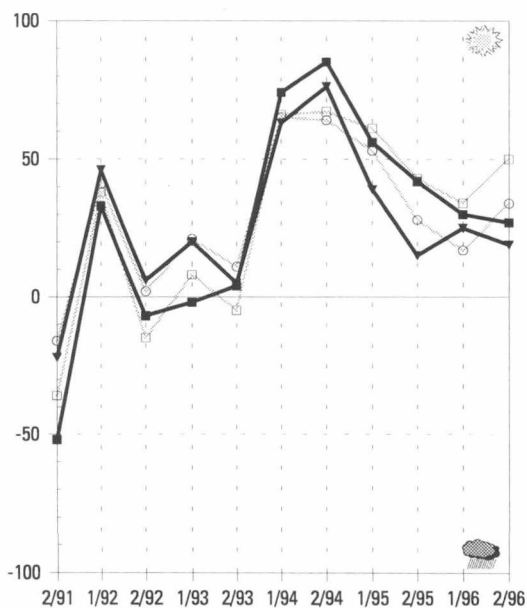
Kunnan tuleva kehitys

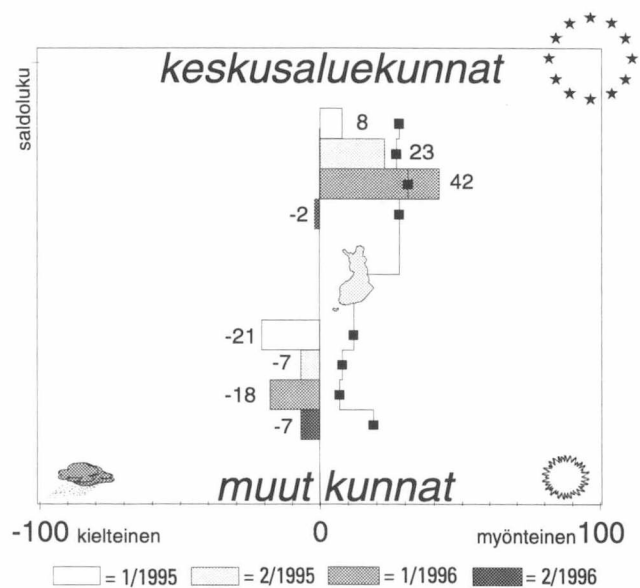
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldoluquina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Maakunnan kehitysnäkymät ovat hyvät ja muuttumattomat. Kunnat selviytyvät tehtävistään hyvin. Seinäjoen seudulla kuntien tulojen kasvu pysähtyy ensi vuonna. Työttömyys alenee tänä ja ensi vuonna. Kuntien yhteistyön arvioidaan vaikeutuvan lähitulevaisuudessa. Asuntorakentamisen investoinnit kasvavat koko maakunnassa. EU-jäsenyyden hyödyt arvioidaan vähäisiksi.

Kuntien kehityksessä ei ole näkyvissä suuria uhkia

Etelä-Pohjanmaan yleiset kehitysnäkymät eivät ole muuttuneet keväästä. Kehityksen odotetaan paranevan koko maakunnassa.

Seinäjoen seudulla tulojen kasvu pysähtyy ensi vuonna

Kuntien rahoitusongelmat lisääntyvät lähivuosina, tosin tulevaisuutta ei nähdä yhtä synkkänä kuin keväällä. Kuntien tulot kehittyvät myönteisesti tänä vuonna, ensi vuonna kasvun odotetaan tyrehtyvän varsinkin Seinäjoen seudulla. Samalla veroäyrin hinnan korotuspaineet kasvavat, neljännes vastaajista uskoo kuntansa korottavan hintaa vuonna 1998. Seinäjoen seudun ulkopuolella velanottoon suhtaudutaan kielteisesti, velka pienentyy selvästi tänä ja ensi vuonna. Sen sijaan Seinäjoen seudulla muutamissa kunnissa velanotto saattaa kasvaa vuonna 1997.

Kunnat selviytyvät tehtävistään hyvin lähitulevaisuudessa

Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisessä ei nähdä suuria ongelmia, vaikka Seinäjoen seudun ulkopuolella

päivähoidon ja vanhusten huollon näkymät ovatkin hieman huonontuneet. Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset ovat muuttuneet keväästä. Seinäjoen seudulla kehittämisedellytykset ovat kaventuneet selvästi, muissa kunnissa näkymät ovat keväistä paremmat.

Työttömyys helpottuu

Työllisyysnäkymät ovat keväistä paremmat koko maakunnassa. Varsinkin Seinäjoen seudulla työttömyyden arvioidaan helpottuvan nopeasti tänä ja ensi vuonna. Näkymät ovat parhaimmat syksystä 1994. Muissa kunnissa työttömyys vähentyy hitaasti erityisesti tänä vuonna. Seinäjoen seudulla odotetaan erityisesti yksityisten palveluiden ja teollisuuden työpaikkojen kasvavan. Myös rakentamisen työpaikat lisääntyvät. Seinäjoen seudun ulkopuolella kasvuodotuksia on vain teollisuudessa ja yksityisissä palveluissa.

Kuntien yhteistyö heikentyy

Kuntien yhteistoiminnan odotetaan sujuvan hieman keväisiä arvioita huonommin. Kehitys on samansuuntaista koko maakunnassa. Seinäjoen seudulla

korostetaan sekä seutukunnallisen ja kansainvälisen yhteistyön merkitystä sekä yhteyksiä elinkeinoelämän kanssa. Muissa kunnissa eniten painotetaan seutukunnallista yhteistyötä.

Asuntorakentaminen vilkastuu

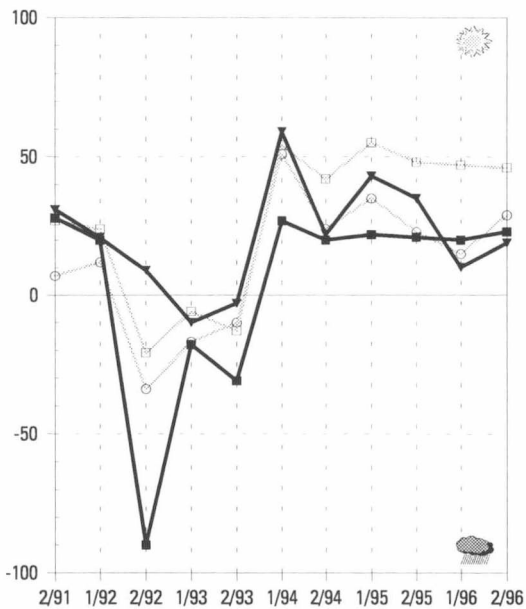
Investointien odotetaan kasvavan tänä vuonna vain Seinäjoen seudulla, eniten lisääntyä asuntorakentaminen. Teollisuudessa kasvu on hitaampaa. Muissa kunnissa investointien ei uskota kasvavan tarkasteltavilla toimialoilla. Ensi vuonna investointitodotukset eivät juurikaan muutu Seinäjoen seudulla. Sen sijaan muissa kunnissa asuntorakentamisen ja teollisuuden panostukset lisääntyvät hitaasti.

EU-jäsenyyteen suhtaudutaan varauksellisesti

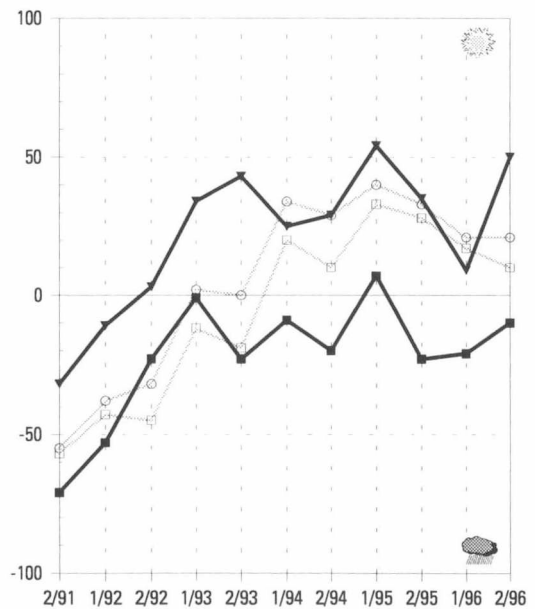
Etelä-Pohjanmaalla suhtaudutaan edelleen varsin varauksellisesti EU-jäsenyyteen, vaikka näkemykset ovatkin hieman aikaisempaa myönteisemmät. Jäsenyydellä arvioidaan olevan myönteisiä vaikutuksia erityisesti elinkeinoelämään. Seinäjoen seudun ulkopuolella jäsenyyden arvioidaan vaikeuttavan kuntien toimintaa.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

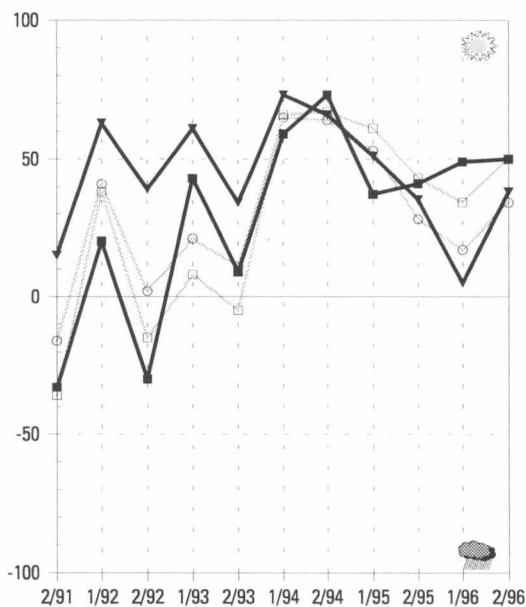
Kunnan tuleva kehitys

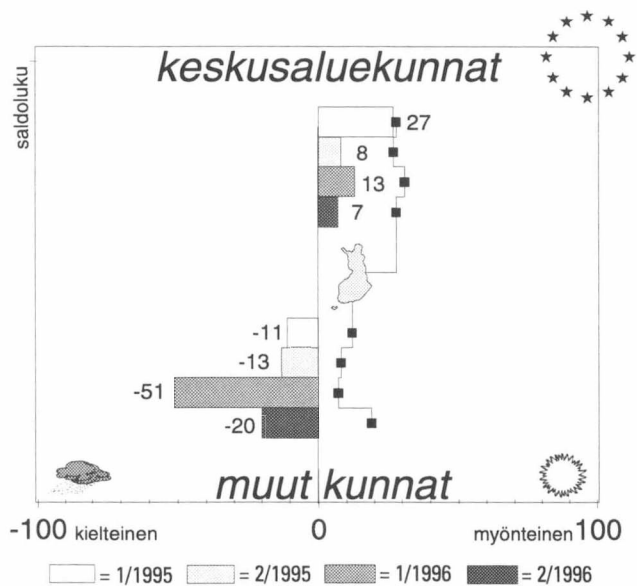
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▲ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldolukuina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Vaasan rannikkoseutu

Maakunnan yleiset kehitysnäkymät ovat myönteiset, vaikka kuntien tulokehitys näyttää jäävän heikoksi. Sosiaali- ja terveystalouteen kohdistuu lähivuosina paineita, vaikein tilanne on vanhusten hoidossa. Työllisyyskehitys on hyvä koko maakunnassa, työttömyys alentuu. Vaasan seudulla kuntien yhteistyö sujuu hyvin, varsinkin kansainvälisiä yhteyksiä pyritään tiivistämään. Investointien kasvu vilkastuu ensi vuonna koko maakunnassa. Vaasan seudulla EU-jäsenyyteen suhtaudutaan varsin kielteisesti.

Yleiset kehitysnäkymät edelleen myönteiset

Vaasan rannikkoseudun yleiset kehitysnäkymät ovat myönteiset. Vaasan seudun ulkopuolella odotukset ovat edelleen keskusasetusta paremmat.

Kuntien tulokehitys näyttää heikolta

Vaasan seudun kuntien rahoitusasema on heikko, myös muissa kunnissa ongelmien uskotaan kasvavan keväisiä arvioita nopeammin. Kuntien tulokehitys on maan keskimääräistä huonompi. Vaasan seudulla tulot saattavat pienentyä ensi vuonna. Samalla paineet veroäyrin hinnan korotuksille lisääntyvät, kolmannes vastaajista uskoo kuntansa nostavan äyrin hintaa vuonna 1998. Kuntien velanotto vähentyy selvästi tänä vuonna koko maakunnassa. Vuonna 1997 velan odotetaan kuitenkin kasvavan Vaasan seudun kunnissa. Muissa kunnissa velanoton arvioidaan edelleen vähentyvän.

Ongelmia vanhusten hoidossa

Sosiaali- ja terveystalouteen vanhusten huollon järjestäminen huolestuttaa eniten. Sen sijaan päivähoitoon vaikeudet ovat vähentyneet. Ympäristö-

ongelmat lisääntyvät koko maakunnassa lähivuosina. Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset ovat parantuneet Vaasan seudulla. Kaavoitus ja kunnallistekniset asiat aiheuttavat aikaisempaa vähemmän huolta Vaasan seudulla.

Työttömyys vähenee

Maakunnan työllisyystilanne paranee jo tänä vuonna ja nopeutuu vuonna 1997. Eniten lisääntyvät yksityisten palveluiden työpaikat. Vaasan seudulla selviä kasvuodotuksia on myös teollisuudessa ja rakentamisessa. Useimmista muista maakunnista poiketen myös julkisten palveluiden työpaikkojen odotetaan lisääntyvän Vaasan seudulla.

Kansainvälinen yhteistyö vilkastuu Vaasan seudulla

Kuntien yhteistyönäkymistä on erilaisia käsityksiä. Vaasan seudulla näkymät ovat parantuneet kevästä, muissa kunnissa yhteistyö on vaikeutumassa. Vaasan seudulla kansainvälinen yhteistoiminta lisääntyy nopeasti, sen sijaan yhteistyö elinkeinoelämän kanssa on useimpien muiden maakuntien keskusasetusta vähäisempää. Vaasan seu-

dun ulkopuolella painotetaan eniten seutukunnallista yhteistyötä.

Investoinnit vilkastuvat ensi vuonna

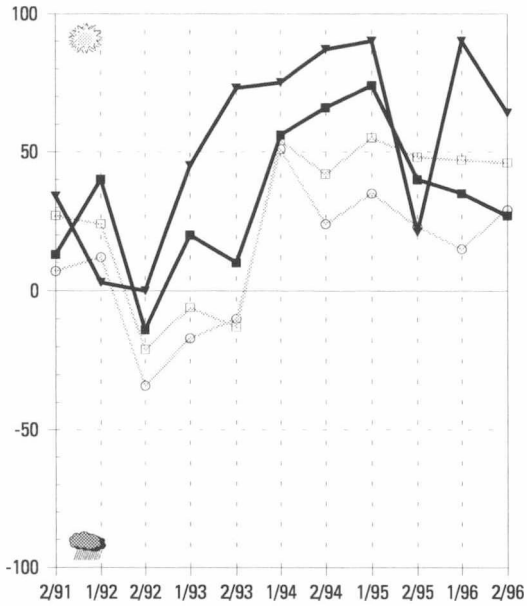
Investoinnit kehittyvät maakunnan sisällä eri tavoin. Vaasan seudulla suurin kasvu kohdistuu teollisuuden sekä kaupan ja palveluiden aloille. Muissa kunnissa asuntorakentaminen vilkastuu selvästi viime vuodesta. Investointien kasvuvauhti nopeutuu vuonna 1997. Suurinta kasvu on koko maakunnassa teollisuudessa ja asuntorakentamisessa. Vaasan seudulla myös kaupan ja palveluiden investoinnit kehittyvät edelleen myönteisesti.

EU-jäsenyyteen suhtaudutaan varauksellisesti Vaasan seudulla

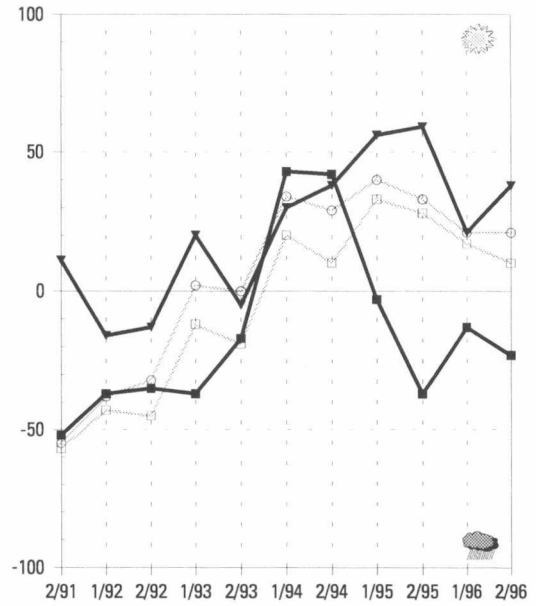
Vaasan seudulla EU-jäsenyyteen suhtaudutaan kielteisemmin kuin muissa kunnissa. Varsinkin jäsenyyden hyödyt kunnan toiminnalle jäävät vähäisiksi. Vaasan seudun ulkopuolella elinkeinoelämän odotetaan saavan uusia toimintamahdollisuuksia EU-jäsenyyden myötä. Myös kunnan toiminnalle siitä arvioidaan olevan enemmän myönteisiä kuin kielteisiä vaikutuksia.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

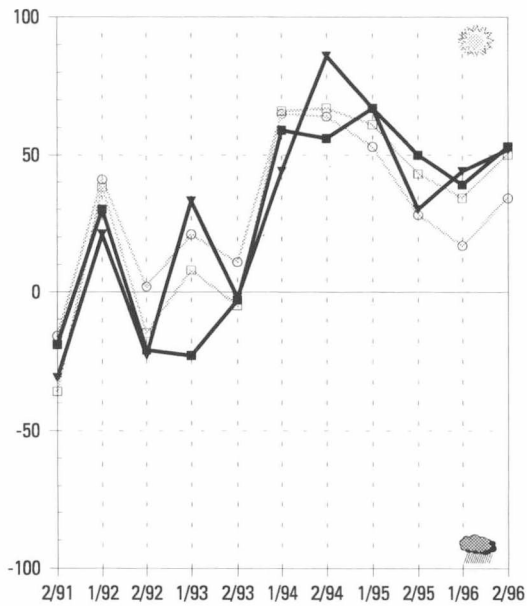
Kunnan tuleva kehitys

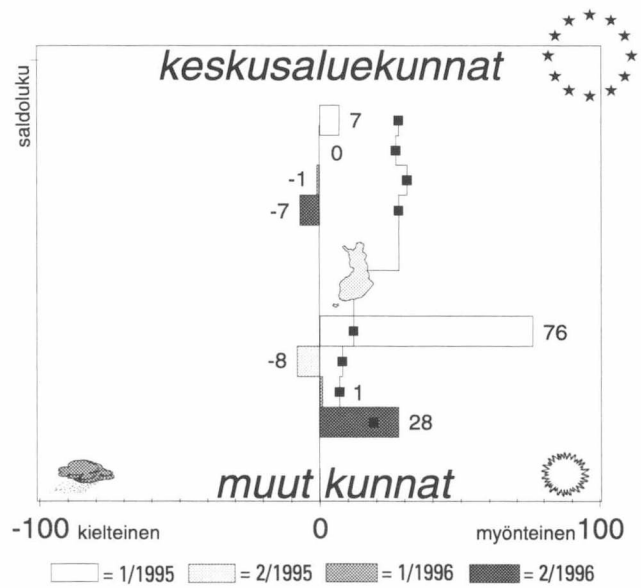
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▲ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldolukuina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Keski-Pohjanmaa

Kokkolan seudun ulkopuolella kuntien kehitysnäkymät ovat maan synkimmät. Myös Kokkolan seudulla tulevaisuuteen suhtaudutaan varauksellisesti. Kokkolan seudun kuntien tulot kasvavat tänä ja ensi vuonna. Keski-Pohjanmaan kunnissa on vaikeuksia säilyttää nykyinen palvelutaso sosiaali- ja terveystaloudessa. Ongelmat ovat aikaisempaa suuremmat. Työttömyyden ei uskota vähentyvän Kokkolan seudulla. Kuntien yhteistyö sujuu huonosti Kokkolan seudun ulkopuolella. Investoinnit vilkastuvat hitaasti koko maakunnassa. EU-jäsenyyden hyödyt arvioidaan vähäisiksi.

Kokkolan seudun ulkopuolella synkät kehitysnäkymät

Kokkolan seudun ulkopuolella kuntien kehitysnäkymät ovat maan synkimmät, näkymät ovat huonontuneet oleellisesti viime keväästä. Myös Kokkolan seudulla arviot ovat keskimääräistä varovaisemmat.

Kokkolan seudun kuntien tulot kasvavat

Kuntien taloustilanne on edelleen heikko, vaikka Kokkolan seudun ulkopuolella näkymät ovat hieman aikaisempaa paremmat. Useat kunnat joutuvatkin nostamaan veroäyrin hintaa jo ensi vuodelle, lisäksi varsinkin Kokkolan seudun ulkopuolella korotuspaineet lisääntyvät vuonna 1998. Kuntien tulot kasvavat koko maakunnassa tänä vuonna ja Kokkolan seudun kunnissa vielä ensi vuonna. Sen sijaan muissa kunnissa tulojen odotetaan romahtavan vuonna 1997. Yli 2/3 vastaajista arvioi tulojen pienentyvän. Myös velanotto lisääntyy Kokkolan seudun ulkopuolella. Kokkolan seudun kuntien velka pienentyy vielä tänä vuonna, mutta saattaa kasvaa ensi vuoden aikana.

Ongelmia tulossa sosiaali- ja terveystaloudessa

Sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen hankaloituu tulevaisuudessa koko Keski-Pohjanmaalla. Kokkolan seudun ulkopuolella vanhusten huollon ja terveydenhoidon palvelutason

säilyttäminen näyttää olevan erityisen vaikeaa. Kokkolan seudulla ongelmia on vähemmän. Kokkolan seudun ulkopuolella elinkeinoelämän kehittämisen näkymät ovat synkimmät syksystä 1991. Kokkolan seudulla tilanne ei ole yhtä huono, mutta sielläkin ongelmien odotetaan vielä kasvavan. Koulutuksen kehittämisessä on vaikeuksia. Varsinkin Kokkolan seudun ulkopuolella tilanne näyttää vaikealta. Sen sijaan kulttuuritoimen järjestämisen ongelmat pienenevät tulevaisuudessa. Kokkolan seudulla vapaa-aika- ja kulttuuritoimen järjestämismahdollisuudet kaventuvat.

Työllisyyskehitys jää heikoksi

Työttömyyden arvioidaan vähentyvän tänä vuonna vain Kokkolan seudun ulkopuolella. Ensi vuonna tilanteen arvioidaan tästäkin heikentyvän. Kokkolan seudun ulkopuolella työttömyyden lasku pysähtyy ja Kokkolan seudulla työttömyyden odotetaan kääntyvän uudelleen nousuun. Varsinkin julkisten palveluiden työpaikat vähentyvät, lisäksi Kokkolan seudun ulkopuolella myös rakentamisen työpaikkojen kehitys näyttää huonolta. Yksityisissä palveluissa työpaikat lisääntyvät selvästi koko maakunnassa.

Kuntien yhteistyössä vaikeuksia Kokkolan seudun ulkopuolella

Kuntien yhteistyö kangertelee varsinkin Kokkolan seudun ulkopuolella. Yhteyksiä oman seutukunnan kuntiin pyritään kuitenkin pitämään yllä.

Luottamus kansainvälisen yhteistoi-
mintaan on vähentynyt, myös Kokko-
lan seudulla odotukset ovat pienenty-
neet keväästä. Kokkolan seudulla yh-
teydet valtionhallintoon vähentyvät lä-
hitulevaisuudessa. Tärkeimpänä pide-
tään seutukunnallisen ja maakunnalli-
sen yhteistyön lisäksi yhteistyötä elin-
keinoelämän kanssa.

Investointiodotukset myönteisiä

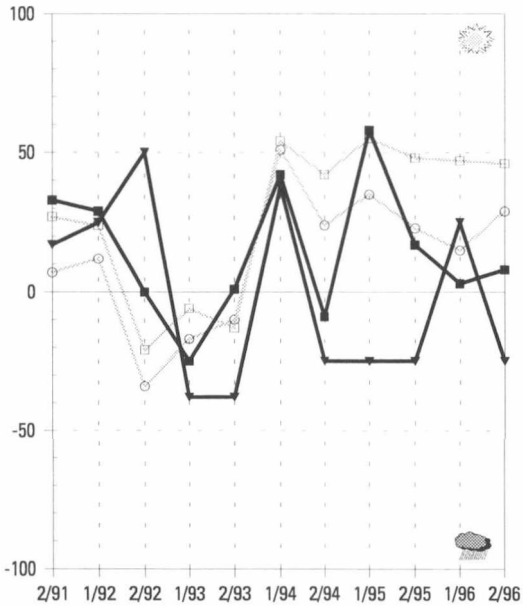
Keski-Pohjanmaan investointinäkymät ovat valoisat. Kokkolan seudun ulko-
puolella investointien odotetaan li-
sääntyvän kaikilla toimialoilla tänä
vuonna, muista maakunnista poiketen
myös maatalouden panostusten usko-
taan lisääntyvän. Kokkolan seudulla
näkemykset ovat hieman varovaisem-
mat, suurinta kasvu on asuntorakenta-
misessa. Ensi vuonna kehitys heiken-
tyy oleellisesti Kokkolan seudun ulko-
puolella, investointien kasvu pysähtyy
kaikilla toimialoilla. Kokkolan seudul-
la kehitys jatkuu samanlaisena kuin
tänä vuonna.

EU-jäsenyyden hyödyt jäävät vähäisiksi

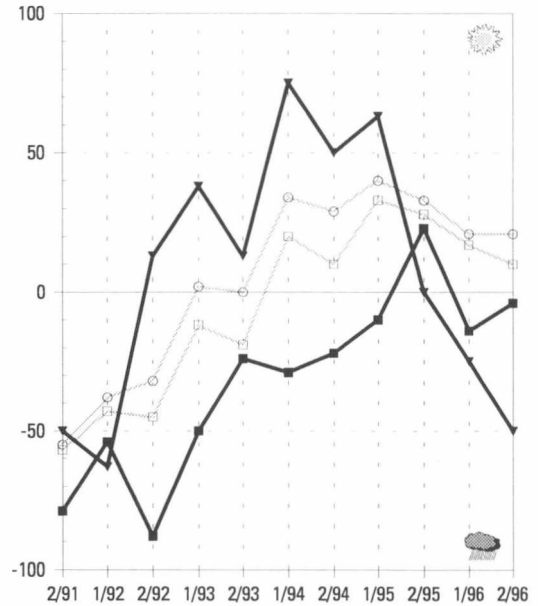
Keski-Pohjanmaalla suhtaudutaan
edelleen varauksellisesti EU-jäsenyy-
teen. Siitä koituvat hyödyt maakunnan
alueelle koetaan vähäisiksi. Kokkolan
seudulla sen arvioidaan vaikeuttavan
kunnan toimintaa. Muissa kunnissa jä-
senyys vaikuttaa kielteisesti elinkei-
noelämän kehittämiseen.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

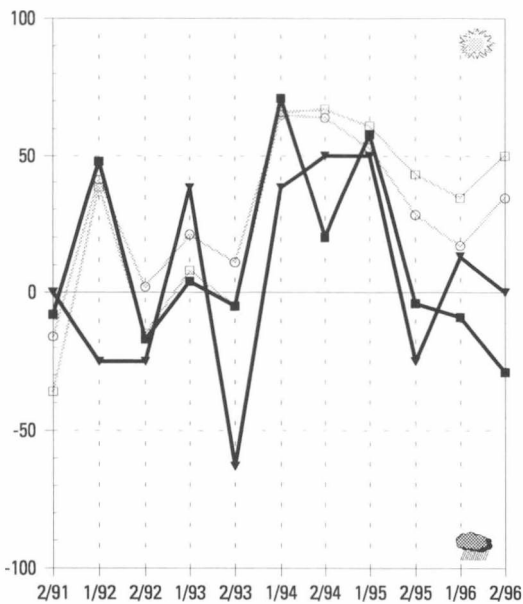
Kunnan tuleva kehitys

Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

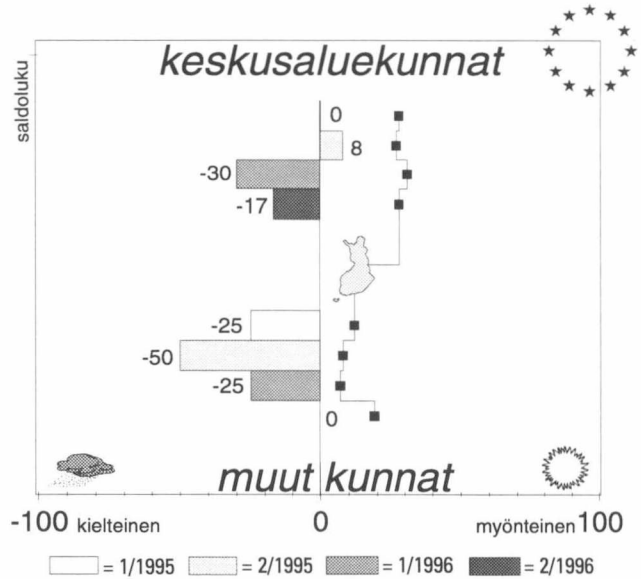
maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

EU-jäsenyyden vaikutus

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldolukuina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Pohjois-Pohjanmaa

Pohjois-Pohjanmaan kuntien yleiset kehitysnäkymät ovat edelleen valoisat. Oulun seudun ulkopuolella toiveet paremmasta ovat kasvaneet viime keväästä. Kuntien suurin ongelma on rahoitustasapainon säilyttäminen. Oulun seudun ulkopuolella kuntien tulot vähenevät. Kunnat arvioivat selviytyvänsä varsin hyvin tehtävistään, esimerkiksi sosiaali- ja terveystalouden ongelmien ei juurikaan uskota lisääntyvän. Oulun seudulla työttömyyden odotetaan vähentyvän selvästi tänä ja ensi vuonna. Oulun seudun ulkopuolella kuntien yhteistyö sujuu hyvin. Asuntorakentamisen investoinnit kasvavat muita toimialoja nopeammin. EU-jäsenyyteen suhtaudutaan myönteisesti.

Yleiset kehitysnäkymät ovat edelleen valoisat

Pohjois-Pohjanmaan yleiset kehitysnäkymät ovat maan parhaimpia. Oulun seudun ulkopuolella toiveet paremmasta ovat kasvaneet viime keväästä, nyt siellä tulevaisuudennäkymät ovat ensimmäisen kerran syksystä 1994 paremmat kuin Oulun seudulla.

Kuntien taloustilanne heikkenee lähivuosina

Pohjois-Pohjanmaan kuntien talousnäkymät ovat maan huonoimpia, vaikka Oulun seudun kunnissa kuntien tulojen arvioidaan kasvavan tänä ja ensi vuonna. Muissa kunnissa merkkejä taloustilanteen heikentymisestä on näkyvissä jo ensi vuonna, sillä verotulojen arvioidaan vähentyvän. Tästä huolimatta nämä kunnat vähentävät velkojaan myös ensi vuonna, lisäksi veroäyrin hinta pysynee vuosina 1997–1998 useimmissa kunnissa nykyisellä tasolla. Oulun seudulla velanotto saattaa jonkin verran lisääntyä vuonna 1997.

Kunnat selviytyvät varsin hyvin tehtävistään

Sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen sujuu varsin hyvin lähivuosina. Ongelmia on lähinnä Oulun seudun ulkopuolisten kuntien terveydenhoidossa. Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset paranevat hitaasti koko maakunnassa, tosin Oulun seudulla odotukset ovat hieman varovaisemmat kuin keväällä.

Oulun seudulla myönteinen työllisyyskehitys

Oulun seudulla työttömyys vähentyy tänä ja ensi vuonna. Varsinkin teollisuuden ja yksityisten palveluiden työpaikkojen arvioidaan lisääntyvän. Myös rakentamisessa työpaikkakehitys arvioidaan myönteiseksi. Oulun seudun ulkopuolella kasvu on hitaampaa ja työttömyys alentuu Oulun seutua hitaammin.

Oulun seudun ulkopuolella kuntien yhteistyö vilkastuu

Oulun seudulla kuntien yhteistyöodotukset ovat hieman keväästä varovai-

semmat. Sen sijaan muissa kunnissa näkemykset ovat erittäin myönteiset. Seutukunnallisen yhteistyön merkitystä korostetaan koko maakunnassa. Oulun seudulla pyritään entisestään tiivistämään yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa.

Asuntorakentaminen elpyy nopeimmin

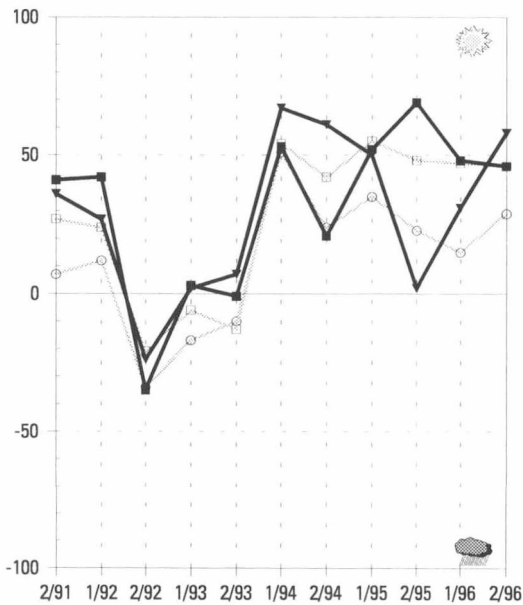
Investoinnit kasvavat tänä vuonna asuntorakentamisessa ja teollisuudessa. Näkemykset ovat samanlaiset koko maakunnassa. Asuntorakentamisessa investoinnit vilkastuvat entisestään ensi vuonna, teollisuudessa ja kaupan ja palveluiden aloilla kasvu jää hitaammaksi.

Kunnat hyötyvät EU-jäsenyydestä

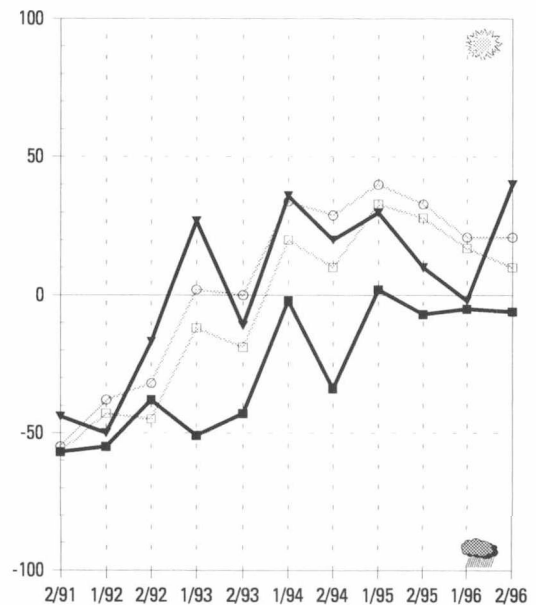
Pohjois-Pohjanmaalla suhtaudutaan myönteisesti EU-jäsenyyteen. Näkemykset ovat parantuneet viime keväästä. Varsinkin Oulun seudun arvioidaan hyötyvän jäsenyydestä. Jäsenyys vaikuttaa jonkin verran myönteisemmin elinkeinoelämän kehittymiseen kuin kunnan omaan toimintaan.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

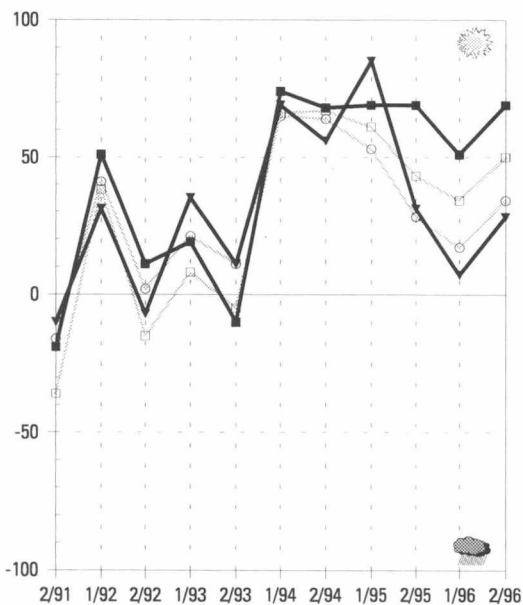
Kunnan tuleva kehitys

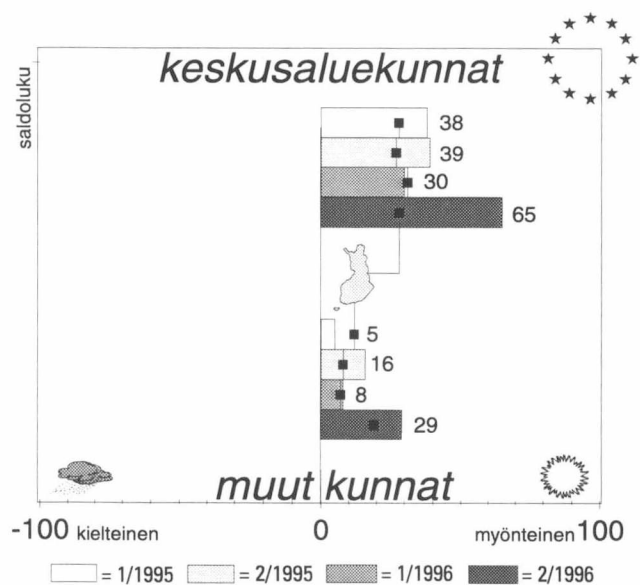
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldolukuina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Kainuun kehityksen odotetaan heikentyvän lähivuosina. Kajaanin seudulla näkymät ovat selvästi huonommat kuin keväällä. Kajaanin seudun ulkopuolella kuntien tulot pienenevät tänä ja ensi vuonna. Myös elinkeinoelämän kehittämisedellytykset arvioidaan heikoiksi. Työttömyys kasvaa tänä vuonna, tilanne ei helpotu ensi vuonnakaan. Kajaanin seudulla kuntien yhteistyö sujuu hyvin, myös yhteyksiä elinkeinoelämään pyritään tiivistämään jatkossa. Kajaanin seudulla investoinnit kehittyvät myönteisesti. Eu-jäsenyyden hyödyt kohdistuvat lähinnä Kajaanin seudulle.

Kehitys heikentyy voimakkaasti

Kainuun kehitysnäkymät ovat synkenneet selvästi viime keväästä. Varsinkin Kajaanin seudulla viime vuosien myönteiset odotukset ovat nyt romahaneet. Muissa kunnissa näkymät ovat edelleen Kajaanin seutua huonommat.

Kuntien tulot pienentyvät Kajaanin seudun ulkopuolella

Kuntien rahoitusasema on pysynyt vaikeana. Kajaanin seudun ulkopuolella ongelmat lisääntyvät lähivuosina, sillä verotulojen odotetaan pienentyvän ainakin tänä ja ensi vuonna. Kunnat joutuvat ottamaan lisää velkaa vuonna 1997, lisäksi veroäyrin hinnan korotuspaineet kasvavat vuonna 1998. Kajaanin seudulla tulot kehittyvät myönteisesti vielä ensi vuonna. Velanotto kasvaneekin vuonna 1997. Sen sijaan äyrin hinta pysyy nykyisellä tasolla vuosina 1997–1998.

Elinkeinoelämän kehittämisessä vaikeuksia Kajaanin seudun ulkopuolella

Sosiaali- ja terveystalveluiden järjestäminen vaikeutuu varsinkin Kajaanin seudun ulkopuolella. Suurimmat ongelmat ovat vanhusten huollossa ja terveydenhoidossa. Kajaanin seudun ulkopuolella elinkeinoelämän kehittä-

misnäkymät ovat heikoimmat koko maassa, lähes kaikki vastaajat arvioivat edellytysten kaventuvan lähivuosina. Kajaanin seudulla näkymät ovat paremmat, tosin sielläkin tilanne on huonontunut aikaisemmasta.

Kunnallistekniikan ongelmat lisääntyvän lähivuosina koko maakunnassa. Koulutoimen järjestämisestä on eriäviä näkemyksiä. Kajaanin seudulla tilanne näyttää varsin hyvältä, muissa kunnissa ongelmat lisääntyvät.

Työllisyyskehitys heikentyy

Kainuun työllisyyskehitys näyttää synkältä tänä ja ensi vuonna. Työttömyyden odotetaan kasvavan selvästi varsinkin Kainuun seudun ulkopuolella. Kajaanin seudulla toiveet työllisyyden paranemisesta kohdistetaan vuoteen 1997, työpaikkojen odotetaan lisääntyvän teollisuudessa, rakentamisessa sekä yksityisissä palveluissa. Muissa kunnissa kasvuodotuksia on vain yksityisissä palveluissa.

Kuntien yhteistyö sujuu hyvin Kajaanin seudulla

Kajaanin seudulla kuntien yhteistyö sujuu edelleen hyvin, muissa kunnissa näkymät ovat selvästi huonommat. Kajaanin seudun kunnissa yhteistyö elinkeinoelämän kanssa tiivistyy lähivuosina. Maakunnallista yhteistyötä

painotetaan jonkin verran enemmän kuin seutukunnallista. Kajaanin seudun ulkopuolella lähes kaikki vastaajat painottavat eniten seutukunnallista yhteistyötä.

Myönteinen investointikehitys Kajaanin seudulla

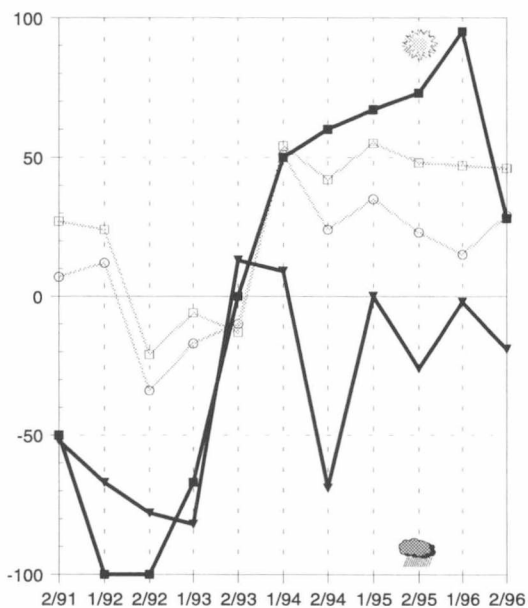
Kajaanin seudun ulkopuolella investointinäkymät ovat edelleen synkät, investointien odotetaan vähentyvän tänä vuonna kaikilla tarkasteltavilla toimialoilla. Kajaanin seudulla odotukset ovat selvästi valoisimmat. Varsinkin teollisuuden ja asuntorakentamisen, mutta myös kaupan ja palveluiden investointien odotetaan lisääntyvän. Tämä kehitys jatkuu ensi vuonna Kajaanin seudulla, varsinkin asuntorakentaminen vilkastuu nopeasti. Myös muissa kunnissa näkymät kohentuvat, kasvuodotuksia on erityisesti teollisuudessa ja kaupan ja palveluiden aloilla.

Kajaanin seutu hyötyy EU-jäsenyydestä muita kuntia enemmän

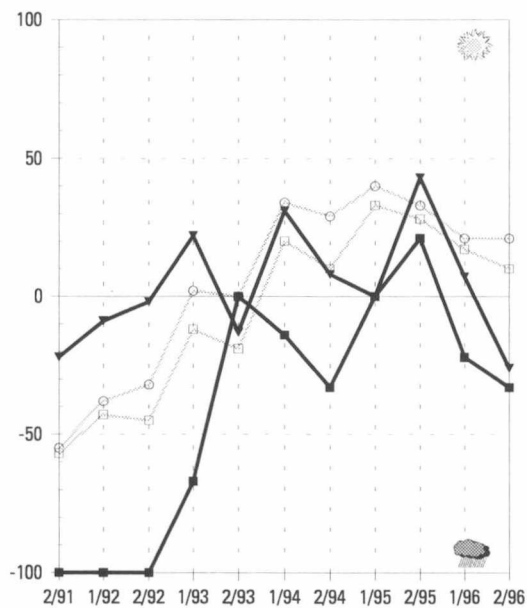
Kajaanin seudulla EU-jäsenyyden arvioidaan myönteiseksi sekä kunnan omalle toiminnalle että elinkeinoelämän kehittymiselle. Muissa kunnissa jäsenyyden vaikutukset ovat vähäiset.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

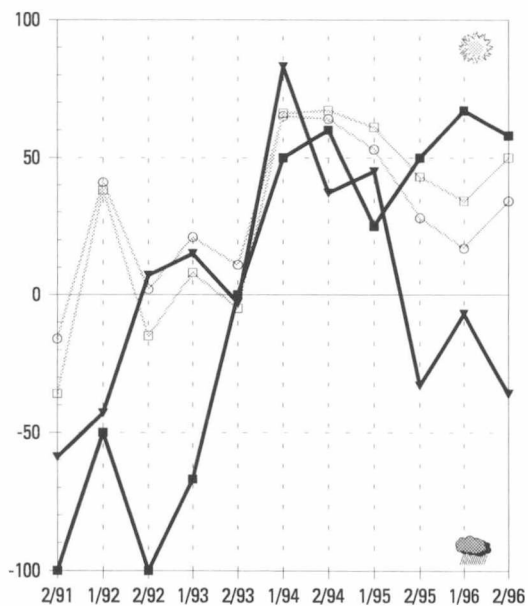
Kunnan tuleva kehitys

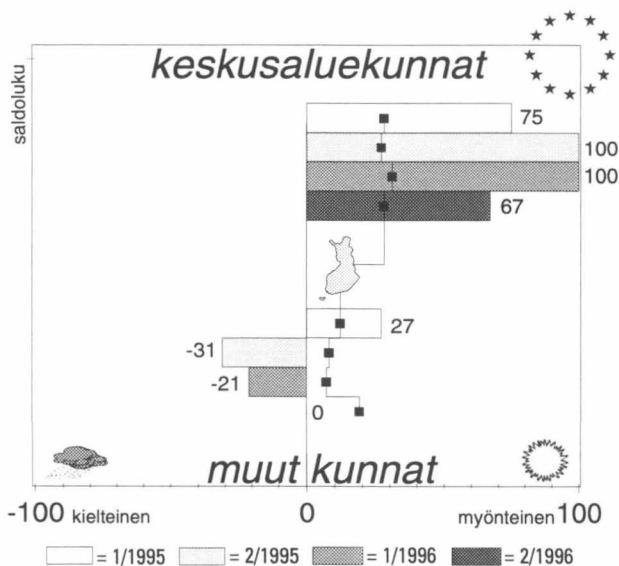
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut-kunnat **pylväinä** ja saldoluukuina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Keskusseutujen kehitysnäkymät ovat edelleen myönteiset, sen sijaan muissa kunnissa näkymät ovat heikentyneet viime keväästä. Keskusseuduilla kuntien velanotto lisääntyy tänä ja ensi vuonna. Elinkeinoelämän kehittämisen ongelmat lisääntyvät lähitulevaisuudessa. Kunnat pyrkivät tiivistämään yhteistyötään elinkeinoelämän kanssa. Työttömyys helpottuu ensi vuonna, eniten lisääntyvät yksityisten palveluiden työpaikat. EU-jäsenyyteen suhtaudutaan myönteisesti koko maakunnassa.

Kuntien kehitysnäkymät heikentyneet keskusseutujen ulkopuolella

Keskusseutujen kehitysnäkymät ovat pysyneet myönteisinä. Sen sijaan muissa kunnissa odotukset ovat huonontuneet selvästi viime keväästä, siellä arviot ovat synkimmät syksystä 1993.

Kuntien velka kasvaa keskusseuduilla

Kuntien talous heikkenee selvästi lähivuosina. Kuntien tulot eivät kasva tänä vuonna, ensi vuonna niiden arvioidaan vähentyvän keskusseutujen ulkopuolisissa kunnissa. Keskusseuduilla kuntien velka kasvaa tänä ja varsinkin ensi vuonna, muiden kuntien velat vähenevät vielä tänä vuonna. Keskusseutujen ulkopuolella paineet veroäyrin hinnan korottamiseksi kasvavat vuonna 1998.

Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset kaventuneet

Terveystalouden palveluiden ja vanhus-ten huollon järjestäminen vaikeutuu huomattavasti lähivuosina koko maakunnassa. Keskusseuduilla varsinkin vanhusten hoitopalveluiden järjestämi-

sen ongelmat lisääntyvät. Elinkeinoelämän kehittämisedellytykset koetaan myös heikoiksi koko maakunnassa, varsinkin keskusseutujen ulkopuolella mahdollisuudet ovat kaventuneet.

Keskusseuduilla asumistilanteen arvioidaan kohentuvan nopeasti lähivuosina. Koulutoimen tilanne näyttää edelleen synkältä koko maakunnassa, keskusseutujen ulkopuolella näkymät ovat synkimmät syksystä 1991.

Työllisyys paranee ensi vuonna

Työttömyys kasvaa tänä vuonna useimmissa kunnissa keskusseutujen ulkopuolella. Ensi vuonna työllisyyskehitys paranee koko maakunnassa, työttömyyden odotetaan vähentyvän selvästi. Keskusseutujen ulkopuolella työpaikat lisääntyvät teollisuudessa ja yksityisissä palveluissa, sen sijaan rakentamisen ja varsinkin julkisten palveluiden työpaikat vähentyvät. Keskusseuduilla lisääntyvät tapahtuu lähinnä yksityisten palveluiden työpaikat.

Yhteydet elinkeinoelämään tiivistyvät

Keskusseuduilla kuntien yhteistyönäkymät ovat heikentyneet viime keväästä, sen sijaan muissa kunnissa

tilanne on parantunut. Keskusseuduilla ja sen ulkopuolella yhteistyö elinkeinoelämän kanssa tiivistyy lähitulevaisuudessa. Myös kansainvälisen yhteistyön merkitystä korostetaan koko maakunnassa. Maakunnallista yhteistoimintaa ei pidetä yhtä tärkeänä kuin yhteyksiä omaan seutukuntaan.

Teollisuuden ja asuntorakentamisen investoinnit vilkastuvat

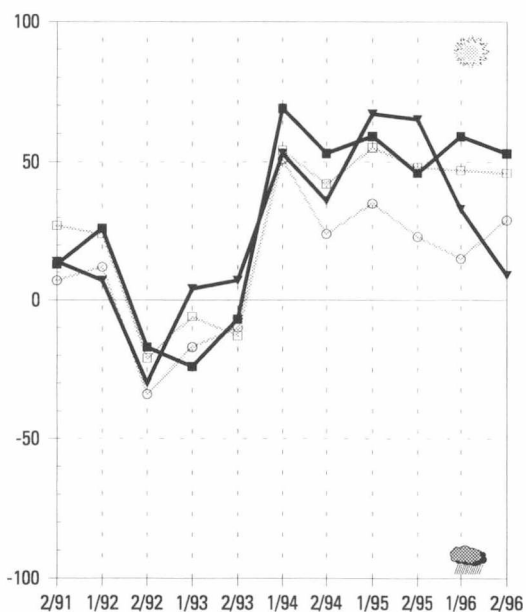
Teollisuuden ja asuntorakentamisen investoinnit lisääntyvät tänä vuonna, näkemykset ovat samanlaiset keskusseuduilla ja sen ulkopuolella. Ensi vuoden näkymät ovat tämän vuotistakin myönteisemmät, sillä myös kaupan ja palveluiden investointien odotetaan lisääntyvän selvästi.

EU-jäsenyyteen suhtaudutaan myönteisesti

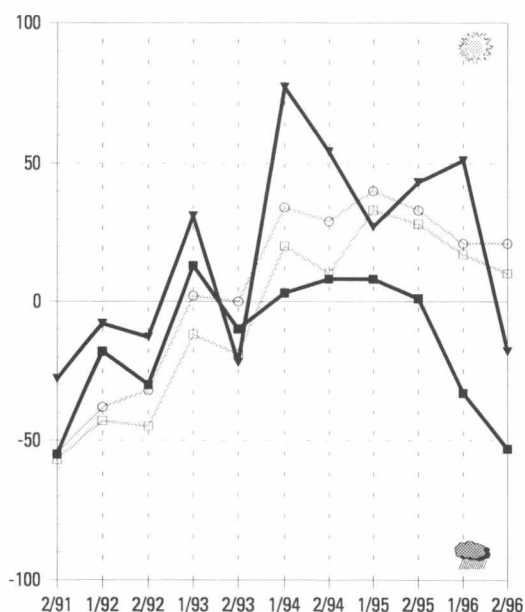
Lapissa EU-jäsenyyteen suhtaudutaan edelleen myönteisesti. Sen uskotaan vaikuttavan myönteisesti sekä kunnan toimintaan että elinkeinoelämän kehittymiseen. Näkemykset ovat samanlaiset koko maakunnassa.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

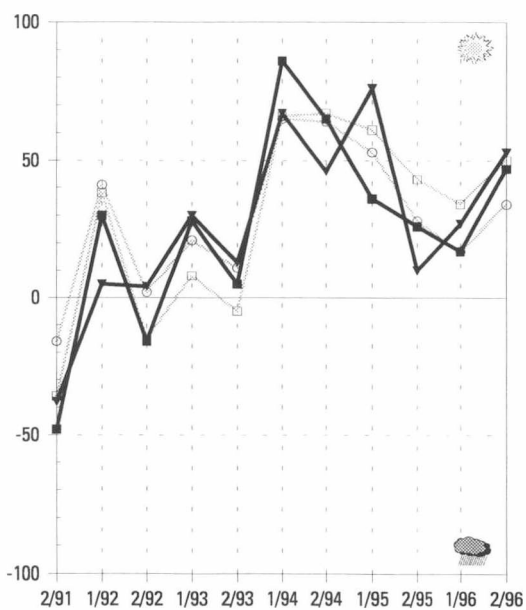
Kunnan tuleva kehitys

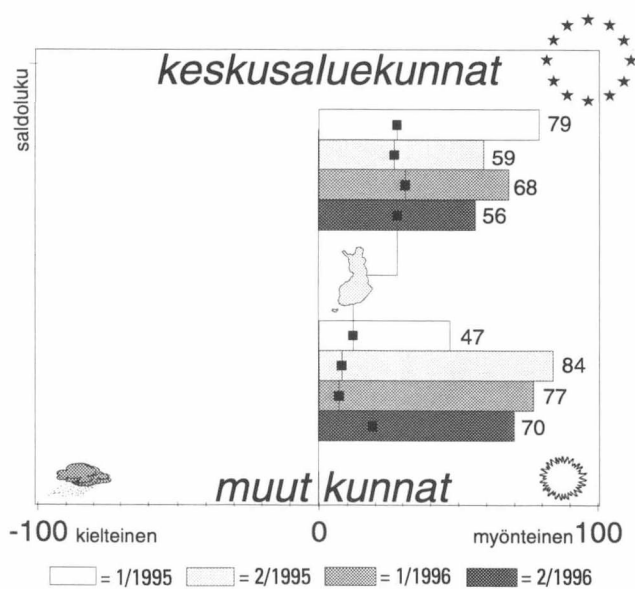
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

- keskusaluekunnat
- ▼ muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldolukuina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

Maarianhaminan seudun kuntien yleiset kehitysnäkymät ovat maan parhaimpia. Muissa kunnissa odotukset ovat selvästi huonommat. Kuntien rahoitusongelmat kasvavat lähivuosina, kuntien tulokehityksen odotetaan jäävän varsin heikoksi tänä ja ensi vuonna. Vanhusten hoidon järjestäminen vaikeutuu lähivuosina, muutoin sosiaali- ja terveyspalveluiden tilanne näyttää varsin hyvältä. Maarianhaminan seudulla työttömyys alentuu tänä ja ensi vuonna, muissa kunnissa työttömyyden odotetaan kasvavan vuonna 1997. Kuntien yhteistyö sujuu hyvin, varsinkin seutukunnallisen yhteistoiminnan merkitystä korostetaan. Investoinnit vilkastuvat vähitellen, etenkin teollisuuden ja asuntorakentamisen investoinnit kasvavat. Maarianhaminan seudulla EU:iin suhtaudutaan aikaisempaa kielteisemmin.

Maarianhaminan seudun kehitysnäkymät maan parhaimpia

Ahvenanmaan kuntien kehitysnäkymät ovat ristiriitaiset. Maarianhaminan seudulla kuntien kehityksen arvioidaan parantuvan. Muissa kunnissa useampi vastaajista arvioi kehityksen huonevan kuin paranevan.

Kuntien tulokehitys jää heikoksi

Maarianhaminan seudun ulkopuolella kuntien tulot vähentyvät selvästi tänä ja ensi vuonna. Useat kunnat joutuvatkin ottamaan lisää velkaa tänä vuonna. Rahoitusvaikeuksista huolimatta monissa kunnissa lasketaan veroäyrin hintaa ensi vuonna, näin arvioi kolmannes vastaajista. Myös Maarianhaminan seudulla kuntien tulot kehittyvät heikosti. Velkaa pyritään kuitenkin vähentämään tänä ja ensi vuonna. Runsaat 40 prosenttia vastaajista odottaa kuntansa alentavan veroäyrin hintaa vuonna 1997.

Vanhusten hoidon järjestäminen vaikeutuu

Vanhusten hoitopalveluiden järjestäminen huolestuttaa vastaajia koko maakunnassa. Maarianhaminan seudulla näkymät ovat huonontuneet kevästä. Muutoin sosiaali- ja terveydenhoitopalveluissa ei nähdä suuria ongelmia. Ahvenanmaalla ympäristöasiat

huolestuttavat vastaajia entistä enemmän, näkymät ovat edelleen maan huonoimmat.

Maarianhaminan seudun ulkopuolella elinkeinoelämän kehittämisedellytykset ovat heikentyneet. Sen sijaan Maarianhaminan seudulla näkymät ovat parantuneet viime syksystä. Maarianhaminan seudulla koulutoimen tilanteen odotetaan paranevan lähitulevaisuudessa, näkymät ovat aikaisempaa valoisammat. Maarianhaminan seudulla kulttuuritoimen tehtävät pystytään hoitamaan aikaisempaa paremmin.

Maarianhaminan seudulla hyvät työllisyysnäkymät

Maakunnan työllisyysnäkymät ovat ristiriitaiset. Maarianhaminan seudulla työttömyys vähentyy tänä ja ensi vuonna. Muissa kunnissa työttömyys lisääntyy vuonna 1997. Maarianhaminan seudulla sekä julkisten että yksityisten palveluiden työpaikkamäärä kasvaa selvästi tänä vuonna. Myös teollisuudessa ja rakentamisessa on kasvuodotuksia. Muissa kunnissa näkymät ovat samansuuntaisia, tosin kasvu jää varsinkin palvelualoilla keskuksuetua hitaammaksi.

Kuntien yhteistyö sujuu hyvin

Kuntien välinen yhteistyö sujuu hyvin varsinkin Maarianhaminan ulkopuolella, myönteisyys on kasvanut viime ke-

väästä. Koko maakunnassa eniten panostetaan seutukunnalliseen yhteistyöhön. Maarianhaminan seudulla maakunnallista ja kansainvälistä yhteistointintaa korostetaan muita kuntia enemmän. Maarianhaminan seudulla yhteistyö elinkeinoelämän kanssa lisääntynyt lähitulevaisuudessa.

Investointien kasvu hidasta

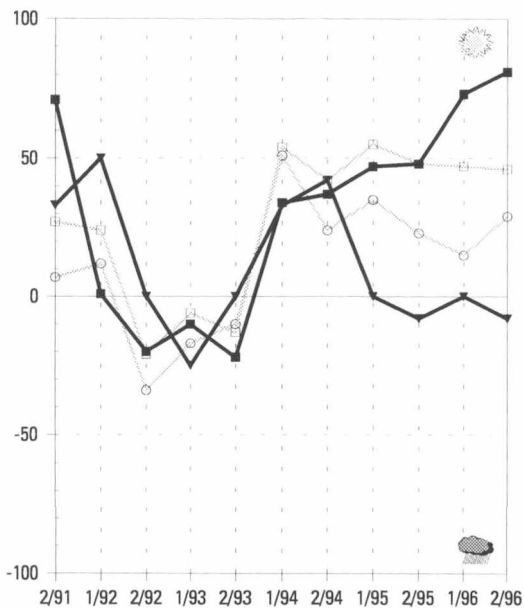
Ahvenanmaalla investointitoiminnan ei uskota elpyvän tänä vuonna, vaikka Maarianhaminan seudulla investoinnit saattavatkin kasvaa hitaasti teollisuudessa ja asuntorakentamisessa. Muissa kunnissa investointinäkymät ovat maan synkimmät. Investoinnit vähenevät tänä ja ensi vuonna selvästi kaupaa ja palveluita lukuunottamatta. Maarianhaminan seudulla investointitodotukset lisääntyvät vuonna 1997. Investoinnit kasvavat erityisesti teollisuudessa ja asuntorakentamisessa.

EU-kielteisyyden kasvanut Maarianhaminan seudulla

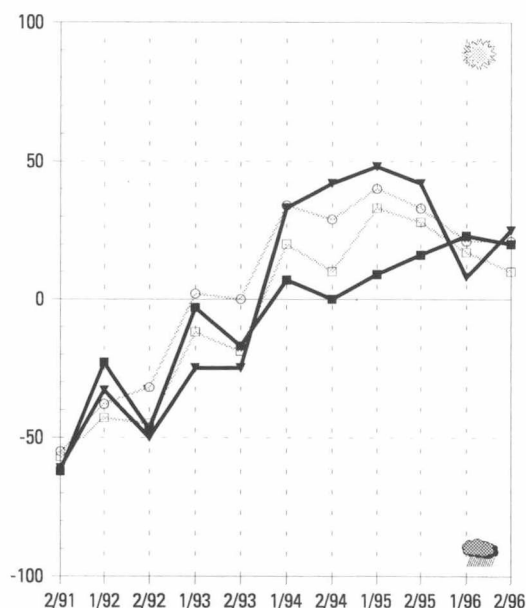
Ahvenanmaalla suhtaudutaan edelleen kielteisesti Suomen EU-jäsenyyteen. Maarianhaminan seudulla vastustus on kasvanut. Jäsenyydestä ei uskota olevan hyötyä kunnan toiminnalle eikä elinkeinoelämän kehittymiselle.

Kehitysnäkymät (Kysymykset 10, 3b, 4b ja 9a)

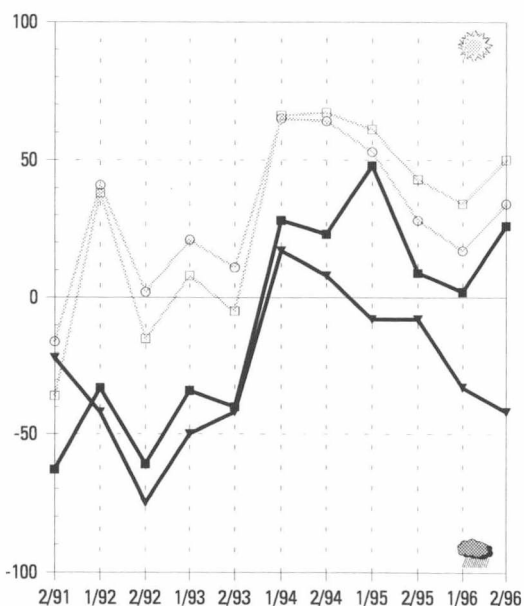
Kunnan tuleva kehitys

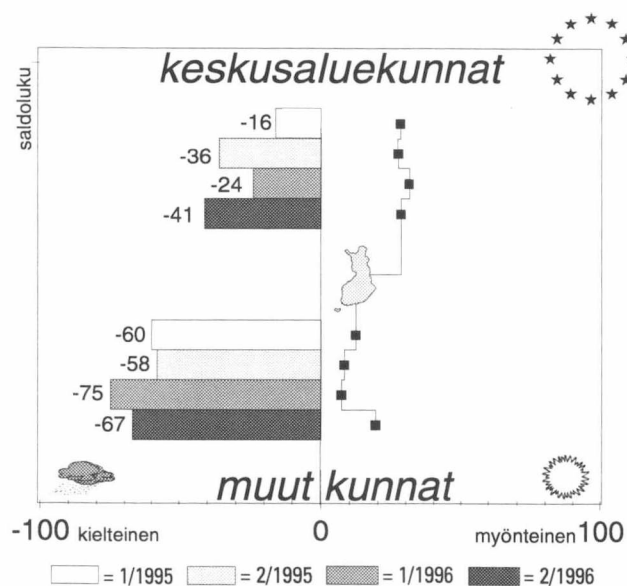
Velkamäärän kehitysnäkymät

Työttömyyden kehitysnäkymät

EU-jäsenyyden vaikutus

maakunnan

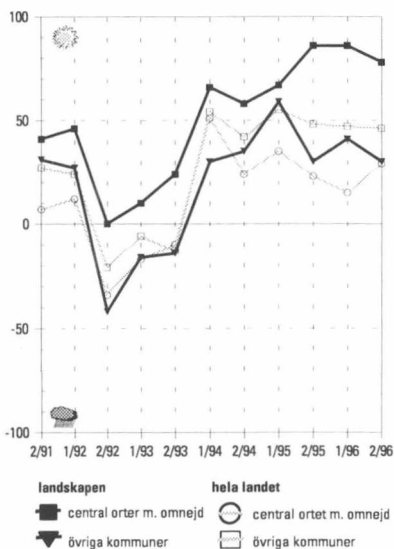
- keskusaluekunnat
- muut kunnat

koko maan

- keskusaluekunnat
- muut kunnat

Yllä olevassa kuviossa **maakunnan** keskusaluekunnat ja maakunnan muut kunnat **pylväinä** ja saldolukuina ja **koko maan** keskusaluekunnat ja koko maan muut kunnat **viivana** pisteellä korostettuna.

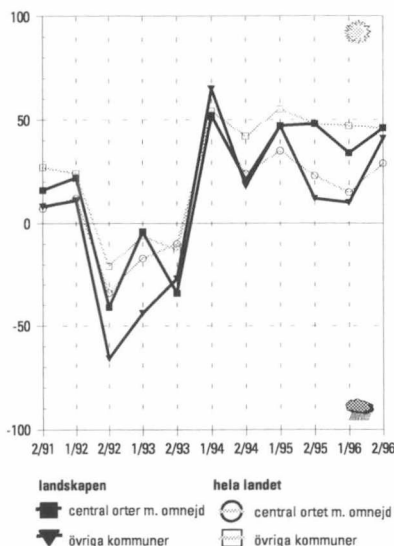
Utvecklingen i framtiden

Nyland

Inom huvudstadsregionen ser man med tillförsikt på framtiden. Kommunernas ekonomi väntas emellertid försämrans, även om inkomsterna, framför allt inom huvudstadsregionen, ökar i år och nästa år. Sysselsättningen förbättras i hela landskapet och investeringarna blir livligare. Speciellt bostadsbyggandet blir ganska snabbt livligare. Näringslivet utvecklas bättre än tidigare inom huvudstadsregionen. Det har uppstått problem i det kommunala samarbetet utanför huvudstadsregionen. Inom huvudstadsregionen förmår man utnyttja Finlands EU-medlemskap bättre än i det övriga landskapet.

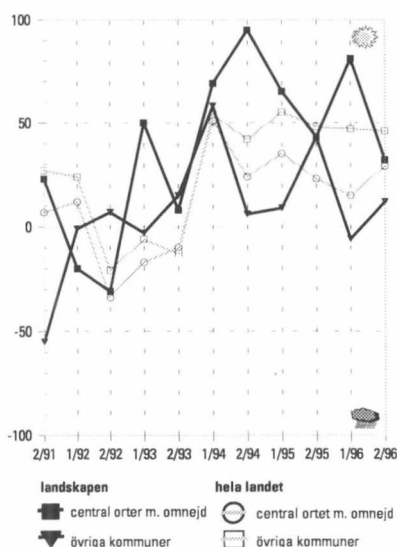
Utvecklingen i framtiden

Egentliga Finland

De allmänna utsikterna i landskapet är ljusare än i våras och förbättring väntas framför allt utanför Åboregionen. Inkomstutvecklingen i kommunerna försämrans betydligt nästa år, men trots det strävar kommunerna efter att minska skuldupptagningen. Det blir svårare att arrangera social- och hälsovårdstjänsterna under den närmaste framtiden; i detta hänseende är utsikterna sämst i landet. Sysselsättningsutvecklingen är fortfarande positiv. Framför allt inverkar det ökade antalet arbetsplatser inom privata tjänster. Investeringarna blir inte nämnvärt livligare; bara investeringarna i bostadsbyggande ökar märkbart. Utsikterna för samarbete kommunerna emellan har försämrats utanför Åboregionen. Inställningen till EU-medlemskapet har blivit positivare i hela landskapet.

Utvecklingen i framtiden

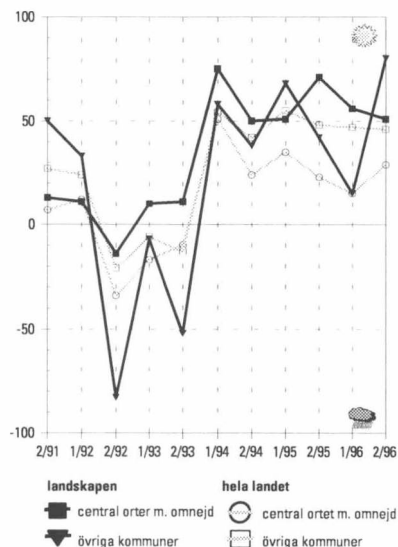
Satakunta

Utsikterna för utvecklingen i kommunerna inom Björneborgsregionen har blivit sämre sedan våren. I de övriga kommunerna har utsikterna blivit bättre. Tecknen på den ekonomiska åtstramningen i kommunerna är tydligare än tidigare - så här dystert har det inte sett ut sedan hösten 1992. Förutsättningarna för utveckling av näringslivet blir bättre inom Björneborgsregionen. I Satakunta är det enklare att arrangera social- och hälsovårdstjänsterna än i de flesta andra landskap. Sysselsättningsutvecklingen blir nästa år bättre utanför Björneborgsregionen. Förutsättningarna för kommunalt samarbete blir sämre inom Björneborgsregionen. Investeringsoökningen blir snabbare nästa år och förväntningarna är störst inom bostadsbyggandet. Kommunerna i Satakunta anser EU-medlemskapet vara till nytta. Vid sidan av utvecklingen av näringslivet inverkar medlemskapet positivt också på kommunernas egen verksamhet.

Tavastland

De allmänna utvecklingsutsikterna i Tavastland är bäst i landet. Speciellt utanför Tavastehusregionen är förhoppningarna om en bättre framtid större än tidigare. Trots detta bedöms finansieringsläget i kommunerna vara svagt utanför Tavastehusregionen. Kommunernas skatteinkomster minskar i år och nästa år. Problemen inom dagvårds- och hälsovårdstjänsterna ökar under de närmaste åren i hela landskapet. Utanför Tavastehusregionen har också utsikterna inom skolväsendet blivit dystrare. Sysselsättningsläget i Tavastland förbättras. I och med det ökade antalet arbetsplatser inom de privata tjänsterna och industrin väntas arbetslösheten minska under åren 1996–1997. Utsikterna för det kommunala samarbetet har försämrats. Investeringarna blir livligare - mest inom industrin och bostadsbyggandet. Tavastehusregionen drar större nytta av EU-medlemskapet än landskapet i övrigt.

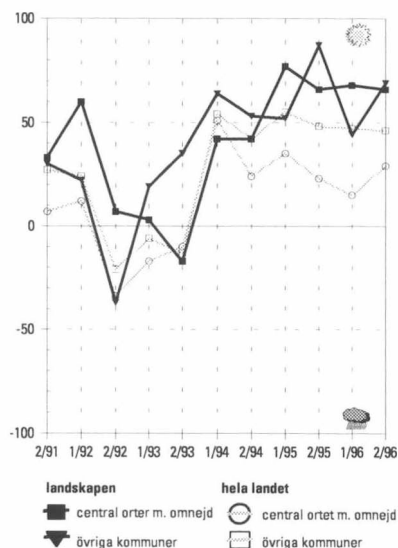
Utvecklingen i framtiden

Birkaland

De allmänna utsikterna för utvecklingen i Birkaland hör till de bästa i landet, trots att finansieringsproblemen, framför allt i kommunerna inom Tammerforsregionen, ökar snabbt. Också förutsättningarna för utveckling av näringslivet blir sämre under de närmaste åren. Sysselsättningsläget förbättras - arbetslösheten väntas avta i hela landskapet. Utsikterna för det kommunala samarbetet är positiva. I Birkaland betonas speciellt betydelsen av samarbete mellan de ekonomiska regionerna. Investeringarna tar fart i år, framför allt bostadsbyggandet tilltar. Inställningen till EU-medlemskapet har blivit positivare.

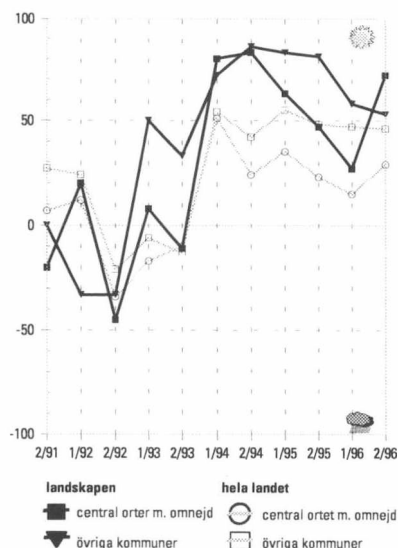
Utvecklingen i framtiden

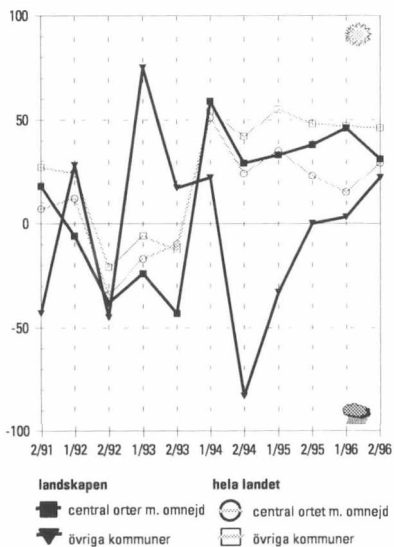
Päijät-Häme

De allmänna utvecklingsutsikterna i Päijät-Häme är ljusa. Inom Lahtisregionen har utsikterna förbättrats sedan våren, trots att det ekonomiska läget i kommunerna enligt uppskattningarna stramas åt inom den närmaste framtiden. Utanför Lahtisregionen löper utvecklingen av näringslivet bättre än tidigare. Däremot har utsikterna inom skolväsendet blivit dystrare i hela landskapet. Sysselsättningsläget förbättras i hela landskapet och inom Lahtisregionen har utsikterna förbättrats sedan våren. Mest ökar antalet arbetsplatser inom byggandet och de privata tjänsterna. Samarbetet mellan kommunerna inom Lahtisregionen löper väl. I Päijät-Häme betonas speciellt samarbetet mellan de ekonomiska regionerna. Investeringarna tar först fart inom Lahtisregionen. I de övriga kommunerna börjar investeringarna tillta först nästa år. EU-medlemskapet är enligt bedömningarna till nytta inte bara för utvecklingen inom näringslivet utan också för kommunernas egen verksamhet.

Utvecklingen i framtiden

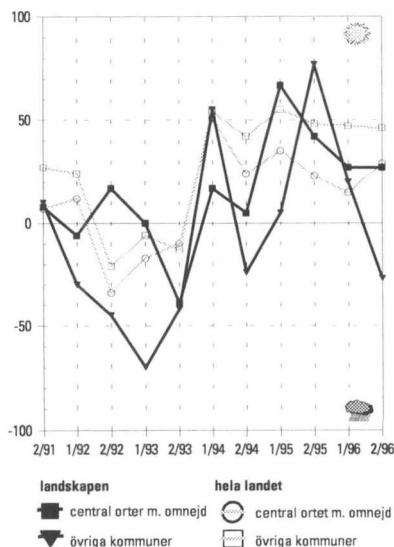
Utvecklingen i framtiden

Kymmenedalen

Utanför centralorterna har utvecklingsutsikterna i kommunerna förbättrats sedan hösten 1994. Inom centralorterna är åsikterna försiktigare, även om det ekonomiska läget i kommunerna för närvarande verkar ganska stabilt. Det blir svårare att arrangera hälsovården under de närmaste åren; framför allt inom centralorterna ökar problemen. Arbetslösheten avtar i år i hela landskapet och inom centralorterna fortsätter denna utveckling också nästa år. Samarbetet mellan kommunerna emellan löper väl speciellt utanför centralorterna. Det läggs mest vikt vid det internationella samarbetet samt vid kontakterna till näringslivet. Investeringarna tilltar betydligt jämfört med i fjol. Mest ökar investeringarna i industri och bostadsbyggande.

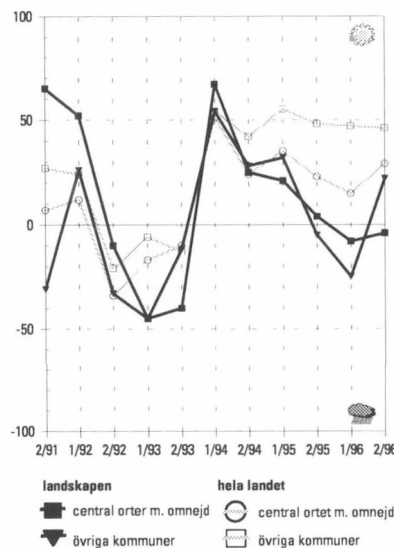
Utvecklingen i framtiden

Södra Karelen

De allmänna utvecklingsutsikterna i Södra Karelen är sämst i landet. Framför allt utanför Villmanstrandsregionen har förväntningarna blivit mindre. Finansiärläget i kommunerna inom Villmanstrandsregionen hör till de bästa i landet. Kommunernas inkomster ökar och samtidigt minskar skuldupptagningen. Problemen inom hälsovården ökar i hela landskapet. I synnerhet inom Villmanstrandsregionen bedöms situationen försämrast hastigt. Arbetslösheten minskar i år och nästa år i hela landskapet. Samarbetet mellan kommunerna emellan löper utmärkt; i synnerhet samarbetet mellan de ekonomiska regionerna betonas. Investeringsutvecklingen är lam ännu nästa år. Inom Villmanstrandsregionen minskar investeringarna i år. Inställningen till EU-medlemskapet är positiv inom Villmanstrandsregionen, medan åsikterna är försiktigare i de övriga kommunerna. Detta gäller i synnerhet i fråga om den egna kommunens verksamhet.

Utvecklingen i framtiden

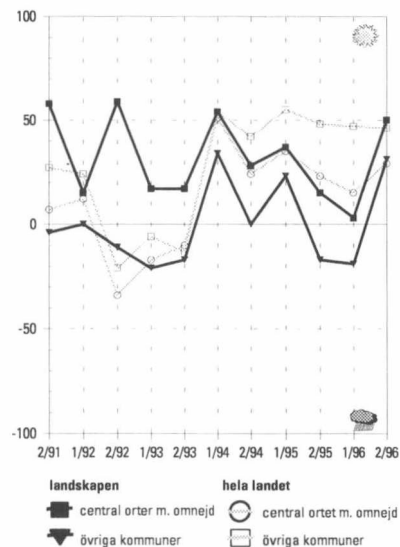
Södra Savolax

De allmänna utsikterna för utvecklingen i Södra Savolax har förbättrats sedan våren. Kommunernas ekonomi stramas åt i hela landskapet. Kommunerna strävar emellertid efter att minska skuldbördan i år och nästa år. Det verkar vara svårare än tidigare att upprätthålla den nuvarande servicenivån inom social- och hälsovården. Också förutsättningarna för att utveckla näringslivet blir sämre i framtiden. Utanför S:t Michelsregionen minskar arbetslösheten i år och nästa år, men inom regionen ökar arbetslösheten ännu i år. Det kommunala samarbetet fungerar dåligt inom S:t Michelsregionen; i de övriga kommunerna är utsikterna bättre. I dessa kommuner strävar man framför allt efter att upprätthålla samarbetet mellan de ekonomiska regionerna. Utanför S:t Michelsregionen tar investeringarna fart nästa år.

Norra Savolax

Utvecklingen i Norra Savolax verkar vända mot det bättre och förhoppningarna har ökat sedan våren. Kommunernas ekonomi är fortfarande ansträngd. I år ökar kommunernas inkomster i hela landskapet, men nästa år blir utvecklingen sämre speciellt utanför Kuopio-regionen. Samtidigt ökar kraven på höjt skatteöre. Läget inom social- och hälsovårdstjänsterna blir sämre i kommunerna i Norra Savolax. I synnerhet i kommunerna inom Kuopio-regionen är utsikterna dystra. De största problemen gäller arrangerandet av åldringsvården och hälsovården. Förutsättningarna för utvecklingen av näringslivet anses vara sämst i landet. Sysselsättningsläget i Norra Savolax ljusnar i år och nästa år. Mest ökar antalet arbetsplatser inom industrin och de privata tjänsterna. Det kommunala samarbetet löper väl i hela landskapet. Investeringarna tar fart i år - mest inom industrin och bostadsbyggandet. Kuopio-regionen har mera nytta än det övriga landskapet av EU-medlemskapet. Inverkan är positiv både i fråga om kommunernas verksamhet och utvecklingen av näringslivet.

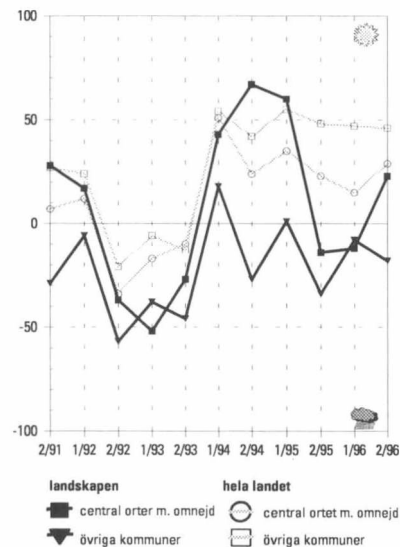
Utvecklingen i framtiden

Norra Karelen

Inom Joensuu-regionen har utvecklingsutsikterna förbättrats sedan våren. Trots detta är uppskattningarna om den kommande utvecklingen fortfarande bland de sämsta i landet. Kommunernas ekonomi stramas åt, inkomsterna ökar långsamt. Utanför Joensuu-regionen kan de till och med tänkas minska. Social- och hälsovårdstjänsterna oroar uppgiftslämnarna mer än tidigare och problemen väntas öka hastigt. Sysselsättningsutvecklingen i landskapet är svag. Arbetslösheten ökar i år och utanför Joensuu-regionen ökar den eventuellt också nästa år. Samarbetet kommunerna emellan fungerar bra i hela landskapet. Mest betonas samarbetet mellan de ekonomiska regionerna. Inom Joensuu-regionen tar investeringarna fart nästa år. EU-medlemskapet väntas vara till nytta både för kommunens egen verksamhet och för utvecklingen av näringslivet.

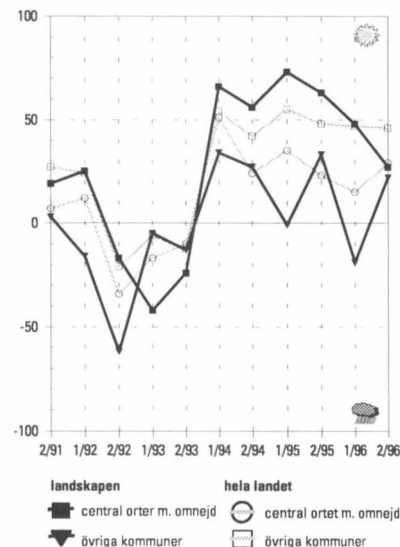
Utvecklingen i framtiden

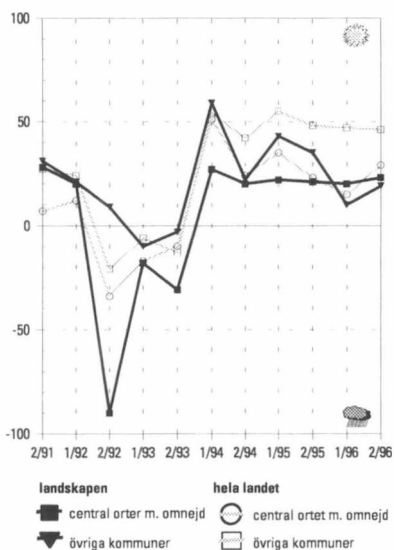
Mellersta Finland

Utanför Jyväskylä-regionen är framtidsutsikterna bättre än i våras. Inom Jyväskylä-regionen ökar kommunernas inkomster. Kommunerna minskar sina skulder i år och nästa år. Kommunerna klarar av sina uppgifter utan större problem under de närmaste åren. Arbetslösheten minskar i år och nästa år i hela landskapet. Mest ökar antalet arbetsplatser inom de privata tjänsterna. Utsikterna för det kommunala samarbetet är fortfarande goda. Mest betonas samarbetet mellan de ekonomiska regionerna, men inom Jyväskylä-regionen blir också kontakterna till näringslivet tätare under de närmaste åren. Investeringsutvecklingen är lam i år och nästa år. Tillväxt är att vänta bara inom bostadsbyggandet. Nyttan av EU-medlemskapet bedöms vara liten.

Utvecklingen i framtiden

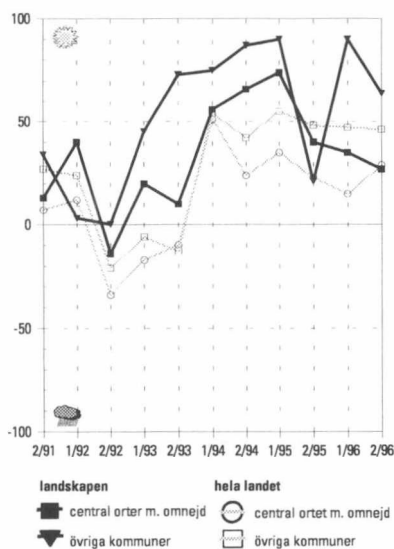
Utvecklingen i framtiden

Södra Österbotten

Utvecklingsutsikterna i landskapet är goda och oförändrade. Kommunerna klarar av sina uppgifter väl. Inom Seinäjokiregionen upphör inkomstökningen i kommunerna nästa år. Arbetslösheten avtar i år och nästa år. Det kommunala samarbetet antas bli svårare inom den närmaste framtiden. Investeringarna i bostadsbyggande tilltar i hela landskapet. Nyttan av EU-medlemskapet bedöms vara liten.

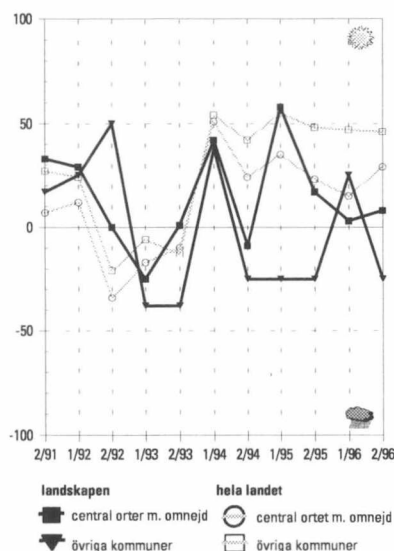
Utvecklingen i framtiden

Vasa Kustregion

De allmänna utsikterna för utvecklingen i landskapet är positiva, även om inkomstutvecklingen i kommunerna verkar bli svag. Inom social- och hälsovårdstjänsterna uppstår det problem under de närmaste åren - läget är svårast inom åldringsvården. Sysselsättningsutvecklingen är god i hela landskapet och arbetslösheten avtar snabbt. Inom Vasaregionen löper samarbetet kommunerna emellan väl och man strävar framför allt efter tätare internationella kontakter. Investeringsoökningen blir nästa år livligare i hela landskapet. Inom Vasaregionen är inställningen till EU-medlemskapet ganska negativ.

Utvecklingen i framtiden

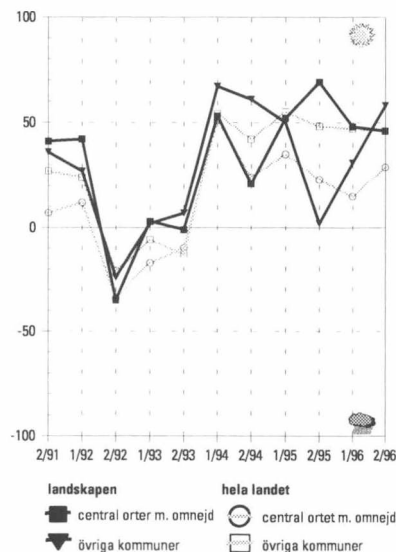
Mellersta Österbotten

Utvecklingsutsikterna i kommunerna utanför Karlebyregionen är dystrast i landet. Också inom Karlebyregionen är inställningen till framtiden reserverad. I Karlebyregionen ökar kommunernas inkomster i år och nästa år. Kommunerna i Mellersta Österbotten har svårt att bevara den nuvarande servicenivån inom social- och hälsovården. Problemen är större än tidigare. Arbetslösheten väntas inte minska inom Karlebyregionen. Samarbetet mellan kommunerna utanför Karlebyregionen fungerar dåligt. Investeringarna blir långsamt livligare i hela landskapet. Nyttan av EU-medlemskapet bedöms vara liten.

Norra Österbotten

De allmänna utvecklingsutsikterna i kommunerna i Norra Österbotten är fortfarande ljusa. Utanför Uleåborgsregionen har förhoppningarna om en bättre framtid ökat sedan våren. Kommunernas största problem är att bevara finansieringsbalansen. Utanför Uleåborgsregionen minskar kommunernas inkomster. Kommunerna uppskattar att de klarar av sina uppgifter ganska bra. Problemen inom social- och hälsovårdstjänsterna väntas exempelvis inte öka nämnvärt. Inom Uleåborgsregionen antas arbetslösheten minska betydligt i år och nästa år. Utanför Uleåborgsregionen löper det kommunala samarbetet väl. Investeringarna i bostadsbyggande ökar snabbare än inom de övriga näringsgrenarna. Inställningen till EU-medlemskapet är positiv.

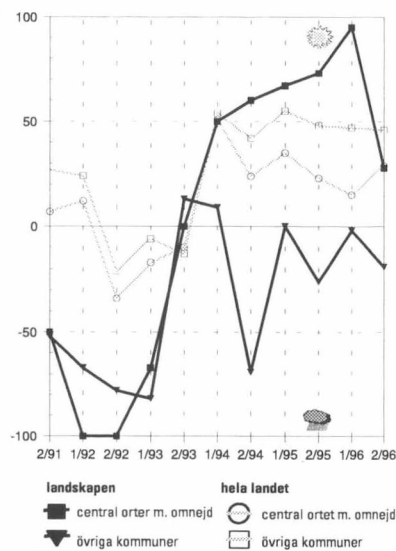
Utvecklingen i framtiden

Kajanaland

Utvecklingen i Kajanaland väntas försämrats avsevärt under de närmaste åren. Inom Kajanaregionen är utsikterna betydligt sämre än i våras. Utanför Kajanaregionen minskar kommunernas inkomster i år och nästa år. Också förutsättningarna för utveckling av näringslivet bedöms vara svaga. Arbetslösheten ökar i år och situationen blir inte bättre nästa år heller. Inom Kajanaregionen löper det kommunala samarbetet väl och man strävar också efter att göra kontakterna till näringslivet tätare i framtiden. Inom Kajanaregionen utvecklas investeringarna positivt. Det är främst Kajanaregionen som har nytta av EU-medlemskapet.

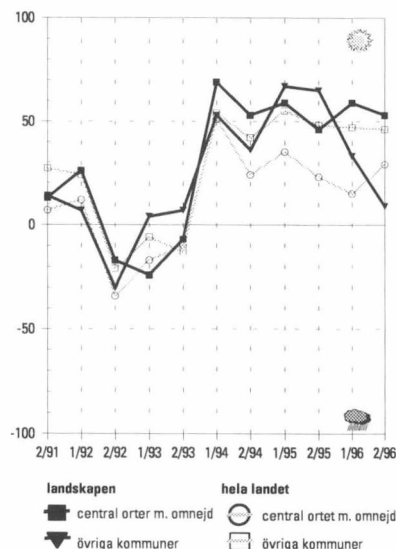
Utvecklingen i framtiden

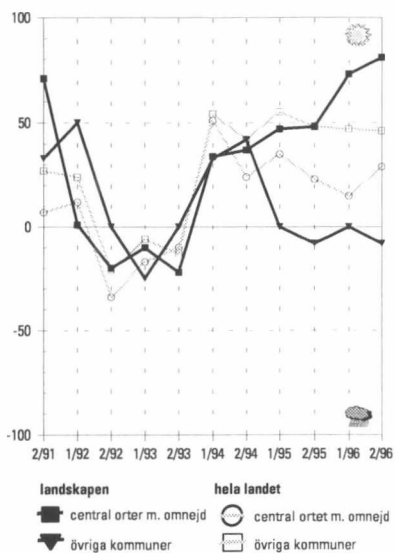
Lappland

Utvecklingsutsikterna inom centralorterna är fortfarande positiva, men i de övriga kommunerna har utsikterna försämrats sedan våren. Inom centralorterna ökar kommunernas skuldupptagning i år och nästa år. Problemen inom utvecklingen av näringslivet ökar inom den närmaste framtiden. Kommunerna strävar efter ett närmare samarbete med näringslivet. Arbetslösheten avtar nästa år; mest ökar antalet arbetsplatser inom de privata tjänsterna. Inställningen till EU-medlemskapet är positiv i hela landskapet.

Utvecklingen i framtiden

Utvecklingen i framtiden

Åland

De allmänna utsikterna för utvecklingen i kommunerna i Mariehamnsregionen hör till de bästa i landet. I de övriga kommunerna är förväntningarna märkbart sämre. Finansieringsproblemen i kommunerna ökar under de närmaste åren och inkomstutvecklingen väntas vara ganska svag i år och nästa år. Under de närmaste åren blir det svårare att arrangera åldringsvården, men i övrigt verkar läget inom social- och hälsovården ganska gott. Inom Mariehamnsregionen minskar arbetslösheten i år och nästa år, men i de övriga kommunerna väntas arbetslösheten öka år 1997. Det kommunala samarbetet fungerar väl och framför allt vikten av samarbete mellan de ekonomiska regionerna betonas. Investeringarna blir småningom livligare, och i synnerhet investeringarna i industri och bostadsbyggande tilltar. Inom Mariehamnsregionen är inställningen till EU negativare än tidigare.

1.		är oförändrad	höjs	sänks
a)	Vad tror Ni om kommunfullmäktiges beslut om skattörespriset år 1997:	☐	☐	☐
b)	Vad tror Ni om kommunfullmäktiges beslut om skattörespriset år 1998:	☐	☐	☐
2.	Hurdan tror Ni att skattöresutvecklingen i kommunen kommer att vara	lika bra	bättre	sämré
a)	detta år jämfört med föregående år	☐	☐	☐
b)	nästa år jämfört med detta år	☐	☐	☐
3.	Tror Ni att skuldbördan i Er kommun	lika stor	större	mindre
a)	detta år jämfört med föregående år	☐	☐	☐
b)	nästa år jämfört med detta år	☐	☐	☐
4.	Tror Ni att arbetslösheten i Er kommun	är oförändrad	ökar	minskar
a)	detta år jämfört med föregående år	☐	☐	☐
b)	nästa år jämfört med detta år	☐	☐	☐
5.	Hur tror Ni att investeringsvolymen inom Er kommun	är oförändrad	ökar	minskar
a)	detta år jämfört med föregående år förändras	☐	☐	☐
	* inom industrin	☐	☐	☐
	* inom lantbruket	☐	☐	☐
	* inom bostadsproduktionen	☐	☐	☐
	* inom affärs- och servicesektorn	☐	☐	☐
b)	nästa år jämfört med detta år	☐	☐	☐
	* inom industrin	☐	☐	☐
	* inom lantbruket	☐	☐	☐
	* inom bostadsproduktionen	☐	☐	☐
	* inom affärs- och servicesektorn	☐	☐	☐
6.	Tror Ni att antalet arbetsplatser i Er kommun efter fem år jämfört med detta år	är oförändrad	ökar	minskar
	* inom jord- och skogsbruket	☐	☐	☐
	* inom industrin	☐	☐	☐
	* inom byggverksamheten	☐	☐	☐
	* inom den offentliga servicen	☐	☐	☐
	* inom den privata servicen	☐	☐	☐

7. Hur tror Ni att de olika uppgifterna inom kommunalförvaltningen kommer att utvecklas i Er kommun under de följande 2-3 åren

* finansiering	☐	problem är att vänta	☐	inga förändringar	☐	problemen minskar	☐
* samarbete kommuner emellan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
* dagvårdsservice	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
* vårdtjänster för äldre	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
* hälsovårdstjänster	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
* miljöfrågor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
* utvecklande av näringslivet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
* planering	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
* kommunalteknik och energiförsörjning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
* boende	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
* utbildning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
* kultur	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
* fritid	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8. Tror Ni att samarbetet i Er kommun i närmaste framtid

	ökar	är oförändrad	minskar
* inom regionkommunerna	☐	☐	☐
* inom landskapen	☐	☐	☐
* i förhållande till statsförvaltningen	☐	☐	☐
* i förhållande till näringslivet	☐	☐	☐
* internationellt	☐	☐	☐

9. Tror Ni att medlemskapet i EU i närmaste framtid verkar på

	positivt	har ingen verkan	negativt
* kommunens verksamhet	☐	☐	☐
* utvecklingen i kommunens näringsliv	☐	☐	☐

10. Väntar Ni Er att utvecklingen i Er kommun i framtiden skall

* förbättras klart	☐
* förbättras något	☐
* vara oförändrad	☐
* försämrans något	☐
* försämrans klart	☐

PMM
Sopimus
00022/1

*Income and consumption
1996:19*

SVT Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland

Sisäasiainministeriö
Inrikesministeriet

Suomen Kuntaliitto
Finlands Kommunförbund

Tiedustelut – Förfrågningar:

Tilastokeskus
Statistikcentralen
Vesa Virtanen (09) 17 341

Sisäasiainministeriö
Inrikesministeriet
Markku Nissinen (09) 160 4522